

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

-PROJEKT-

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych w Gminie Siechnice – raport

*Projekt „Centrum Usług Społecznych w Gminie Siechnice” nr FEDS.07.07-IP.02-007/24-00,
Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym
Śląsku, Działania 7.7 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych Programu Fundusze
Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego
Funduszu Społecznego Plus*

*Opracowała Anna Kamzol-Suś dla Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw
Pozarządowych na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach.*

Maj 2025

Spis treści

Wstęp	3
Metodologia badań	4
Opis obszaru objętego diagnozą	8
Położenie	8
Uwarunkowania demograficzne, społeczne, kulturowe, gospodarcze, środowiskowe	10
Diagnoza sytuacji społecznej	24
Edukacja	31
Wychowanie przedszkolne	32
Szkoły podstawowe	34
Szkoły ponadpodstawowe	36
Podmioty składające się na potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych:	37
Prezentacja wyników badań w Gminie Siechnice	49
Ankietyzacja	49
Badania focusowe	49
Spotkania w środowisku	50
Warsztat wydobywczy	51
Dzieci	51
Młodzież	63
Dorośli	75
Radni Rady Miejskiej w Siechnicach	89
Seniorzy	90
Osoby z niepełnosprawnością oraz ich opiekunowie	91
Spotkania w terenie	94
Wnioski	100
Rekomendacje	104
Spis rysunków	107
Spis tabel	109

Wstęp

Diagnoza została przeprowadzona zgodnie z art. 21 Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r.o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818) w oparciu o rekomendacje z zaleceń Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Będzie ona narzędziem do sporządzenia programu usług społecznych. Niniejsza diagnoza prowadzona była w terminie od 5 marca do 23 maja 2025 roku.

Niniejszy dokument jest podsumowaniem ponad trzymiesięcznych prac na przełomie I i II kwartału 2025 roku, które dały ogłód na wiele potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców Gminy Siechnice, ale także zdefiniowały istniejący potencjał wśród społeczności lokalnej.

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych będzie fundamentem do zaprojektowania nowych usług, świadczonych przez wspólnotę samorządową w ramach Centrum Usług Społecznych (CUS) w Siechnicach. Będą one w sposób praktyczny uzupełniać usługi społeczne realizowane przez podmioty działające w obszarach wsparcia społecznego na terenie gminy.

Diagnoza została przeprowadzona na zasadach rekomendowanych przez Kancelarię Prezydenta RP¹ :

- a) Wieloaspektowość – odnosi się do różnych uwarunkowań i przejawów kondycji społeczności lokalnej, w sposób szczególny do działających organizacji pozarządowych,
- b) Kompleksowość – uwzględnia szeroki zakres działań usługowych organizowanych przez gminę,
- c) Zróżnicowanie metod badawczych – łączy różne metody i techniki badawcze,
- d) Partycypacja – zapewnia uczestnictwo i wyrażenie opinii przez mieszkańców na całość procesu projektowania usług,
- e) Praktyczność – dostarcza władzom Gminy informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych.

¹https://www.prezydent.pl/storage/file/core_files/2021/8/5/40042170f738f8f703391e00d7c8c4d7/cus_broszura_2_web.pdf

Metodologia badań

Celem niniejszego dokumentu zrealizowanego na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach w ramach projektu „Centrum Usług Społecznych

w Gminie Siechnice”, jest ukazanie potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych na terenie gminy w oparciu o podejście koproducentkie, czyli wspólne tworzenie usług przez przedstawicieli samorządu, mieszkańców, lokalnych instytucji i organizacji.

Badania były zaprojektowane w taki sposób, by mogły odpowiedzieć na cele szczegółowe:

- Wyznaczenie i skonkretyzowanie uwarunkowań oraz możliwości społeczności lokalnej,
- Określenie potrzeb w zakresie usług społecznych,
- Zidentyfikowanie zasobów i potencjału usługowego do rozszerzania oferty usług społecznych w Gminie Siechnice.

Badanie przeprowadzone w celu diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych trwało 3 miesiące i składało się z następujących etapów:

- planowanie** – powołanie Społecznej Rady ds. wdrażania CUS w Gminie Siechnice, która opiniowała plan konsultacji społecznych, wносила uwagi do formularzy ankietowych do badania [5.03 – 21.04]
- badanie** – pozyskiwanie danych, w tym przeprowadzenie badań ankietowych [28.03 – 5.05] oraz spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami (dotarcie do różnych placówek i instytucji w Gminie Siechnice) [18.03 – 5.05]
- redagowanie raportu** – sporządzenie dokumentu z przeprowadzonej diagnozy, zaprezentowanie wyników [22.04 – 23.05.2025 r.]

miesiąc	2025											
	marzec				kwiecień				maj			
tydzień roku	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
etapy prac	planowanie											
			badanie - konsultacje społeczne									
				badania ankietowe								
								redagowanie raportu				

Rysunek 1 Etapy prac w czasie trwania badania nad diagnozą.

Źródło: Opracowanie własne.

Dobór uczestników badań

Próbę badawczą stanowili mieszkańcy gminy, którzy dysponowali odpowiednią wiedzą o interesujących nas kwestiach. Informatorami w trakcie badań byli:

- osoby związane z organizacją usług społecznych: przedstawiciele samorządu placówek opiekuńczo-wychowawczych i oświatowych, społeczności lokalnej i sektora biznesowego.

- odbiorcy usług społecznych: mieszkańcy (badania ankietowe, konsultacje społeczne, badania focusowe)

- liderzy społeczności lokalnej: sołtysi i rady sołeckie, rady osiedla, rady mieszkańców, organizacje pozarządowe działające na terenie gminy (obecni na spotkaniach ze społecznością lokalną), Radni Rady Miejskiej w Siechnicach.

Spółeczna Rada ds. wdrażania Centrum Usług Społecznych została powołana Zarządzeniem nr 12/2025 Burmistrza Siechnic z dnia 23 stycznia 2025 r.

Przewodnictwo jej działania przekazano w ręce Zastępcy Burmistrza Siechnic oraz Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach. Rada liczy 16 osób, a jej członkami zostali przedstawiciele:

- **samorządu** - 8 osób: reprezentanci Rady Miejskiej w Siechnicach, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Młodzieżowej Rady Gminy Siechnice, Centrum Kultury w Siechnicach, Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Siechnicach, Straży Miejskiej w Siechnicach, Zespołu Opieki Zdrowotnej w Świętej Katarzynie, Rady Seniorów Województwa Dolnośląskiego,
- **placówek oświatowych** – 1 osoba - Szkoła Podstawowa nr 2 w Siechnicach,
- **społeczności lokalnej** – 4 osoby, w tym radny Rady Mieszkańców Siechnic, organizacji pozarządowych – 1 osoba - Fundacja „Dajemy Wsparcie”,
- **sektora biznesowego** – 2 osoby - Firma MEXIM Sp. z o.o. oraz prywatny Żłobek „Akademia Lidera”.

Ponadto powołano 4 ekspertów zewnętrznych:

- pracownika naukowo-dydaktycznego w Instytucie Politologii UW, eksperta i doradcę jednostek samorządu terytorialnego w zakresie tworzenia dokumentów strategicznych w tym lokalnych strategii,
- eksperta ds. kształcenia kadr pomocy społecznej,
- eksperta z Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej,
- eksperta w zakresie tworzenia CUS i standaryzacji usług społecznych.

Do katalogu zadań Rady należy:

- 1) inicjowanie działań środowiskowych celem przeprowadzenia diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej na terenie Gminy Siechnice,
- 2) analiza zasobów i potencjału podmiotów, instytucji, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców realizujących usługi społeczne na terenie gminy,
- 3) ocena diagnozy i planu wdrażaniu celem oceny i wyboru usług społecznych do realizacji, 4) analiza zagrożeń i podejmowanie działań minimalizujących ryzyko niezrealizowania działań zaplanowanych w projekcie,

5) ocena diagnozy i planu wdrażaniu celem oceny i wyboru usług społecznych do realizacji, 6) monitoring i ewaluacja świadczonych usług, 7) wspieranie kadry realizującej działania projektowe.

Powołany zespół to aktywni przedstawiciele życia społecznego z terenu gminy – osoby zaangażowane zawodowo i wolontariacko w branżę związane ze świadczeniem usług społecznych w Siechnicach i okolicy.

Zespół Społecznej Rady spotyka się cyklicznie raz na kwartał i jednym ze zrealizowanych zamierzeń było wsparcie procesu diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych w Gminie Siechnice poprzez konsultacje formularzy ankiet, rozmowa na temat wstępnych wniosków.

Specjaliści wspierający proces opracowania diagnozy wspomagali swoją wiedzą i doświadczeniem przebieg prac przede wszystkim pod kątem praktycznego dotarcia do mieszkańców tworzących różne grupy społeczne oraz decydowali o kierunku badań znając swoje środowiska pracy.

Zespół pracował metodą PAR (ang. *Participative Action Research*) – partycypacyjną metodą badawczą polegającą na „badaniu w działaniu”, czyli udziale osób z danej wspólnoty w realizacji badania. Uczestnicy – badacze mają w tym modelu decydujący głos w definiowaniu problemu badawczego, kontrolują przebieg badania i dyskutują jego praktyczne implikacje podejmując samodzielnie postępowania badawcze.²

Wypracowane w konsultacji z zespołem kwestionariusze ankietowe zostały rozdyskrebowane

za pomocą dwóch technik badawczych: CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interviews*) – przeprowadzenie ankiety dostępnej w formie online, co zagwarantowało ankietowanym anonimowość, swobodę i większą dostępność w młodszej grupie mieszkańców oraz PAPI (ang. *Papier and Pen Personal Interview*) – przeprowadzenie wywiadu kwestionariuszowego, bardziej dostępnego dla starszej części społeczności gminy Siechnice.³ Zebrane formularze ankiet w formie papierowej zostały przeniesione na platformę do badań społecznych, wobec czego możliwe było przeprowadzenie całościowej analizy wyników badań wśród mieszkańców, biorących udział zarówno w ankietowaniu papierowym, jak i elektronicznym.

Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił taki dobór respondentów, by stanowili oni jak najbardziej wartościowe źródło informacji o badanym zjawisku, z zachowaniem odpowiedniej responsywności społeczności mieszkańców Gminy Siechnice.

Podczas prowadzonych konsultacji społecznych zorganizowano spotkania ze społecznością lokalną w 5 lokalizacjach na terenie Gminy Siechnice oraz 5 spotkań dedykowanych konkretnym grupom docelowym. Takie spotkania focusowe⁴

² Maria Theiss, *Participative Action Research. O roli „partycypacyjnych badań w działaniu” w polityce społecznej*

³ Przewłocka J., *CAWI- specyfika, wykorzystanie, perspektywa rozwoju*

⁴ Dominika Maison, *Zogniskowane wywiady grupowe. Jakościowa metoda badań marketingowych.*

dostarczyły jakościowe dane do analizy. Ta metoda badawcza polega na spotkaniu się w małej grupie ludzi, która dyskutuje na określony temat po kierunku doświadczonego moderatora. Celem jest uzyskanie pogłębionej wiedzy na temat postaw, opinii i doświadczeń uczestników.

W badaniach wykorzystano także analizę danych zastanych (ang. *Desk Research*), technikę badawczą polegającą na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu. Analizie poddane zostały dane z Banku Danych Lokalnych oraz raportów, sprawozdań i ogłoszeń w zakresie polityki społecznej prowadzonej na terenie Gminy Siechnice dostępnych w Biuletynie Informacji Publicznej⁵.

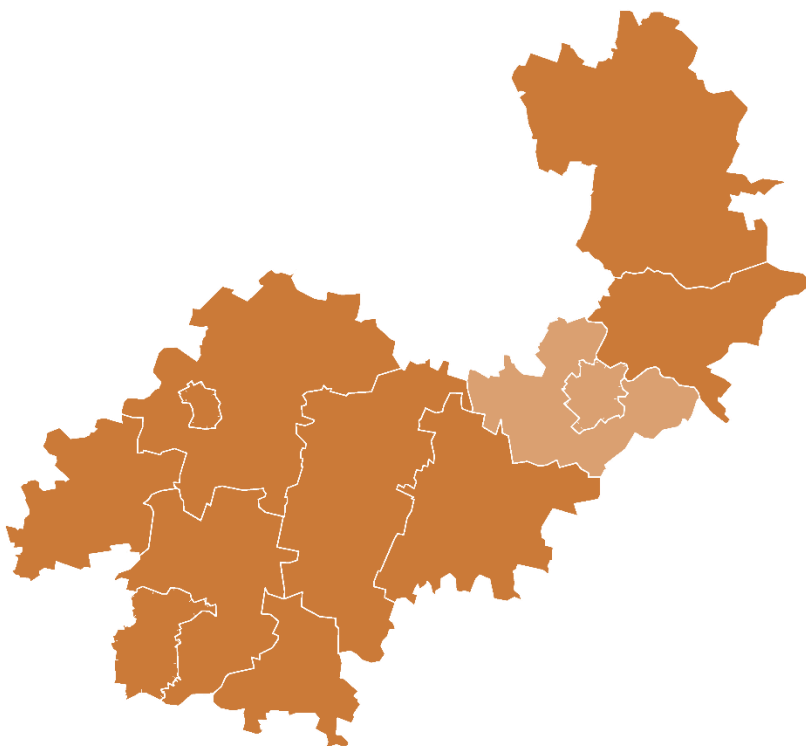
⁵ <https://bip.siechnice.pl/>

Opis obszaru objętego diagnozą

Położenie

Siechnice to miejsko-wiejska gmina znajdująca się w powiecie wrocławskim, w województwie dolnośląskim. Jest położona tuż przy południowo-wschodnich granicach Wrocławia i ogranicza ją rzeka Odra od północnego wschodu. Gmina sąsiaduje z gminami Żórawina, Oława, Kobierzyce i Domaniów.

Obejmuje 21 sołectw: Biestrzyków, Blizanowice, Bogusławice, Groblice, Grodziszów, Iwiny, Kotowice – Durok, Łukaszowice, Mokry Dwór, Ozorzyce, Radomierzyce, Radwanice, Smardzów, Sulęcín, Sulimów, Szostakowice, Święta Katarzyna, Trestno, Zacharzyce, Zębice, Żerniki Wrocławskie, a swoją siedzibę ma w mieście Siechnice.

*Rysunek 2 Położenie Gminy Siechnice na terenie powiatu wrocławskiego.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k.*

Rysunek 3 Podział administracyjny Gminy Siechnice

Źródło: Raport o stanie gminy Siechnice za rok 2023 za: <https://siechnice.gmina.pl>

Uwarunkowania demograficzne, społeczne, kulturowe, gospodarcze, środowiskowe

W latach 1945-47, tereny gminy zajmują przesiedleńcy z kresów wschodnich. Od 1955 do 1972 roku Siechnice były siedzibą Gromadzkiej Rady Narodowej. W 1973 roku siedzibę gminy przeniesiono do Świętej Katarzyny. Z dniem 1 stycznia 1997 r. Siechnice uzyskały prawa miejskie. Trudny dla gminy był 1997 rok, kiedy to duża część terenów uległa znacznym zniszczeniom spowodowanym Powodzią Tysiąclecia na Śląsku.

Gmina wskutek decyzji Rady Ministrów od 1 stycznia 2010 roku zmieniła siedzibę władz. Ze wsi Święta Katarzyna, została formalnie przeniesiona do miasta Siechnice. Jednocześnie Rada Ministrów podjęła decyzję o zmianie nazwy gminy ze Świętej Katarzyny na Siechnice. 1 stycznia 2010 r. miasto zostało siedzibą dotychczasowej gminy Święta Katarzyna, która tym samym zmieniła się w gminę miejsko-wiejską Siechnice.⁶

Do istotnych przedsięwzięć, powstałych od podstaw na terenie gminy w drugiej połowie XX wieku, należy Przedsiębiorstwo Produkcji Ogrodniczej w Siechnicach otwarte w 1982 roku. Lata 80 i 90-te dla Siechnic, to stopniowe odchodzenie mieszkańców gminy od pracy w sektorze rolniczym, na rzecz pracy w przemyśle i usługach. Wprowadzenie rzeczywistej samorządności po 1989 roku, przyczyniło się do dynamicznego rozwoju całej gminy, dzięki współpracy wszystkich jej mieszkańców.

Nowy wiek to nowe firmy w powstałej, z inicjatywy władz gminy - Gminnej Strefie Aktywności Gospodarczej (GSAG) - Parker Hannifin sp. z o.o., Deceuninck Polska sp. z o.o., TIM SA.⁷

Na przestrzeni lat Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził **diagnozy dotyczące lokalnych problemów społecznych na terenie Gminy Siechnice**.

Poniżej zaprezentowano wnioski wynikłe z prowadzonych diagnoz w latach 2014, 2018 oraz 2022, które przyczyniły się do ukierunkowania badań focusowych w zakresie zdiagnozowanych wcześniej problemów społecznych celem zbadania ich aktualności oraz pogłębienia badań jakościowych przedstawionych w dalszej części niniejszego dokumentu.

⁶ Na mocy § 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2009 r. w sprawie utworzenia, ustalenia granic i nazw gmin oraz siedzib ich władz, ustalenia granic niektórych miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta (Dz.U. z 2009 r. nr 120, poz. 1000).

⁷ https://www.siechnice.gmina.pl/strona-28-historia_gminy.html

- Dane uzyskane dzięki badaniu młodzieży szkolnej pokazały, że na problem alkoholowy narażeni są przede wszystkim uczniowie szkół gimnazjalnych. 10,8% uczniów szkoły podstawowej jest zdania, że ich rówieśnicy spożywają alkohol. Odsetek ten jest znacznie wyższy w przypadku gimnazjalistów i wynosi 77,3%.
- Alkohol przez gimnazjalistów spożywany jest przede wszystkim na świeżym powietrzu (45,3%). Stanowi to rekomendację dla instytucji policji oraz straży miejskiej, by częściej monitorowali miejsca na terenie gminy, ze szczególnym wyczuleniem na obecność osób niepełnoletnich i ich podejrzane zachowanie.
- Niepokojący jest odsetek odpowiedzi wskazujących, że młodzież pije alkohol w domu – 14,8% oraz podczas dyskotek – 12,8%. Są to miejsca, gdzie młodzież powinna znajdować się pod opieką rodziców lub opiekunów. Wskazuje to na potrzebę kierowania działań profilaktycznych nie tylko bezpośrednio do młodzieży narażonej na problem alkoholowy ale również do ich rodziców, opiekunów oraz nauczycieli szkolnych.
- Najczęściej wskazywanym powodem sięgania po alkohol przez młodzież jest przede wszystkim chęć zaimponowania innym oraz lepsza zabawa i wyluzowanie. Wskazuje to na potrzebę działań profilaktycznych skierowanych do uczniów, które mogłyby uświadomić negatywne konsekwencje spożywania alkoholu w młodym wieku.
- 40,9% respondentów szkół gimnazjalnych jest zdania, że młodzież niepełnoletnia może bez problemu zdobyć alkohol na terenie gminy. Jest to sygnał dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, by zwiększyła kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, w celu eliminacji miejsc gdzie osoby niepełnoletnie mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów. Nacisk powinien być również na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów w razie próby zakupu alkoholu.
- Uczniowie mają problem z jednoznacznym ustosunkowaniem się do popularnych stwierdzeń odnośnie napojów alkoholowych. Zarówno w przypadku uczniów szkoły podstawowej jak i gimnazjalnej stosunkowo wysoki odsetek albo nie posiada wiedzy w badanej kwestii albo jego wiedza opiera na przekonaniach i stereotypach związanych z alkoholem.
- Prawie co piąty gimnazjalista uważa, że alkohol w piwie nie może uzależniać oraz, że dzieci i młodzież nie są narażone na chorobę alkoholową. 27,6% deklaruje, że okazjonalne spożywanie alkoholu nie szkodzi dojrzewaniu. 45% błędnie uważa, że alkoholizm jest problemem marginesu społecznego nie dostrzegając, że alkoholikiem mogą być osoby o różnym statusie społeczno – ekonomicznym.
- Należy zastanowić się nad prowadzeniem działania zapobiegawczych w tym obszarze, nie tylko związanych z przekazywaniem informacji i uzupełnianiem wiedzy uczniów, ale przede wszystkim kształtowania postaw wobec szkodliwych środków i odpowiedzialności za podejmowane działania.
- Tak jak w przypadku alkoholu, na problem narkotykowy narażeni są przede wszystkim uczniowie szkoły gimnazjalnej. Wśród nich 47,3% ocenia, że ich rówieśnicy zażywają narkotyki. 64,5% jest zdania, że narkotyki są bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Młodzież gimnazjalna sięga po narkotyki przede wszystkim dla lepszej zabawy oraz z ciekawości.
- Do zażywania narkotyków przyznaje się 12,3% ankietowanych. Należy mieć jednak na uwadze fakt, iż badania społeczne mają charakter deklaracyjny i respondentom może być trudno przyznawać się do kontrowersyjnych opinii i zachowań.

- Najbardziej popularnym narkotykiem wśród młodzieży gimnazjalnej jest marihuana, wskazało na nią 47,2% ankietowanych.
- Większość gimnazjalistów wykazuje poprawną postawę wobec narkotyków – uważa, że nie ma bezpiecznych narkotyków nawet odpowiedniego używania, okazjonalne ich zażywanie może prowadzić do uzależnienia. Niepokojący jest stosunkowo wysoki odsetek wskazań odpowiedzi „nie wiem”, co może wskazywać pośrednio na brak wiedzy w badanych kwestiach i potrzebę uzupełnienia informacji z zakresu problemu narkotykowego.
- Warto prowadzić cykliczne szkolenia z grupą największego ryzyka narażenia na kontakt z substancjami psychoaktywnymi (najstarszymi uczniami), uświadamiać skutki zażywania narkotyków lub dopalaczy oraz przekazywać profesjonalnej wiedzy na temat uzależnień – gośćmi tego typu spotkań mogą być osoby, które wyszły z nałogu i są wiarygodnym źródłem informacji dla młodych ludzi.
- Ważne jest też by planowane działania profilaktyczne pozwoliły na przełamanie popularnych stereotypów odnośnie alkoholizmu, osób zmagających się z tą chorobą oraz innych uzależnień.
- Uczniowie szkoły podstawowej i gimnazjalnej nie mają problemu z rozpoznawaniem sytuacji i zachowań klasyfikowanych jako **przemoc fizyczna**. Zebrane dane pokazują potrzebę poszerzenia wiedzy w zakresie **przemocy psychicznej**, by zdecydowana większość uczniów poprawnie klasyfikowała zachowania tego typu.
- 61,6% gimnazjalistów oraz 51,5% uczniów szkoły podstawowej było świadkiem przemocy. Przemoc ta odbywała się na terenie szkoły lub w jej pobliżu (np. na boisku) i wymierzona była wobec kolegów i koleżanek. Świadczy to o tym, że badani uczniowie doświadczają przede wszystkim **przemocy rówieśniczej**.
- 32% gimnazjalistów oraz 27% uczniów szkoły podstawowej było ofiarą przemocy. Wskazują to na potrzebę działań profilaktycznych i prewencyjnych w tym zakresie, których celem byłoby przede wszystkim zwiększenie poczucia bezpieczeństwa na terenie placówki szkolnej. Warto zauważyć, że wskaźnik ten nie jest wysoki, jednak należy zauważyć, że teren placówki szkolnej powinien być miejscem, gdzie młodzi ludzie będą mieli poczucie bezpieczeństwa. W tym obszarze również można prowadzić działania profilaktyczne np. przeprowadzenie spotkania z młodzieżą szkolną mającą na celu przekazania wiedzy na temat możliwości reagowania na zauważenie zachowań agresywnych.
- Uczniowie najbezpieczniej czują się w obecności rodziców lub opiekunów, na duże poczucie bezpieczeństwa wśród nauczycieli wskazywało 44,8% uczniów szkoły podstawowej oraz 37,9% gimnazjalistów.
- Uczniowie szkoły podstawowej w razie bycia świadkiem lub ofiarą przemocy zwróciliby się przede wszystkim do rodziców lub opiekunów (88%) lub nauczycieli (67,2%) czy służb porządkowych (52,7%). Uczniowie szkoły gimnazjalnej również w pierwszej kolejności zwróciliby się do rodziców lub opiekunów (64,5%), nauczycieli (40,4%). Warto zauważyć, że najmniej wskazań zawierają instytucje, których celem statutowym jest pomoc ofiarom lub świadkom przemocy – telefon zaufania lub placówki dla ofiar przemocy.
- Większość badanych uczniów nie wykazuje postaw wskazujących na **ryzyko uzależnienia od komputera** – najczęściej korzystają z komputera do 1 godziny lub maksymalnie 3 godzin dziennie.
- Do najważniejszych problemów społecznych dorośli mieszkańcy gminy zaliczają bezrobocie (80% wskazań odpowiedzi „ważne”), przemoc domową (82,7%), zażywanie narkotyków przez dzieci i młodzież (84,5%) oraz picie alkoholu przez dzieci i młodzież (87,3%).
- Ponad połowa ankietowanych mieszkańców deklaruje, że spożywa alkohol parę razy w

miesiącu. Do częstszej konsumpcji napojów alkoholowych (parę razy w tygodniu) przyznaje się jedynie 7,3% respondentów.

➤ Ankietowani najczęściej sięgają po wino (58,2%), piwo (56,4%) lub wódkę (47,3%).
➤ Większość respondentów jest błędnego przekonania, że osoby z problemem alkoholowym piją codziennie. Alkoholicy nie piją codziennie, bardziej typowym zachowaniem dla osób chorych jest tzw. picie ciągami przez kilka dni, a następnie dłuższy lub krótszy okres abstynencji. Warto również zauważyć, że alkoholikiem jest się przez całe życie, mimo zerwania z nałogiem. Wskazuje to na **potrzebę kierowania działań profilaktycznych kształtujących poprawne postawy względem alkoholu i choroby alkoholowej również wobec dorosłych** mieszkańców gminy.

➤ 68,2% ocenia swoje bezpieczeństwo na terenie gminy jak o średnie, 30% jako duże. Pozostałe 1,8% ocenia swoje bezpieczeństwo jako małe.

➤ Dorośli mieszkańcy nie wykazują postaw wskazujących na ryzyko uzależnień od komputera i Internetu.

➤ Wśród najczęściej spontanicznie wymienianych form pomocy przez dorosłych mieszkańców była pomoc społeczna, miejski ośrodek leczenia uzależnień oraz różnego typu grupy wsparcia typu AA (pytanie miało charakter otwarty, ankietowani samodzielnie wpisywali znane formy pomocy).

Warto zauważyć, że mieszkańcy mają problem z jednoznacznym wskazaniem jakie instytucje pomocowe działają na terenie gminy. Najwięcej wskazań (60,9%) zebrała Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Ośrodek Pomocy Uzależnionym (45,5%).

➤ Gmina powinna również wziąć pod uwagę różnego typu działania promocyjne, które prowadziłyby do zwiększenia wiedzy w zakresie uzyskania pomocy na terenie gminy. Zwiększenie rozpoznawalności form pomocy prowadziłyby do zwiększenia dostępności profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych lub zagrożonych. Gmina może dokonać tego m.in. poprzez współpracę z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia uzależnień lub finansowanie programów profilaktycznych.

➤ Należy podkreślić, że działania profilaktyczne na terenie gminy Siechnice powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty.

➤ Gmina powinna wspierać edukację i szkolić osoby pracujące zawodowo z dziećmi i młodzieżą. Zebrane dane pokazały, że uczniowie poszukiwaliby pomocy w razie trudnych sytuacji związanych z uzależnieniami wśród pracowników placówek szkolnych (nauczycieli, pedagogów lub psychologów szkolnych). Warto zaznaczyć, że w programy profilaktyczne na terenie szkół podstawowych oraz szkół gimnazjalnych powinni być również zaangażowani nauczyciele.

Diagnoza problemów uzależnień oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie Gminy Siechnice 2018 prowadzona przez Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji KOKA

Badania realizowane na terenie gminy Siechnice pozwoliły na wyciągnięcie następujących wniosków:

Skala zjawiska uzależnień chemicznych i behawioralnych

Skala uzależnień chemicznych wśród dzieci i młodzieży nie przybiera dużych rozmiarów.

Wynika to z deklaracji uczniów, ale dane te potwierdzają także przedstawiciele oświaty, którzy podkreślają, iż w szkołach problem uzależnień od alkoholu, papierosów, czy narkotyków nie występuje. Sądzą oni, iż liczba uczniów, która może sięgać po te substancje jest znikoma. Jedyny problem, który zauważono (jednak są to pojedyncze przypadki) to problem z e-papierosami, które wróciły do szkół. Skala tego problemu nie przybiera dużych rozmiarów.

Istotnym problemem wśród dzieci i młodzieży jest problem cyberuzależnień i cyberprzemocy. Z zebranego materiału badawczego wynika, że uczniowie bardzo dużo czasu poświęcają na nowe media: komputer, Internet, telefony komórkowe oraz gry komputerowe. Dodatkowo zarówno przedstawiciele oświaty jak i uczniowie zwracali uwagę na problem cyberprzemocy, który jest widoczny w szkołach.

W przypadku **osób dorosłych**, przedstawiciele instytucji pomocowych oraz nauczyciele za najistotniejszy problem uznali alkoholizm. Badani potwierdzili, że może on występować we wszystkich grupach społecznych, dodatkowo ma on wpływ na występowanie przemocy w rodzinie. Potwierdza to analiza danych zastanych – znaczna część osób uzależnionych stosowała przemoc wobec członków rodziny. Nauczyciele deklarują, iż szkoła podejmowała interwencje w związku z nadużywaniem alkoholu przez rodziców uczniów, co pokazuje, iż problem jest obecny i nie należy go bagatelizować.

Czynniki wpływające na sięganie po substancje odurzające

Badania dowiodły, iż **pleć nie ma dużego znaczenia, jeśli chodzi o kontakt z substancjami psychoaktywnymi oraz uzależnieniami cyfrowymi.** Problem dotyczy podobnej liczby chłopców co dziewcząt. Również przynależność do określonej klasy społecznej nie ma wpływu na to zjawisko.

Jak zauważają badani, **wpływ na tendencje do sięgania po środki odurzające mają czynniki osobiste jednostek** – cechy charakteru, sytuacja osobista, czy też wzory zachowań wyniesione z domu. Dodatkowo w przypadku uczniów, istotną rolę odgrywają rówieśnicy. To oni przede wszystkim nakłaniają się wzajemnie do sięgania po substancje uzależniające. Dane pokazały, że uczniowie palą papierosy, piją alkohol, czy też sięgają po narkotyki podczas imprez towarzyskich. W związku z tym można wysunąć wniosek, że presja rówieśników oraz obawa przed byciem odrzuconym przez grupę skłania młodych ludzi do zażywania substancji psychoaktywnych. Wnioski te potwierdzają przedstawiciele oświaty oraz pracownicy instytucji pomocowych.

Bardzo istotnym czynnikiem mającym wpływ na kontakt uczniów ze środkami odurzającymi ma rodzina. Dane te potwierdzają przedstawiciele instytucji pomocowych, przedstawiciele oświaty oraz analiza danych zastanych. Atmosfera w domu oraz problemy, które występują w rodzinie odgrywają ogromną rolę na kontakt uczniów z substancjami odurzającymi, ale także mają wpływ na dorosłe życie. Dane pokazują, iż osoby uzależnione od alkoholu bardzo często wychowywały się w rodzinach, w których występował problem alkoholowy. Należy tutaj zwrócić uwagę, iż problemem jest także współczesny styl życia – rodzice nie mają czasu dla dzieci, zostawiają je same sobie. W efekcie są one osamotnione, nie mają wsparcia i szukają ucieczki od problemów za pomocą środków uzależniających. Co istotne, **uczniowie posiadają wiedzę na temat zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych.** Potrafią wskazać ich konsekwencje, wiedzą do kogo zwrócić się w razie sytuacji problemowej. Dużą rolę odgrywają tutaj szkoły – dzięki realizowanym programom profilaktycznym wiedza uczniów jest na wysokim poziomie, a skala uzależnień nie przybiera dużych rozmiarów. Jednak jak zauważyli przedstawiciele oświaty, wiedza uczniów często jest wypierana przez presję rówieśników.

Również Gmina podejmuje wiele działań mających na celu zmniejszenie skali problemów

uzależnień. Mieszkańcy mogą liczyć na pomoc: Punktu Konsultacyjnego, Ośrodka Pomocy Społecznej, czy też Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Na terenie gminy działają liczne grupy wsparcia, organizowane są także szkolenia i warsztaty dla mieszkańców.

Diagnoza problemów uzależnień i przemocy na terenie Gminy Siechnice 2022 prowadzona przez Centrum Profilaktyki i Reedukacji Atelier

U c z n i o w i e

Analiza badania ankietowego wskazuje, że niemal co drugi respondent zauważył problem występowania **przemocy między uczniami**, najczęściej w formie znęcania się psychicznego, jak i fizycznego nad rówieśnikami. Niemal co trzeci uczeń szkół podstawowych z obszaru Gminy doświadczył przemocy w ciągu ostatnich trzech lat. Najczęściej wspomnianą formą przemocy była przemoc psychiczna ze strony rówieśników, rozumiana jako przezywanie, grożenie, upokarzanie, zastraszanie oraz wyśmiewanie. Zdecydowana większość respondentów nie odnotowała zwiększenia częstotliwości doświadczania przemocy w okresie pandemii COVID-19. Nieliczni uczniowie przyznali, że na przemoc narażeni są również w domu, gdzie najczęściej przybiera ona formę przemocy psychicznej, której ofiarami są oni sami bądź też ich rodzeństwo, a uczuciem jakie im wtedy towarzyszy jest przede wszystkim smutek i osamotnienie. Problem przemocy oddziałuje również na więzi między członkami rodziny, a w pewnym momencie prowadzi do zaniedbywania dzieci, co z kolei skutkuje umieszczeniem ich w pieczy zastępczej celem zapewnienia bezpieczeństwa. Badanie ukazuje, że średnio co 10 uczeń biorący udział w badaniu czuje się zaniedbany przez swojego rodzica, który nie ma dla niego czasu ze względu na nadmiar pracy i obowiązków zawodowych. Niepokojący jest fakt, iż niemal co czwarty uczeń przyznał się do zastosowania przemocy wobec innych w ciągu trzech lat poprzedzających badanie – najczęściej uciekali się do stosowania przemocy psychicznej wobec rówieśników. Część badanych przyznała się również do stosowania **cyberprzemocy**. Cyberprzemocy, utożsamianej najczęściej z publikowaniem obraźliwych treści na czyjś temat, bądź też z dodawaniem negatywnych komentarzy, doświadczył co dziesiąty uczeń biorący udział w badaniu, z kolei na jej stosowanie wskazał niski odsetek respondentów. Nie odnotowano, aby w czasie pandemii COVID-19 zjawisko to się zintensyfikowało. Należy zwrócić jednak uwagę, iż średnio co czwarty ankietowany uczeń przyznał, że nie wie, czym jest cyberprzemoc.

K a d r a p e d a g o g i c z n a

Ponad połowa nauczycieli uważa, że przemoc i agresja między uczniami to zjawisko występujące bardzo często lub często (59%). Mniej badanych zwróciło uwagę na ten sam problem wobec nauczycieli (15%). Pedagodzy uczący dzieci i młodzież na terenie Gminy Siechnice stwierdzili, że cyberprzemoc jest rzadkim zjawiskiem wśród nich (36%), natomiast zdaniem co czwartego ankietowanego jest to częsty problem (26%). Wśród nauczycieli 18% zauważa **problem przemocy w rodzinach** swoich uczniów, z czego 6% zna jedną taką rodzinę, a 12% – kilka. Należy zauważyć, że połowa nauczycieli miała trudności z określeniem czy zna takie rodziny (50%), co sugeruje brak dostępu do wiedzy na temat otoczenia, w którym wychowywane jest dziecko. Częstym rodzajem przemocy jaki nauczyciele zauważają w rodzinach swoich podopiecznych jest przemoc psychiczna (16%) oraz fizyczna (13%). Zdaniem 8% pedagogów rzeczone

przemoc w rodzinie miała wpływ na funkcjonowanie ucznia. Nauczyciele zapytani o ewentualne zwiększenie skali przemocy w rodzinach uczniów ze względu na pandemię COVID-19, w 10% odpowiedzieli, że nie mają wiedzy na ten temat, a według 3% uległa ona zwiększeniu. Respondenci w większości są zdania, że gdyby dostrzegli ślady przemocy u ucznia, zaprowadziliby go do pedagoga lub psychologa szkolnego (77%), porozmawialiby z nim (73%) bądź zgłosili taki fakt Dyrektorowi (70%). Ponadto nauczyciele oceniają, że w ich szkole poziom natężenia przemocy rówieśniczej jest średni (38%) lub mały (24%). Najczęściej obserwowaną formą przemocy wśród uczniów jest przemoc psychiczna (66%) oraz fizyczna (51%). Po okresie pandemii COVID-19, 30% nauczycieli zauważyło zwiększenie skali problemu przemocy rówieśniczej. Występowanie zjawiska cyberprzemocy w opinii nauczycieli jest na podobnym poziomie co przemoc rówieśnicza występująca w szkole. 30% respondentów stwierdziło, że natężenie tego problemu kształtuje się na średnim poziomie, natomiast warto zauważyć, że co trzeci nauczyciel przyznaje, że nie posiada wiedzy na ten temat (34%). Podobnie według co trzeciego badanego, szkoła podejmowała interwencje w związku z doznaniem lub stosowaniem cyberprzemocy przez uczniów (33%), a niewiele mniej osób nie wie czy dochodziło do takich sytuacji (30%). Zdaniem zdecydowanej większości nauczycieli **pedagogizacja rodziców** mogłaby być odpowiedzią na problemy przemocy rówieśniczej w Gminie (73%), z kolei ponad połowa osób twierdzi, że pomogłoby **organizowanie miejsc spotkań dla młodzieży** (56%) oraz **zwiększenie dostępności wsparcia specjalistycznego**, np. pedagoga, psychologa (53%). Niekwestionowana większość badanych twierdzi, że uczniowie wiedzą do kogo mogą się zwrócić w razie doświadczenia problemu uzależnień oraz przemocy (83%). Jednocześnie 39% nauczycieli łącznie uważa, że zasoby na terenie Gminy, wspierające osoby uzależnione oraz borykające się z problemem przemocy, są niewystraczające.

Rodzice

Na temat problemu przemocy swoje opinie wyrazili również rodzice uczniów z gminy Siechnice. Z badania wynika, że zdecydowana większość z nich jest przeciwna stosowaniu kar fizycznych wobec dzieci, a co piąty rodzic jest świadomy występowania zjawiska przemocy w szkole, do której uczęszcza ich dziecko, przyznając, że problem ten dotknął również jego dziecko. Za najczęstsze formy przemocy doznawanej przez uczniów w szkole uznano przemoc psychiczną oraz fizyczną. Rodzice nie odnotowali, aby ich dziecko doświadczyło przemocy seksualnej w placówce, do której uczęszcza. Przemocy w Internecie, zgodnie z wiedzą rodziców, doświadczyła niewielka część uczniów, a jako jej najczęstsze przejawy wskazywano dodawanie negatywnych i obraźliwych komentarzy oraz otrzymywanie nachalnych, niechcianych treści lub wiadomości przez komunikatory elektroniczne. Zdania rodziców co do zintensyfikowania zjawiska cyberprzemocy w okresie pandemii COVID-19 są dość równomiernie podzielone, co nie pozwala jednoznacznie stwierdzić faktycznego wpływu tego zjawiska na analizowany problem. Należy również zwrócić szczególną uwagę na to, że średnio co szósty rodzic nie posiada wiedzy w zakresie cyberprzemocy.

Dorośli mieszkańcy

Analizując uzyskane wyniki badań można stwierdzić, że problem przemocy w gminie Siechnice występuje na stosunkowo wysokim poziomie, gdyż co czwarty mieszkaniec zna osoby w swoim otoczeniu, które doświadczają **przemocy domowej** – są to głównie osoby

dorośle mające 18-60 lat doświadczające przemocy psychicznej. Należy zwrócić szczególną uwagę, iż przemocy w okresie ostatnich 3 lat doznał znaczny odsetek badanych, gdyż zadeklarował to co czwarty respondent. Podobnie jak w przypadku zauważanej przemocy wśród osób z otoczenia, badani mieszkańcy najczęściej doświadczali przemocy psychicznej. Wśród osób, które stosowały przemoc wobec ankietowanych, najczęściej wskazywano na męża/żonę, pracodawcę oraz nieznajomą/nieznajomego. Alarmujące jest również to, że część badanych uważa stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jako dobrą metodę wychowawczą lub wykazało w tym zakresie brak wiedzy, a blisko co czwarty postrzega problem przemocy w rodzinie jako znaczny problem występujący na terenie Gminy. W opinii największego odsetka mieszkańców na terenie gminy Siechnice należy **zwiększyć dostępność do poradnictwa prawnego, socjalnego i terapeutycznego, izolować ofiary od osób stosujących przemoc oraz tworzyć placówki specjalizujące się w pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.** Z przeprowadzonych badań focusowych wynika, że pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej dostrzegają problem w zakresie wszczynanych procedur „Niebieskie Karty”, w sytuacji kiedy nadużywanie alkoholu stanowi w poszczególnych przypadkach formę manipulacji i pozorny powód wszczęcia procedury, na przykład przy okazji spraw okołorozwodowych. Z doświadczenia tej grupy badawczej wynika, iż podczas interwencji Policji wszczynana procedura „Niebieskie Karty” stanowi często wykonanie służbowego obowiązku, a nie podejmowanie realnych działań, które mają pomóc w rozwiązaniu problemu. Ponadto, zauważa się trudności z uczestnictwem pracowników służb pomocowych w stałym procesie szkoleniowym, gdyż pomimo ich organizowania występuje problem z frekwencją i zaangażowaniem. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zauważają problem ukrywania występującej w rodzinie przemocy przez wiele lat, który wynika z mentalności charakterystycznej dla starszego pokolenia. W związku z tym wskazano kampanie społeczne jako odpowiednie narzędzie służące poszerzaniu świadomości społeczności lokalnej w tym zakresie. Dodatkowo, w ich opinii możliwe działania, które są podejmowane w ramach profilaktyki nie przynoszą efektów. Z perspektywy uczestników badania problem stanowi również brak zaangażowania się członków rodziny osoby, która jest zgłaszana do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. **Ponadto brakuje narzędzi, które służyłyby podejmowanej pracy z rodziną, w której występuje problem przemocy.** Specjaliści Punktu Konsultacyjnego zwrócili problem na nasilający się problem przemocy rówieśniczej na przestrzeni ostatnich lat. Z ich perspektywy należy podejmować działania, które będą zwiększać świadomość wśród dzieci i dorosłych mieszkańców w tym zakresie poprzez organizację warsztatów zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i ich rodziców. Wśród potrzeb pracownicy Punktu Konsultacyjnego wskazywali na organizację szkoleń i zajęć dla wszystkich pracowników instytucjonalnych pracujących na terenie Gminy, w tym wymieniając m.in. Radnych, Wójta oraz pedagogów szkolnych. Zespół Interdyscyplinarny zwrócił uwagę na to, iż **rzeczywista skala problemu przemocy jest trudna do rozpoznania, gdyż wiele rodzin nią dotkniętych to środowiska, które nie przejawiały wcześniej jakichkolwiek trudności i dysfunkcji, a zachowania przemocowe w nich nie są zgłaszane.** W opinii członków Zespołu ważną sposobnością do rozpoznania przemocy w rodzinie są wizyty lekarskie, a grupą coraz częściej zmagającą się z tym problemem są seniorzy, którzy doświadczają zaniedbania ze strony swoich opiekunów i bliskich. Negatywny wpływ na eskalację problemu przemocy, które wcześniej nie zmagaly się ze znacznymi trudnościami życiowymi, miała pandemia koronawirusa oraz panująca w

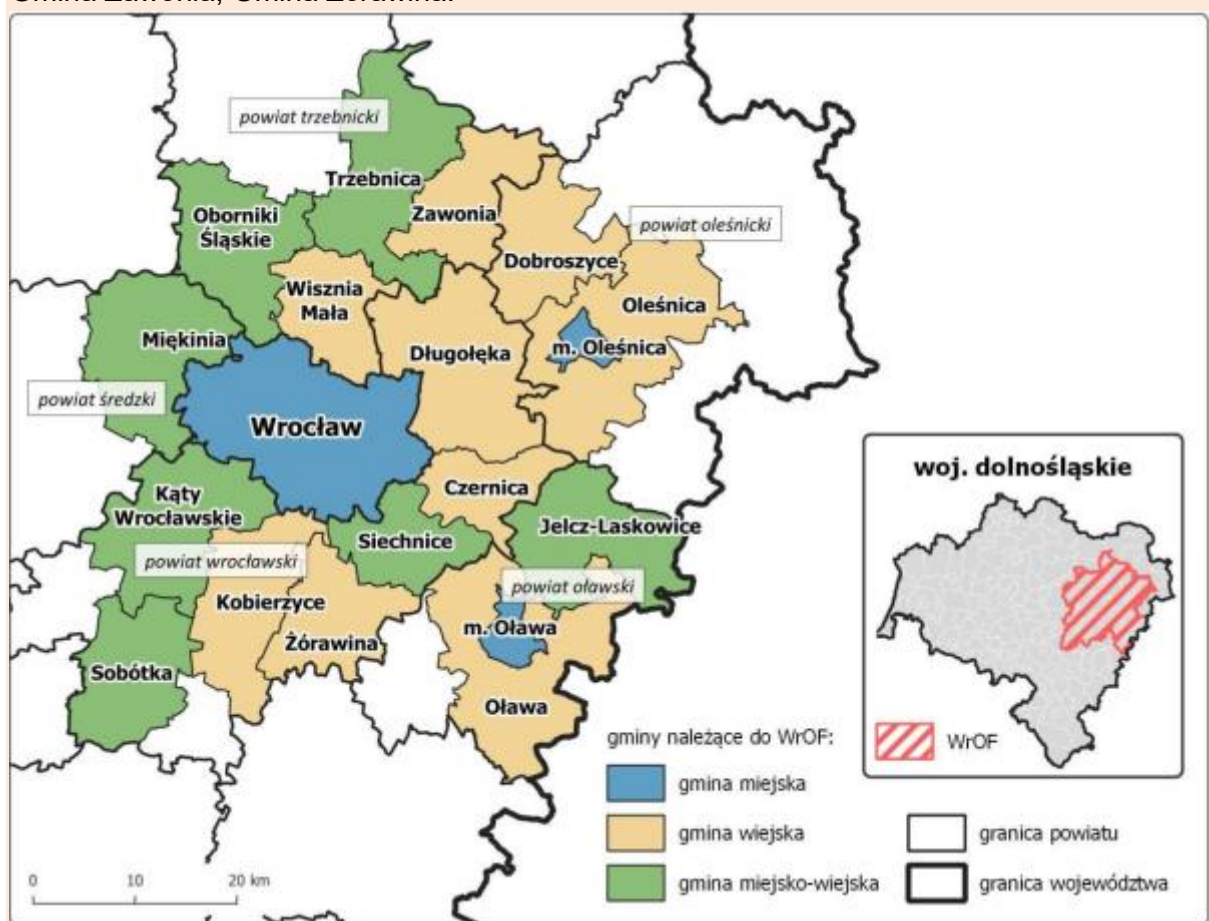
ówczesnym czasie izolacja społeczna. W efekcie pandemii uwidoczniły się różnorodne problemy rodzin, które często były ze sobą powiązane i skutkowały interwencją policyjną oraz wszczęciem procedury „Niebieskie Karty”, ale również z obserwacji członków Zespołu wynika, że **dzieci, które nie radziły sobie z trudną sytuacją rodzinną przejawiały zachowania autoagresywne i suicydalne**. Również z perspektywy tej grupy badawczej część osób zgłaszających się do specjalistów i wszczynających działania w ramach procedury, robi to w celu osiągnięcia lepszego dla siebie rozwiązania sprawy rozwodowej. Ważnym aspektem rozważań członków Zespołu Interdyscyplinarnego był brak zasadności wszczynania procedury w części rodzin wyniku interwencji Policji w domach, gdyż nie odzwierciedlają rzeczywistej skali przemocy, bowiem po przeanalizowaniu sytuacji rodziny i jej poszczególnych członków często wskazuje się na występowanie w rodzinie konfliktu. W ich opinii ważniejsze jest prowadzenie szerokiej diagnozy rodziny w ramach innych podmiotów, w tym instytucji pomocowych, szkół, czy placówek medycznych. Zauważono, że **rodzice przypisują zbyt dużą rolę opiekuńczowychowawczą placówkom oświatowym oraz specjalistom, zapominając o istocie ich własnego wpływu na dziecko**, co przejawia się m.in. w braku chęci uczestnictwa w zajęciach i warsztatach wychowawczych oraz profilaktycznych. Zaobserwowano, że profilaktyka zachowań ryzykownych jest negatywnie odbierana przez część rodziców i opiekunów oraz bagatelizowana ze względu na obawę przed uwidocznieniem ich własnych problemów rodzinnych i niekompetencji wychowawczych. Zatem konieczne jest zintensyfikowanie działań ukierunkowanych na wsparcie osób dotkniętych przemocą i skoncentrowanie się na rzeczywistej pomocy. Ograniczeniem dla takich działań z perspektywy członków Zespołu Interdyscyplinarnego jest nadmierna biurokracja. Z przeprowadzonego wywiadu focusowego wśród funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej wynika, iż **w dużej części przypadków interwencje związane z przemocą dotyczą konfliktów rodzinnych i spraw okołorozwodowych**. Mieszkańcy niejednokrotnie traktują procedurę „Niebieskie Karty” jako narzędzie do osiągnięcia pewnych celów. Trudnością a zarazem problemem wymagającym rozwiązania jest konieczność separacji aktów rzeczywistej przemocy domowej, od wykorzystywania gminnych zasobów pomocowych do realizacji swoich celów. Z perspektywy funkcjonariuszy przemoc rówieśnicza w szkołach na terenie Gminy nie przyjmuje na tyle poważnej formy, aby inne służby musiały podejmować interwencje. Jednym z głównych problemów zaobserwowanych przez przedstawicieli Policji i Straży Miejskiej w Gminie, są ograniczone kompetencje zawodowe wśród części funkcjonariuszy i osób świadczących pomoc w zakresie przemocy domowej. W ich opinii kontakt z niekompetentną osobą, a także brak odpowiedniego zareagowania na zaistniałą sytuację przez funkcjonariusza, zniechęca osoby doświadczające przemocy, ale także świadków przemocy domowej do wzywania służb i poszukiwania wsparcia, ponieważ ich zdaniem nie przynosi to żadnego efektu. Dodatkowo, profilaktyka w postaci materiałów profilaktycznych nie jest wystarczająca i powinno się postawić na bardziej bezpośrednią formę przekazywania wiedzy i podnoszenia świadomości społeczności lokalnej. Wskazano na kampanie społeczne, czy różnego rodzaju spotkania. Wśród spostrzeżeń specjalistów ZOZ wyróżniono korelację problemu przemocy z uzależnieniem lub inną trudną sytuacją życiową. Zauważono, iż w rodzinach dotkniętych uzależnieniem wystąpienie przemocy jest większe, gdyż panująca w nich atmosfera oraz próg wyzwolenia negatywnych emocji jest niższy. Podkreślono, iż w ośrodku zdrowia sporadycznie wydawane są zaświadczenia lekarskie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie. Dokument ten nie świadczy bezpośrednio o występowaniu w rodzinie przemocy, a jedynie o przeprowadzonej obserwacji, w tym m.in. siniakach, stłuczeniach, czy zadrapaniach. Podobnie, jak we wnioskach pozostałych grup badawczych

zauważono, że narzędzie to może być z jednej strony bardzo pomocne dla rzeczywistych ofiar przemocy w rodzinie, jednakże z drugiej jest wykorzystywane w celu obciążenia oskarżeniami członka rodziny oraz manipulowania nim w sprawach okołorozwodowych. Propozycją rozwiązania na skutecznienie działań w zakresie wystawiania owych zaświadczeń byłoby zwiększenie kadry ZOZ, m.in. poprzez utworzenie stanowiska pracownika socjalnego w placówce, który świadczyłby wieloaspektowe wsparcie oraz diagnozował sytuację osób w rodzinach, a po stwierdzeniu występowania przejawów przemocy – kierowałby osoby te do lekarza w celu uzyskania zaświadczenia. Dywersyfikacja działań podejmowanych przez pracownika socjalnego, pielęgniarki oraz lekarzy umożliwiłaby skuteczniejsze zapoznanie się z problemami pacjentów, rozpoznanie ich przyczyn oraz podjęcie działań adekwatnych do ich rzeczywistych potrzeb i możliwości. W opinii Radnych Rady Miejskiej problem stanowią niskie kompetencje przedstawicieli instytucji, zajmujących się obszarem przemocy domowej. Brak zrozumienia i nieodpowiednie udzielenie wsparcia oraz ochrony osobie doświadczającej przemocy, zniechęca je do poszukiwania wsparcia. Istotnym problemem w opinii Radnych jest ukrywanie przemocy w środowiskach rodzinnych i sąsiedzkich oraz funkcjonująca tzw. „zmowa milczenia”. Zauważono, że wbrew stereotypom przemoc domowa nie dotyczy wyłącznie rodzin dysfunkcyjnych. Zauważono również, że wśród części mieszkańców Gminy Siechnice występuje brak wiedzy na temat miejsc, w których można uzyskać pomoc w przypadku doświadczenia problemu przemocy. Pomimo prowadzenia kampanii informacyjnych, przede wszystkim za pośrednictwem Internetu, należy zwiększyć kanały informacyjne, a także dostosować je do charakteru grupy odbiorców. Według jednego z badanych konieczne jest umieszczanie w każdej jednostce pomocowej gablot lub plakatów informacyjnych w tym zakresie. Zwrócono uwagę na pogorszenie stanu zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży po pandemii, co może się wiązać ze wzrostem problemów w sferze emocjonalnej. Przyczyn przemocy rówieśniczej i agresji występującej wśród młodych mieszkańców Gminy, upatruje się w nieodpowiednim zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży. Badanie wykazało, że na terenie Gminy brakuje współpracy rodziców z nauczycielami, odnośnie sytuacji problemowych dotyczących dzieci. Dostrzega się potrzebę wprowadzenia profilaktyki w tym zakresie skierowanej nie tylko do dzieci i młodzieży, ale szczególnie do rodziców, którzy przede wszystkim uczestniczą w kształtowaniu postaw swoich dzieci. W związku z pandemią COVID-19 zdaniem Radnych zwiększyła się także skala **cyberprzemocy**, dotycząca zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci oraz młodzież. Dostrzeżono przejawy hejtu oraz przemocy w Internecie wśród dorosłych mieszkańców Gminy, na które powinno się reagować i wyciągać realne konsekwencje, ponieważ zbyt swoboda w przestrzeni internetowej wpływa na poczucie bezkarności. Wskazano na dwa rodzaje rozwiązań, które służyłyby ograniczeniu problemu przemocy w Gminie. Pierwszym z nich jest konieczność edukacji mieszkańców w zakresie problemu przemocy. Rozmówcy dostrzegli, że temat przemocy powinien być podejmowany już wśród najmłodszych dzieci, w sposób dostosowany do ich etapu rozwoju. Przekazywanie odpowiednich wartości w jak najwcześniejszych latach, skutkować będzie w przyszłości powielaniem tych wzorców przez kolejne pokolenia. W opinii Radnych drugim rozwiązaniem, które mogłoby przynieść pozytywny efekt w zakresie przeciwdziałania problemowi przemocy domowej jest wprowadzenie usług pielęgniarki środowiskowej na terenie Gminy. Działalności pielęgniarki w miejscu zamieszkania stanowiłaby pomoc we wczesnym diagnozowaniu problemu przemocy, a przede wszystkim mogłaby ona ocenić rzeczywisty stan funkcjonowania rodziny.

Na podstawie powyższych wniosków z lat ubiegłych prowadzonych w ramach diagnoz problemów społecznych na terenie gminy dokonano delimitacji i wyodrębnienia poszczególnych grup społecznych w celu prowadzenia dalszych badań niniejszej diagnozy oraz przygotowano badania jakościowe w taki sposób, by zbadać aktualność i skalę wymienianych problemów.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021 – 2027⁸

Zgodnie z Porozumieniem z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie zasad współpracy Stron Porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji i koordynowaniu wspólnych przedsięwzięć, bieżącej obsłudze i rozliczeniach ZIT WrOF obszar Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego tworzy 19 następujących jednostki samorządu terytorialnego: Gmina Wrocław, Gmina Jelcz–Laskowice, Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Oborniki Śląskie, **Gmina Siechnice**, Gmina Sobótka, Gmina Trzebnica, Miasto Oleśnica, Miasto Oława, Gmina Czernica, Gmina Długołęka, Gmina Dobroszyce, Gmina Kobierzyce, Gmina Miękinia, Gmina Oleśnica, Gmina Oława, Gmina Wisznia Mała, Gmina Zawonia, Gmina Żórawina.

Rysunek 4 Struktura i położenie Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego

Źródło: Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021 – 2027

- Mobilność mieszkańców: Gmina Siechnice posiada 2 parkingi Park&Ride na 159 miejsc postojowych (2 miejsce w gminach WrOF za gminą Oleśnica (miasto)), a także 2 parkingi Bike&Ride na 102 miejsca postojowe (2 miejsce w gminach WrOF za gminą Oława (miasto)).
- Komunikacja szynowa: Dostępność oferty transportu kolejowego w poszczególnych gminach WrOF jest zróżnicowana. Największa liczba połączeń do Wrocławia jest z Oławy (miasto) – 47 kursów w dni robocze, najniższa natomiast z Oleśnicy (gmina

⁸ https://www.ugk.pl/files/pdf-y/20230330_ADUD_strategia_zit_wrOF_2021_2027.pdf

wiejska) – 4 kursy w dni robocze. Najkrótszy czas przejazdu z poszczególnych gmin do rdzenia obszaru, waha się od 11 minut (Siechnice) do 52 minut (Sobótka).

- Największa dynamika zmian i wzrost liczby ludności charakteryzuje gminy bezpośrednio graniczące z Wrocławiem, w szczególności Czernicę, Długołękę i Siechnice.
- Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym we WrOF wynosił 18,8% w 2021 r. i był wyższy niż wartości dla kraju (18,2%), czy województwa (17,4%). Ponadto w ostatniej dekadzie odnotowano wzrost udziału tej grupy wiekowej o 2,5 pp. Najmłodsze społeczeństwo zamieszkuje gminę Siechnice (25,5% ludności w wieku przedprodukcyjnym). Wzrost udziału tej grupy jest zjawiskiem pożądanym, stanowi ona potencjał rozwojowy obszaru. W strukturze ludności poszczególnych gmin dominują osoby w wieku produkcyjnym, jednakże w ostatniej dekadzie widoczne jest zmniejszenie udziału ludności w tej grupie (o 6,3 pp.) we WrOF. Największy ich udział charakteryzuje Oleśnicę (gmina wiejska), Oławę (gmina wiejska), Zawonię, Miękinie oraz Wiszniew Małą.
- Największa liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców została odnotowana we Wrocławiu i wyniosła 208, następnie w gminie Kobierzyce (205) oraz w gminie Siechnice (174). Najmniej podmiotów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców zlokalizowano w gminie Zawonia (103) oraz w gminie Oława (108). W układzie przestrzennym zauważa się, że gminy usytuowane bliżej Wrocławia odznaczają się wyższą liczbą podmiotów gospodarczych w stosunku do liczby mieszkańców.
- Gmina Siechnice należy do gmin, gdzie dominującą branżą gospodarki w roku 2021 ro była sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
- Gmina Siechnice jest drugą co do wielkości z gmin WrOF, w których dynamika zmian w latach 2017-2021 dotyczących terenów zieleni wynosi -42%. Z 20,99 ha w roku 2017 do 12,26ha w roku 2021.
- Masa wytworzonych odpadów komunalnych na jednego mieszkańca obszaru WrOF w badanym okresie wzrastała w każdej gminie, z wyjątkiem Siechnic, w roku 2021 roku wynosiła 313 kg/os, a mniejszą wartość odnotowano tylko w gminie Zawonia – 290 kg/os.
- W przypadku infrastruktury sportowej, która jednocześnie wpływa na atrakcyjność turystyczną można wskazać kąpieliska (naturalne zbiorniki wodne) i baseny, które dostępne są na terenie następujących gmin: Dobroszyce, Kąty Wrocławskie, Jelcz-Laskowice, Kobierzyce, Oborniki Śląskie, Oleśnica (miasto), Oława (miasto), Siechnice, Trzebnica oraz Wrocław
- Przez tereny gmin ZIT WrOF (Czernica, Długołęka, Jelcz - Laskowice, Kąty Wrocławskie, Miękinia, Oborniki Śl. , Oleśnica, m. Oława, Oława, Siechnice, Trzebnica, Wrocław, Zawonia) biega szlaki wliczane do tzw. cyklostrady dolnośląskiej tj. EuroVelo 9, Trasa Złota, ViaRegia, Trasa Kamienna, BlueVelo (Odrzańska Trasa Rowerowa)
- Obciążenie placówek oświatowych (zarówno przedszkoli, jak i szkół podstawowych) zmierzono wskazując odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym oraz liczbę uczniów w szkołach podstawowych przypadających na jeden oddział (klasę). Ogólna liczba dzieci w wieku przedszkolnym zamieszkujących obszar WrOF wyniosła w 2020 r. 44 167. Ponad 98% dzieci na terenie całego WrOF zostało objętych wychowaniem przedszkolnym, a wynik ten jest zdecydowanie lepszy niż odnotowany

- Szczególną kategorią podmiotów ekonomii społecznej są przedsiębiorstwa społeczne (PS), które zasadniczo są organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność gospodarczą i mogą przybierać różną formę prawną np. spółek non-profit, fundacji, stowarzyszeń czy spółdzielni socjalnych. Zgodnie z danymi Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej utworzonego w ramach MRPiPS, na terenie całej Polski w 2022 r. działa 2 027 przedsiębiorstw społecznych, a w województwie dolnośląskim jest 101 takich podmiotów, które stanowią niespełna 5% ogólnej liczby przedsiębiorstw społecznych w Polsce. Na obszarze WrOF zidentyfikowano łącznie 33 przedsiębiorstwa społeczne, z czego 85% (28 podmiotów) we Wrocławiu. W 12 jednostkach terytorialnych nie funkcjonują przedsiębiorstwa społeczne (Czernica, Dobroszyce, Kobierzyce, Miękinia, Oleśnica (gmina), Oława (gmina), Siechnice, Sobótka, Trzebnica, Wisznia Mała, Zawonia i Żórawina).

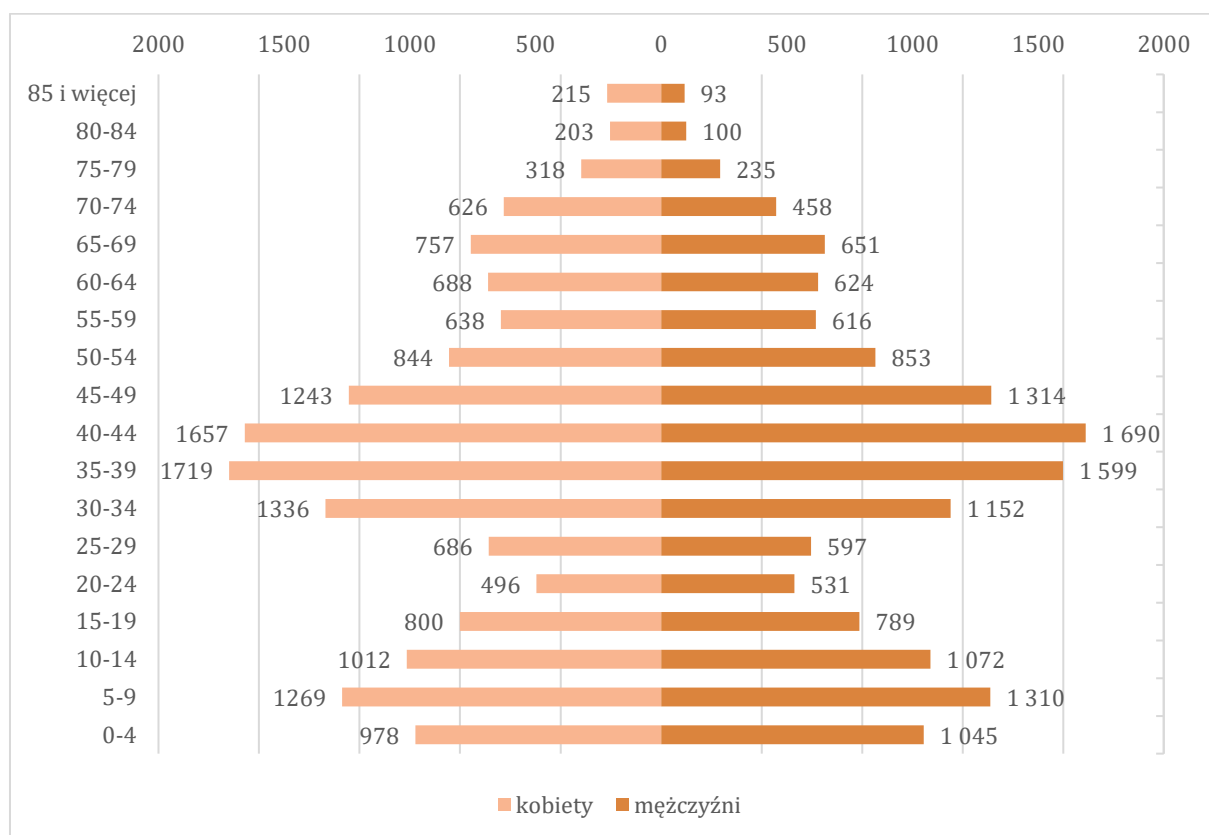
The map displays the administrative divisions of the Wrocław voivodeship. Voivodeships are labeled in blue: WOJEWÓDZKI, TRZEBNICKI, MILICKI, OLEŚNICKI, ŚREDZI, and OŁAWSKI. Counties are labeled in red: Cieszków, Milicz, Krośnice, Międzybórz, Syców, Działowa Kłoda, Bierutów, Jaszcz-Laskowice, Oława, Wąsów, Przeworno, Strzelin, Konradowice, Strzelina, Borów, Jordano, Śląski, Sobótka, Pletków, Udanin, Kostomłoty, Środa Śląska, Młczyce, Brzeg Dolny, Oborniki, Śląskie, Wiązina, Mała, Długoleka, Olesnica, Dobroszyce, Zawonia, Trzebnica, Prusice, Zmigród, Wińsko, Wołów, and Wrocław. Municipalities are labeled in black: Cieszków, Milicz, Krośnice, Międzybórz, Syców, Działowa Kłoda, Bierutów, Jaszcz-Laskowice, Oława, Wąsów, Przeworno, Strzelin, Konradowice, Strzelina, Borów, Jordano, Śląski, Sobótka, Pletków, Udanin, Kostomłoty, Środa Śląska, Młczyce, Brzeg Dolny, Oborniki, Śląskie, Wiązina, Mała, Długoleka, Olesnica, Dobroszyce, Zawonia, Trzebnica, Prusice, Zmigród, Wińsko, Wołów, and Wrocław. A legend in the bottom right corner shows a yellow square for 'Gminy' and a white square for 'Gminy ZIT'.

23

Diagnoza sytuacji społecznej

Liczba ludności Gminy Siechnice na koniec roku 2023 wyniosła 30 214 osób. Większość tej populacji, 15 485 osób (51,25%) stanowią kobiety. Wśród najmłodszych mieszkańców (osoby poniżej 15 lat) populacja chłopców jest większa od populacji dziewcząt.

Widocznie mniejsza populacja mężczyzn od populacji kobiet staje się wśród ludności po 70 roku życia, a wraz z wiekiem ta dysproporcja się pogłębia. Poza tym piramida wieku jasno uwidacznia roczniki wyżu demograficznego z lat pięćdziesiątych (obecni 65-74 latkowie) i osiemdziesiątych (obecni 35-44 latkowie) ubiegłego wieku.

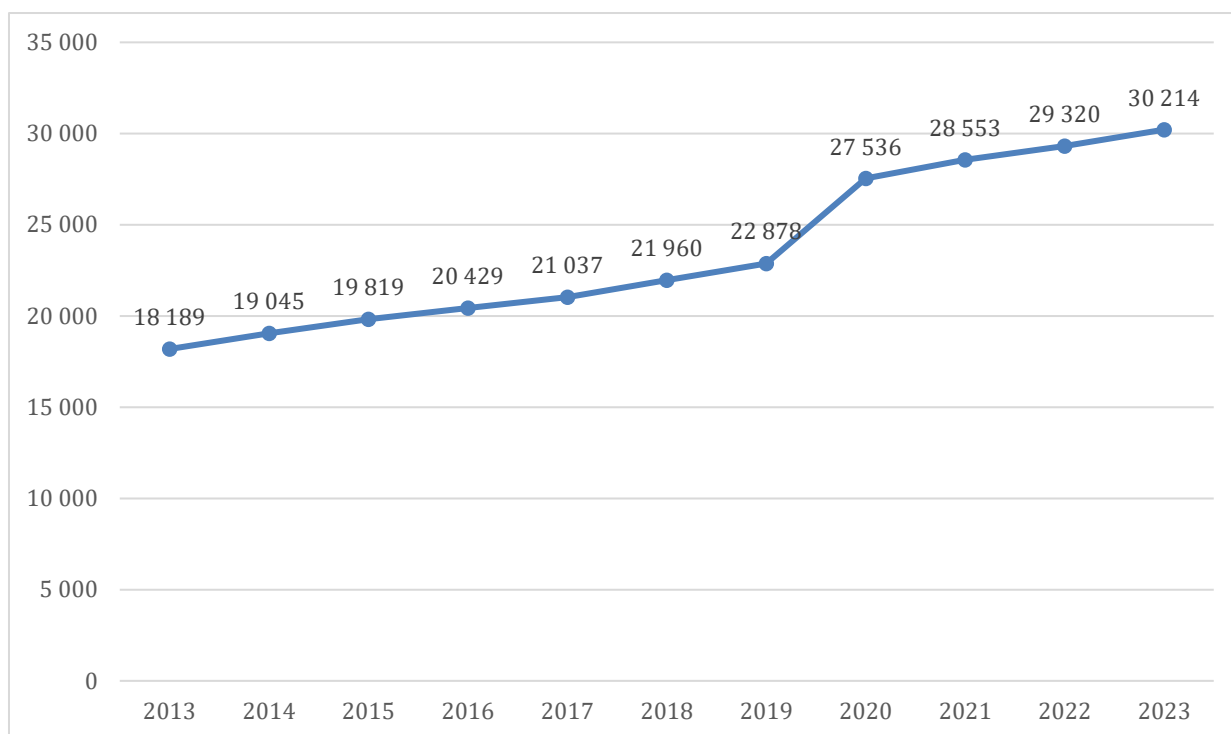
Rysunek 6 Piramida wieku i płci mieszkańców Gminy Siechnice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 10.05.2025)

Zmiany liczby ludności Gminy Siechnice w latach 2013-2023

Analizując dziesięciolecie pod względem dynamiki liczby ludności ukazuje się trend demograficzny mówiący o stałym wzroście liczby mieszkańców gminy.

Od roku 2013 do 2023 populacja Gminy Siechnice zwiększyła się o 66,1% (+12 025 osoby). W tym okresie w skali województwa dolnośląskiego odnotowano ogólny spadek liczby mieszkańców o 1,1% (z 2 909 997 do 2 879 271 mieszkańców), a w skali kraju o 2,2% (z 38 495 659 do 37 636 508).

Rysunek 7 Dynamika liczby ludności Gminy Siechnice na przestrzeni lat 2013-2023

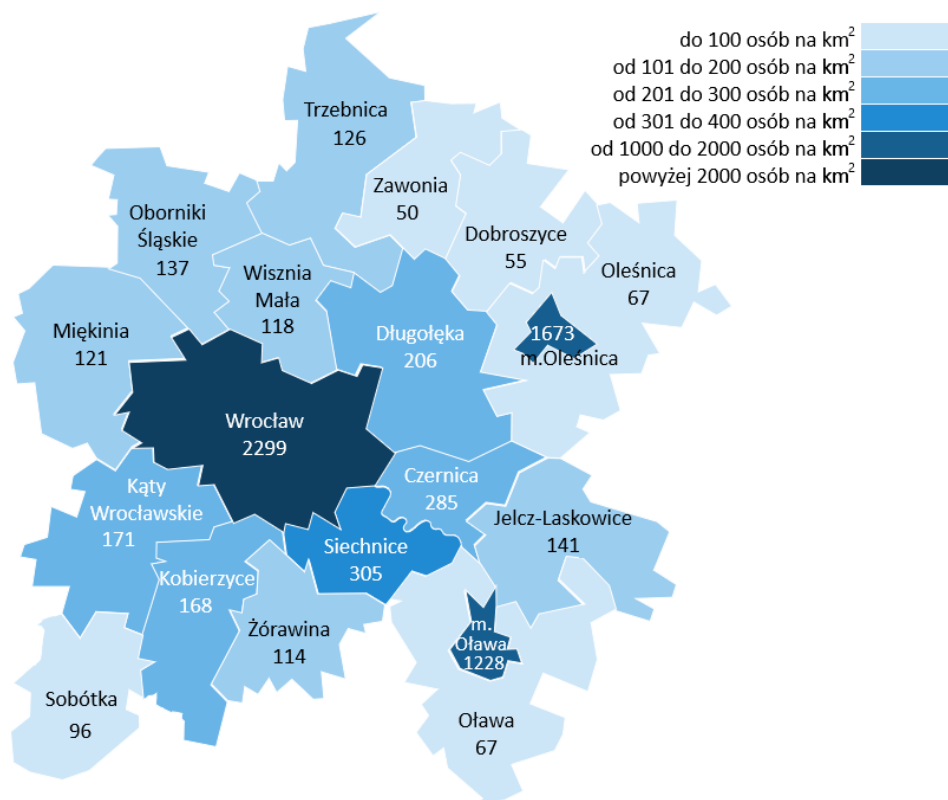
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 10.05.2025)

Zmiana liczby ludności przebiegała z różną dynamiką dla poszczególnych gmin. Największy wzrost populacji w odniesieniu do 2013 roku odnotowała gmina Czernica, w której liczba mieszkańców zwiększyła się o 10 942 osoby (+84,0%). Następnie **Siechnice - 12 025 osób (+66,1%)**, Długołęka – 17 432 osób (+65,7%), Żórawina - 3 936 osób (+40,2%), Kobierzyce – 6 745 osób (+37,0%), Kąty Wrocławskie - 7 884 osób (+35,3%). Najmniejszym przyrostem charakteryzuje się Sobótka – 202 osoby (+1,6%).

Tabela 1 Ludność, powierzchnia i gęstość zaludnienia WrOF w 2013 i 2023 roku

Jednostka terytorialna	Pow. [km ²]	Ludność [osoby]				Gęstość zaludnienia [os/km ²]			
		2013	2023	Różnica	Przyrost	2013	2023	Różnica	Przyrost
Czernica	84	13 032	23 974	10 942	+84,0%	155	285	130	+84,0%
Długołęka	213	26 535	43 967	17 432	+65,7%	125	206	82	+65,7%
Kąty Wrocławskie	177	22 318	30 202	7 884	+35,3%	126	171	45	+35,3%
Kobierzyce	149	18 232	24 977	6 745	+37,0%	122	168	45	+37,0%
Siechnice	99	18 189	30 214	12 025	+66,1%	184	305	121	+66,1%
Sobótka	136	12 793	12 995	202	+1,6%	94	96	1	+1,6%
Żórawina	120	9 784	13 720	3 936	+40,2%	82	114	33	+40,2%
woj. dolnośląskie	19 947	2 909 997	2 879 271	-30 726	-1,1%	146	144	-2	-1,1%
Polska	313 931	38 495 659	37 636 508	-859 151	-2,2%	123	120	-2,7	-2,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 10.05.2025)

Rysunek 8 Gęstość zaludnienia gmin WrOF, rok 2023 [os/km²]
Źródło: Strategia WrOF

Gmina Siechnice w najbliższym otoczeniu Wrocławia charakteryzuje się największą gęstością zaludnienia wśród gmin WrOF.

Tabela 2 Liczba ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2013 i 2023

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku przedprodukcyjnym			Ludność w wieku produkcyjnym			Ludność w wieku poprodukcyjnym		
	2013	2023	Dynamika	2013	2023	Dynamika	2013	2023	Dynamika
Czernica	2 917	6 206	+112,8 %	8 363	14 438	+72,6 %	1 752	3 330	+90,1 %
Długołęka	5 687	11 361	+99,8 %	17 306	26 508	+53,2 %	3 542	6 098	+72,2 %
Kąty Wrocławskie	4 705	7 062	+50,1 %	14 404	18 286	+27,0 %	3 209	4 854	+51,3 %
Kobierzyce	4 086	6 420	+57,1 %	11 929	14 967	+25,5 %	2 217	3 590	+61,9 %
Siechnice	3 729	7 735	+107,4 %	11 994	18 135	+51,2 %	2 466	4 344	+76,2 %
Sobótka	2 300	2 421	+5,3 %	8 185	7 436	-9,2 %	2 308	3 138	+36,0 %
Żórawina	1 894	3 372	+78,0 %	6 574	8 237	+25,3 %	1 316	2 111	+60,4 %
woj. dolnośląskie	490 561	496 191	+1,1 %	1 867 285	1 683 770	-9,8 %	552 151	699 310	+26,7 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 15.05.2025)

Analizowane gminy, stanowiące funkcje tzw. sypialni dużego miasta charakteryzują się sporym odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym. Siechnice odnotowują w skali lat 2013-2023 największy przyrost w tej grupie. Na tle pozostałych gmin wypadają bardzo wysoko. W wieku produkcyjnym gmina odnotowała przyrost o ponad połowę (51,2%), a w wieku poprodukcyjnym o ponad ¾ liczby ludności w tym wieku.

W latach 2019-2023 łącznie 17 857 mieszkańców Wrocławia opuściło miasto i zameldowało się w gminach bezpośrednio z nim graniczących: m.in. Długołęka (4 132 osoby), **Siechnice (2 897 osób)**, Czernica (2 740 osób), Kobierzyce (1 829 osób), Kąty Wrocławskie (1 814 osób). Należy zauważyć, że istotna część mieszkańców gmin sąsiadujących z Wrocławiem dojeżdża do niego do pracy. Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021 roku było to aż 34 666 osób.

Powyżej przytoczone dane wskazują na to, że część rodzin osiedla się na terenie gmin przyległych do Wrocławia, ale pracuje i korzysta z usług stolicy Dolnego Śląska. Jedną z przyczyn migracji z Wrocławia na tereny podmiejskie mogą być różnice między cenami nieruchomości zlokalizowanymi w mieście a tymi dostępnymi na suburbiach. W styczniu 2025 roku średnia cena za 1 m² mieszkania we Wrocławiu wynosiła 13 990 zł. Wyższe ceny odnotowano tylko w Warszawie (17,8 tys. zł), Krakowie (16,6 tys. zł), Gdańsku (15,5 tys. zł) i Gdyni (14,1 tys. zł). Sprzedaż mieszkania we Wrocławiu umożliwia nabycie w jego cenie atrakcyjniejszej nieruchomości poza miastem. Suburbanizacja jest wynikiem połączenia czynników ekonomicznych (wysokie ceny mieszkań), społecznych (aspiracje mieszkaniowe, np. chęć mieszkania w domu z ogrodem), infrastrukturalnych (rozwój transportu) i środowiskowych (poszukiwanie lepszych warunków życia, np. w mniejszym natężeniu hałasu).⁹

Mniejsza mobilność starszych mieszkańców powoduje natomiast, że obszary miejskie, zapewniają osobom starszym dogodniejsze warunki do życia niż obszary wiejskie. Dla seniorów szczególnie ważny jest dostęp do usług publicznych, ochrony zdrowia i opieki senioralnej.¹⁰ Poza tym grupa ta w znacznie mniejszym stopniu doświadcza presji migracyjnej. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią mniejszość wśród osób wymeldowujących się z Wrocławia do innych powiatów. Zgodnie z danymi GUS za rok 2023 takich osób było 727 (9,7% ogółu zmieniających miejsce zamieszkania).

Tabela 3 Struktura ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku, lata 2013 i 2023

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku przedprodukcyjnym			Ludność w wieku produkcyjnym			Ludność w wieku poprodukcyjnym		
	2013 [%]	2023 [%]	Dynamika [p.p.]	2013 [%]	2023 [%]	Dynamika [p.p.]	2013 [%]	2023 [%]	Dynamika [p.p.]
Czernica	22,4	25,9	+3,5	64,2	60,2	-3,9	13,4	13,9	+0,4
Długołęka	21,4	25,8	+4,4	65,2	60,3	-4,9	13,3	13,9	+0,5

⁹ P. Śleszyński, M. J. Nowak, P. Legutko-Kobus, A. Hołuj, P. Lityński, A. Jadach-Sepioło, M. Błaszke, *Suburbanizacja w Polsce jako wyzwanie dla polityki rozwoju*, Warszawa: Polska Akademia Nauk, 2021.

¹⁰ A. Miśniakiewicz, *Rola przestrzeni miejskiej w społecznej aktywizacji środowiska senioralnego*, Wrocław 2019.

Jednostka terytorialna	Ludność w wieku przedprodukcyjnym			Ludność w wieku produkcyjnym			Ludność w wieku poprodukcyjnym		
	2013 [%]	2023 [%]	Dynamika [p.p.]	2013 [%]	2023 [%]	Dynamika [p.p.]	2013 [%]	2023 [%]	Dynamika [p.p.]
Kąty Wrocławskie	21,1	23,4	+2,3	64,5	60,5	-4,0	14,4	16,1	+1,7
Kobierzyce	22,4	25,7	+3,3	65,4	59,9	-5,5	12,2	14,4	+2,2
Siechnice	20,5	25,6	+5,1	65,9	60,0	-5,9	13,6	14,4	+0,8
Sobótka	18,0	18,6	+0,7	64,0	57,2	-6,8	18,0	24,1	+6,1
Żórawina	19,4	24,6	+5,2	67,2	60,0	-7,2	13,5	15,4	+1,9
woj. dolnośląskie	16,9	17,2	+0,4	64,2	58,5	-5,7	19,0	24,3	+5,3
Polska	18,2	18,2	+0,1	63,4	58,4	-5,0	18,4	23,3	+5,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT

Analizując strukturę wiekową ludności wybranych gmin, województwa dolnośląskiego oraz całego kraju, należy zwrócić uwagę na występowanie dwóch wyżów demograficznych - powojennego oraz lat 80-tych XX wieku. Młodsze roczniki są wyraźnie mniej liczne, determinując przez to obecne procesy społeczno-gospodarcze, a w najbliższych dekadach jeszcze je pogłębiając. Ubytku ludności w wieku produkcyjnym (18-59 lat dla kobiet i 18-64 lat dla mężczyzn), wskutek przechodzenia na emeryturę kolejnych roczników dziś aktywnych zawodowo osób, nie jest w stanie zniwelować mniej liczna populacja osób w wieku przedprodukcyjnym (wiek poniżej 18 lat). W perspektywie wieloletniej nadal zatem „kurczyć się” będzie populacja osób w wieku produkcyjnym, a zwiększać w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym stale spadającym potencjale reprodukcyjnym ludności. Wskazuje na to malejąca liczba młodych osób, w tym kobiet w wieku rozrodczym i coraz niższe wartości wskaźników urodzeń i dzietności.

Ruch naturalny

Żadna z analizowanych gmin nie miała wyższego wskaźnika zgonów niż średnia wartość dla województwa dolnośląskiego.

W analizowanym okresie spośród gmin Siechnice uplasowały się na trzecim miejscu (6,8)

Tabela 4 Zgony mieszkańców na 1 tys. ludności w latach 2013-2023

Jednostka terytorialna	Liczba zgonów w latach 2013-2023 na 1 000 ludności											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Średnia
Czernica	5,1	6,4	6,5	5,7	5,8	6,7	6,6	5,6	6,2	6,0	5,4	6,0
Długołęka	5,8	6,4	6,7	7,8	6,8	7,6	6,3	6,6	6,9	6,0	5,2	6,6
Kąty Wrocławskie	8,0	7,2	7,1	7,4	7,5	7,2	8,1	8,6	8,4	8,2	7,9	7,8
Kobierzyce	6,0	6,8	7,1	6,3	6,1	6,9	6,6	7,3	7,7	6,2	5,3	6,6
Siechnice	7,0	6,4	6,6	6,7	6,7	7,6	7,0	5,8	6,9	6,9	6,7	6,8

Jednostka terytorialna	Liczba zgonów w latach 2013-2023 na 1 000 ludności											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Średnia
Sobótka	9,6	10,3	10,0	10,5	9,9	10,2	11,0	12,3	14,4	11,0	12,8	11,1
Żórawina	8,7	7,2	7,9	7,9	9,1	8,1	7,6	7,8	9,0	7,4	6,0	7,9
woj. dolnośląskie	10,5	10,3	10,9	10,5	11,0	11,4	11,3	12,9	13,9	12,5	11,2	11,5
Polska	10,1	9,8	10,3	10,1	10,5	10,8	10,7	12,5	13,7	11,9	10,9	11,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT

Ze zmianą liczby i struktury ludności, jakiej doświadcza otoczenie Wrocławia, powiązane są dwa kolejne zjawiska demograficzne - przyrost naturalny (różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów) oraz migracje ludności, w tym zewnętrzne (z i na teren obszaru) i wewnętrzne (pomiędzy jednostkami). W latach 2013-2023 średni przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dla województwa dolnośląskiego wyniósł -2,6, analizowane gminy, w tym Siechnice wypadają na tym tle bardzo korzystnie osiągając najwyższą wartość średniej. Na analizowanym terenie mniej odczuwalna jest presja demograficzna związana ze spadkiem dzietności i starzejącym się społeczeństwem.

Tabela 5 Przyrost naturalny na 1 tys. mieszkańców w latach 2013-2023

Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny w latach 2013-2023 na 1 000 ludności											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Średnia
Czernica	4,1	3,3	4,4	5,4	5,2	5,4	6,8	6,4	7,0	5,9	5,3	5,4
Długoleka	4,9	5,7	4,7	5,3	7,1	7,4	8,3	5,8	6,1	4,8	4,3	5,9
Kąty Wrocławskie	3,0	3,6	2,0	4,4	5,1	4,8	4,7	3,3	2,5	1,3	1,3	3,3
Kobierzyce	5,3	5,3	4,1	6,4	6,9	7,5	5,6	3,1	2,6	3,2	2,6	4,8
Siechnice	4,7	6,8	7,6	7,8	9,0	8,2	8,0	7,9	6,0	4,6	2,8	6,7
Sobótka	-0,5	-1,3	-1,5	-1,4	0,1	-0,1	-2,3	-3,3	-6,2	-4,7	-6,3	-2,5
Żórawina	1,1	5,0	4,9	4,6	3,8	4,6	2,2	2,4	1,3	2,8	3,0	3,2
woj. dolnośląskie	-1,6	-0,9	-1,8	-1,1	-1,3	-1,8	-2,0	-4,1	-5,5	-4,6	-4,4	-2,6
Polska	-0,5	0,0	-0,7	-0,1	0,0	-0,7	-0,9	-3,2	-5,0	-3,8	-3,6	-1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 10.05.2025)

Migracje ludności

Jako, że w 2023 roku najwyższy wzrost liczby mieszkańców zaobserwowano dla gmin: Czernica (+84,0%), **Siechnice (+66,1%)**, Długoleka (+65,7%) - łącznie 47 825 osób (tj. +66,5% w stosunku do 2016 roku) należy przyjrzeć się determinantom tego zjawiska. Okazuje się, że decydującą rolę w jego wystąpieniu, nie odegrał przyrost naturalny, lecz procesy migracyjne, a wszystkie te gminy położone są w bezpośrednim sąsiedztwie Wrocławia.

Tabela 6 Saldo migracji ogółem na 1 tys. mieszkańców na obszarze w latach 2016-2023¹¹

Jednostka terytorialna	Saldo migracji ogółem w latach 2016-2023 na 1 000 ludności								
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Średnia
Czernica	24,8	26,0	48,5	54,6	41,6	46,3	36,2	36,3	38,7
Długoleka	28,6	31,7	38,2	42,1	26,1	21,6	19,2	19,7	27,9
Kąty Wrocławskie	15,2	26,0	20,2	22,8	21,9	18,4	15,3	15,7	19,0
Kobierzyce	23,7	27,2	24,6	24,0	14,2	13,4	11,2	21,7	19,1
Siechnice	24,9	20,9	35,0	31,7	32,2	27,3	23,5	24,8	26,8
Sobótka	0,4	2,6	0,2	5,0	-0,3	2,6	4,5	8,2	2,8
Żórawina	12,5	20,0	22,5	25,1	16,5	23,2	22,6	20,4	19,8
woj. dolnośląskie	1,0	1,0	1,3	1,7	1,3	1,2	1,2	1,4	1,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT

Tabela 7 Saldo migracji wewnętrznej na 1 tys. mieszkańców na obszarze w latach 2016-2023

Jednostka terytorialna	Saldo migracji wewnętrznej w latach 2016-2023 na 1 000 ludności								
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Średnia
Czernica	24,7	25,7	47,1	53,3	40,9	45,8	36,2	35,7	39,7
Długoleka	28,6	31,3	37,2	41,0	25,5	21,0	19,1	19,2	29,6
Kąty Wrocławskie	14,8	25,7	19,9	22,2	21,1	18,4	15,4	15,0	20,0
Kobierzyce	23,1	26,5	23,4	22,7	13,2	13,0	10,7	20,5	19,8
Siechnice	24,0	20,0	34,3	30,7	31,5	26,6	23,1	24,1	27,9
Sobótka	1,2	2,5	0,0	4,6	-0,5	2,1	4,4	8,0	2,1
Żórawina	12,1	19,5	22,4	24,4	15,9	22,4	21,7	19,9	20,4
woj. dolnośląskie	0,9	0,9	1,1	1,5	1,1	1,1	1,3	1,3	1,2
Polska	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT, BDL GUS.

Największym dodatnim saldem migracji charakteryzowały się gminy Czernica (+39,7), Miękinia (+31,6), Długoleka (+29,6) i **Siechnice (+27,9)** charakteryzując się sporymi wartościami względem danych dla województwa (+1,2).

Zasadne jest stwierdzenie, że gminy graniczące z Wrocławiem coraz intensywniej przejmują wobec niego funkcje osiedleńcze („sypialniane”). Jednocześnie obszary wiejskie, poprzez zagęszczanie się ludnością, zagrożone są problemami związanymi z zarządzaniem przestrzenią. Z całą pewnością na analizowanym terenie mamy do czynienia z procesem suburbanizacji.

W latach 2019-2023 z Wrocławia wymeldowało się w sumie 36 164 mieszkańców. Prawie połowa z nich – 17 857 (49,4%), zgłosiła meldunek w gminach graniczących z miastem.

¹¹ GUS nie podaje danych o migracji za lata do 2015 włącznie, dlatego posłużono się danymi od 2016.

Tabela 8 Liczba osób, które w latach 2019-2023 zameldowały się z Wrocławia do analizowanych gmin

Gmina	Liczba osób, które zameldowały się z Wrocławia do gmin					Udział w ogólnej liczbie osób, które wymeldowały się z Wrocławia [%]				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Czernica	563	505	596	517	559	7,3	7,8	8,2	7,4	7,3
Długołęka	995	811	779	811	736	13,0	12,5	10,7	11,6	9,6
Kąty Wrocławskie	369	399	352	321	373	4,8	6,1	4,8	4,6	4,9
Kobierzyce	463	242	350	325	449	6,0	3,7	4,8	4,6	5,8
Siechnice	509	648	600	545	595	6,6	10,0	8,2	7,8	7,7
Sobótka	59	32	62	55	83	0,8	0,5	0,8	0,8	1,1
Żórawina	171	182	232	205	221	2,2	2,8	3,2	2,9	2,9
SUMA	4 676	3 992	4 366	4 201	4 506	61,0	61,3	59,8	60,0	58,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT, BDL GUS.

Edukacja

Opieka w żłobkach i klubach dziecięcych

W latach 2018 – 2023 w województwie dolnośląskim procentowy spadek liczby ludności w wieku poniżej 3 lat oscyluje wokół spadku o ponad 18 tys. (-16,6%). Jednak w analizowanych gminach widać wyraźny wzrost liczby dzieci we wskazanym wieku.

Siechnice plasują się na drugim miejscu, tuż za Gminą Długołęka (1 102).

Tabela 9 Liczba mieszkańców w wieku poniżej 3 lat, lata 2018 i 2023

Jednostka terytorialna	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	550	901	351	+63,8%
Długołęka	1 385	1 471	86	+6,2%
Kąty Wrocławskie	936	905	-31	-3,3%
Kobierzyce	886	733	-153	-17,3%
Siechnice	1 055	1 102	47	+4,5%
Sobótka	369	267	-102	-27,6%
Żórawina	395	409	14	+3,5%
woj. dolnośląskie	110 285	92 025	-18 260	-16,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT, BDL GUS.

Nad wyżej analizowaną grupą wiekową w Gminie Siechnice w roku 2023 opiekę stanowi 11 żłobków (o 1 więcej niż w roku 2018), 2 kluby dziecięce (o 2 więcej niż w 2018). Siechnice, w porównaniu do pozostałych gmin nie charakteryzują się sporą zmianą w tym zakresie, okoliczne gminy znacznie bardziej charakteryzują się dynamiką zjawiska.

Tabela 10 Żłobki i kluby dziecięce na terenie w 2018 i 2023 roku

Jednostka terytorialna	Liczba żłobków [ob.]			Liczba klubów dziecięcych [ob.]		
	2018	2023	Zmiana	2018	2023	Zmiana
Czernica	3	4	1	0	1	1
Długołęka	5	9	4	2	8	6
Kąty Wrocławskie	7	10	3	0	0	0
Kobierzyce	14	9	-5	0	0	0
Siechnice	10	11	1	0	2	2
Sobótka	0	2	2	2	2	0
Żórawina	1	2	1	0	0	0
woj. dolnośląskie	330	427	97	55	91	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT, BDL GUS.

Tabela 11 Dzieci uczęszczające do żłobków i klubów dziecięcych w 2018 i 2023 roku

Jednostka terytorialna	Dzieci objęte opieką w żłobkach [os.]			Dzieci objęte opieką w klubach dziecięcych [os.]			Dzieci objęte opieką w żłobkach i w klubach dziecięcych łącznie [os.]			
	2018	2023	Zmiana	2018	2023	Zmiana	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	110	202	92	0	18	18	110	220	110	+100,0 %
Długołęka	186	349	163	39	153	114	225	502	277	+123,1 %
Kąty Wrocławskie	269	344	75	0	0	0	269	344	75	+27,9%
Kobierzyce	334	307	-27	0	0	0	334	307	-27	-8,1%
Siechnice	365	325	-40	0	30	30	365	355	-10	-2,7%
Sobótka	0	29	29	25	24	-1	25	53	28	+112,0 %
Żórawina	30	46	16	0	0	0	30	46	16	+53,3%
woj. dolnośląskie	12 841	17 408	4 567	861	1 551	690	13 702	18 959	5 257	+38,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT, BDL GUS.

Pomimo tego potrzeby gmin w zakresie zapewnienia miejsc opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat nadal nie są zaspokojone i stale rosną. Ma to związek zarówno z procesami demograficznymi (napływ do gmin sąsiadujących z Wrocławiem młodych rodzin) oraz kulturowymi i ekonomicznymi (potrzeba aktywności zawodowej rodziców małych dzieci).

Wychowanie przedszkolne

Między rokiem 2018 a 2023 liczba dzieci w wieku przedszkolnym (do 3 do 6 lat) zamieszkujących gminy WrOF zwiększyła się o 4 926 osób – z 41 104 do 46 030

(+12,0%). W województwie dolnośląskim procentowy wzrost liczby ludności w analogicznym wieku był znacznie niższy (+1,6%). Najwyższy wzrost (ponad 50-cio procentowy) ludności w wieku od 3 do 6 lat jest widoczny w gminach: Czernica (+115,9%), Długołęka (+78,0%), Miękinia (+64,9%), **Siechnice (+59,2%)**, gmina wiejska Oleśnica (+58,5%).

Tabela 12. Liczba mieszkańców w wieku od 3 do 6 lat w gminach WrOF, lata 2018 i 2023

Jednostka terytorialna	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	712	1 537	825	+115,9%
Długołęka	1 609	2 864	1 255	+78,0%
Kąty Wrocławskie	1 108	1 653	545	+49,2%
Kobierzyce	1 176	1 483	307	+26,1%
Siechnice	1 229	1 956	727	+59,2%
Sobótka	484	529	45	+9,3%
Żórawina	525	727	202	+38,5%
WrOF	41 104	46 030	4 926	+12,0%
woj. dolnośląskie	108 287	110 065	1 778	+1,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii ZIT, BDL GUS.

Siechnice charakteryzują się stosunkowo wysoką wartością wzrostu populacji przedszkolaków (+34,7%). W analizowanym okresie na Dolnym Śląsku liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zwiększyła się o 91%, a liczba placówek je realizujących o 2,1%.

Tabela 13. Placówki wychowania przedszkolnego ogółem i liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na terenie WrOF w 2018 i 2023 roku

Jednostka terytorialna	Placówki wychowania przedszkolnego ogółem [ob.]				Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego [os.]			
	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	14	16	2	+14,3	764	1 063	299	+39,1
Długołęka	20	23	3	+15,0	1 637	2 163	526	+32,1
Kąty Wrocławskie	19	19	0	0,0	1 316	1 552	236	+17,9
Kobierzyce	23	26	3	+13,0	1 507	1 880	373	+24,8
Siechnice	20	22	2	+10,0	1 462	1 970	508	+34,7
Sobótka	7	8	1	+14,3	443	505	62	+14,0
Żórawina	8	9	1	+12,5	463	529	66	+14,3
WrOF	560	599	39	+7,0	41 527	48 356	6 829	+16,4
woj. dolnośląskie	1 453	1 483	30	+2,1	100 880	110 047	9 167	+9,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 21.01.2025)

W analizowanym okresie (lata 2013-2023) liczba oddziałów w placówkach wychowania przedszkolnego na terenie WrOF wzrosła o 13,3% - z 1 999 do 2 264. Było to naturalną konsekwencją wzrostu liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym.

Tabela 14. Oddziały w placówkach wychowania przedszkolnego ogółem i liczba dzieci przypadających na jeden oddział na terenie WrOF w 2018 i 2023 roku

Jednostka terytorialna	Oddziały w placówkach wychowania przedszkolnego ogółem				Dzieci przypadające na 1 oddział w placówkach wych. przedszkolnego [os.]			
	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	37	46	9	+24,3	20,6	23,1	2,5	+11,9
Długołęka	78	96	18	+23,1	21,0	22,5	1,5	+7,4
Kąty Wrocławskie	71	74	3	+4,2	18,5	21,0	2,4	+13,2
Kobierzyce	68	91	23	+33,8	22,2	20,7	-1,5	-6,8
Siechnice	73	91	18	+24,7	20,0	21,6	1,6	+8,1
Sobótka	20	24	4	+20,0	22,2	21,0	-1,1	-5,0
Żórawina	22	26	4	+18,2	21,0	20,3	-0,7	-3,3
WrOF	1 999	2 264	265	+13,3	20,8	21,4	0,6	+2,8
woj. dolnośląskie	4 927	5 340	413	+8,4	20,5	20,6	0,7	+0,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 21.01.2025)

Liczba dzieci przypadających na jeden oddział wychowania przedszkolnego na obszarze WrOF wyniosła w 2023 roku średnio 21,4 (o 0,8 więcej niż średnio w regionie).

Szkoły podstawowe

W roku 2023 gminy WrOF zamieszkiwało w sumie 89 140 dzieci i młodzieży w wieku szkoły podstawowej (7-14 lat). Od roku 2008 liczba ta wzrosła o 11 122 osoby (+14,3%). W województwie dolnośląskim procentowy wzrost liczby ludności w analogicznym wieku był znacznie niższy (+2,2%). W pięciu gminach odnotowano najwyższy wzrost (ponad 50-cio procentowy): Długołęka (+63,2%), **Siechnice (+62,5%)**, Żórawina (+60,5%), Czernica (+59,6%), Miękinia (+53,2%).

Tabela 15. Liczba mieszkańców w wieku od 7 do 14 lat w gminach WrOF, lata 2018 i 2023

Jednostka terytorialna	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	1 797	2 868	1 071	+59,6%
Długołęka	3 323	5 424	2 101	+63,2%
Kąty Wrocławskie	2 560	3 359	799	+31,2%
Kobierzyce	2 375	3 195	820	+34,5%
Siechnice	2 232	3 628	1 396	+62,5%
Sobótka	1 086	1 184	98	+9,0%
Żórawina	1 070	1 717	647	+60,5%
WrOF	78 018	89 140	11 122	+14,3%
woj. dolnośląskie	228 355	233 315	4 960	+2,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 20.02.2025)

Proporcjonalnie najwięcej uczniów szkół podstawowych przybyło w gminach Żórawina (+40,5%), Czernica (+39,7%) i **Siechnice (+38,9%)**.

Tabela 16. Szkoły podstawowe ogółem i liczba ich uczniów na terenie WrOF w 2018 i 2023 roku

Jednostka terytorialna	Szkoły podstawowe ogółem [ob.]				Uczniowie szkół podstawowych [os.]			
	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	5	5	0	0,0	1658	2 316	658	+39,7
Długołęka	9	9	0	0,0	3 133	4 286	1153	+36,8
Kąty Wrocławskie	12	10	-2	-16,7	2 402	3 047	645	+26,9
Kobierzyce	7	8	1	+14,3	2 343	3 191	848	+36,2
Siechnice	6	6	0	0,0	2 267	3 148	881	+38,9
Sobótka	6	6	0	0,0	1175	1286	111	+9,4
Żórawina	5	5	0	0,0	892	1253	361	+40,5
WrOF	258	260	2	+0,8	76 597	90 581	13 984	+18,3
woj. dolnośląskie	887	866	-21	-2,4	216 667	222 574	5 907	+2,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 22.01.2025)

Trudnością dla urzędów gmin jest fakt, że wiele nowo zamieszkałych rodzin nie aktualizuje swojego meldunku. Przez to część dzieci w wieku szkolnym nie widnieje w spisie mieszkańców gminy i władze nie są w stanie prawidłowo oszacować potrzeb w zakresie miejsc w placówkach (żłobkach, przedszkolach, szkołach podstawowych). Przykładowo około 15% uczniów uczęszczających do gminnych placówek oświatowych w gminie Kąty Wrocławskie oświadcza, że zamieszkuje na terenie gminy, ale nie są w niej zameldowani.¹²

Wskaźnikiem efektów kształcenia podstawowego jest wynik egzaminu ósmoklasisty. W tym samym czasie, uczniowie z terenu całej Polski podchodzą do egzaminu składającego się z tych samych zadań. To powoduje, że uzyskane wyniki można między sobą porównywać i na tej podstawie wnioskować o jakości nauczania w poszczególnych powiatach, gminach i pojedynczych szkołach.

Nad przebiegiem i sprawdzaniem egzaminu ósmoklasisty w szkołach WrOF czuwa Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu (OKE we Wrocławiu). W poniższej tabeli przedstawiono średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z poszczególnych gmin WrOF w podziale na obszar miejski i wiejski (w ten sposób wyniki egzaminu są prezentowane przez OKE).

Tabela 17. Wyniki egzaminu ósmoklasisty uzyskane w roku 2024 przez uczniów szkół z terenu WrOF

Jednostka terytorialna	Obszar miejski/wiejski	Język polski			Matematyka			Język angielski		
		liczba zdających	średni wynik [%]	mediana [%]	liczba zdających	średni wynik [%]	mediana [%]	liczba zdających	średni wynik [%]	mediana [%]
Czernica	wiejski	124	64,9	67,0	124	60,1	58,0	123	77,2	91,0
Długołęka	wiejski	206	63,9	64,0	206	62,6	66,0	206	76,6	91,0
Kąty Wrocławskie	wiejski	102	63,2	65,5	102	53,1	54,0	107	74,5	85,0
	miejski	47	63,4	67,0	47	57,0	56,0	51	75,5	89,0
Kobierzyce	wiejski	167	70,9	73,0	167	66,1	72,0	184	79,4	91,0

¹² Dane pochodzące z ankiet przeprowadzonej z udziałem przedstawicieli urzędów gmin WrOF.

Jednostka terytorialna	Obszar miejski/wiejski	Język polski			Matematyka			Język angielski		
		liczba zdających	średni wynik [%]	mediana [%]	liczba zdających	średni wynik [%]	mediana [%]	liczba zdających	średni wynik [%]	mediana [%]
Siechnice	wiejski	126	70,3	71,0	126	68,0	74,0	127	81,1	93,0
	miejski	65	71,2	73,0	65	68,9	80,0	70	80,3	91,0
Sobótka	wiejski	44	54,8	57,0	44	39,9	30,0	44	60,4	67,0
	miejski	78	60,9	62,0	78	51,3	48,0	73	68,2	75,0
Żórawina	wiejski	69	60,4	62,0	69	47,4	40,0	70	63,9	64,0
WrOF		5490	64,4		5498	60,1		6139	74,1	
woj. dolnośląskie		13720	58,0		13 726	48,9		14126	66,1	
Polska		189 986	60,7		189 974	51,6		191 800	66,5	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE we Wrocławiu: [Egzamin ósmoklasisty – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu](#) (dostęp 15.05.2025)

W roku 2024 pod względem wyników egzaminu ósmoklasisty zdecydowanie wyróżniły się dwie gminy: Siechnice (zarówno obszar miejski, jak i wiejski gminy) i Kobierzyce. Uczniowie szkół z tych gmin uzyskali najlepsze noty z każdej części egzaminu (język polski, matematyka, język angielski).

Szkoły ponadpodstawowe

Między rokiem 2018 a 2023 liczba młodzieży w wieku ponadpodstawowym (do 15 do 19 lat) zamieszkujących gminy WrOF zwiększyła się o 7 593 – z 38 383 do 45 976 (+19,8%). W województwie dolnośląskim procentowy wzrost liczby ludności w analogicznym wieku był istotnie niższy (+8,3%). Sytuacja w poszczególnych gminach Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego znacząco się od siebie różni. Na przestrzeni lat 2018-2023 zdecydowanie najwyższe wartości wzrostu liczby ludności w wieku ponadpodstawowym odnotowano w gminach: **Siechnice (+87,4%)**, Czernica (+77,1%), Żórawina (+70,6%), Kąty Wrocławskie (+58,7%), Długołęka (+46,0%), Kobierzyce (+41,7%). Jedynie w dwóch spośród wymienionych gmin realizowane jest kształcenie ponadpodstawowe – w Długołęce (Liceum Ogólnokształcące im. Olimpijczyków Polskich w Długołęce) oraz w Kobierzycach (Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Krzyżowicach).

Tabela 18. Liczba mieszkańców w wieku od 15 do 19 lat w gminach WrOF, lata 2018 i 2023

Jednostka terytorialna	2018	2023	Zmiana	Dynamika [%]
Czernica	800	1 417	617	+77,1%
Długołęka	1 664	2 429	765	+46,0%
Kąty Wrocławskie	1 117	1 773	656	+58,7%
Kobierzyce	1 029	1 458	429	+41,7%
Siechnice	848	1 589	741	+87,4%
Sobótka	547	683	136	+24,9%
Żórawina	462	788	326	+70,6%
WrOF	38 383	45 976	7 593	+19,8%
woj. dolnośląskie	125 225	135 588	10 363	+8,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp 10.05.2025)

Podmioty składające się na potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych:

Podczas badania prowadzonego na potrzeby niniejszej diagnozy zestawiono następujące podmioty na terenie Gminy Siechnice:

jednostki organizacyjne gminy

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Centrum Kultury,
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętej Katarzynie Ośrodek Zdrowia w Świętej Katarzynie
- Ośrodek Zdrowia w Siechnicach (filia)
- Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o.
- Siechnicka Inwestycyjna Spółka Komunalna sp. z o.o.
- Straż Miejska w Siechnicach

organizacje pozarządowe oraz

podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego

poniższe zestawienie przygotowano w oparciu o Portal Rejestrów Sądowych¹³, Krajowy Rejestr Kół Gospodyń Wiejskich¹⁴, spis organizacji portalu ngo.pl¹⁵, gminny wykaz¹⁶, spis organizatorów wydarzeń na terenie Gminy Siechnice objętych patronatem burmistrza w latach 2023-2024¹⁷ i rozstrzygnięć gminnych otwartych konkursów ofert na lata 2023-2025¹⁸

¹³ <https://wyszukiwarka-krs.ms.gov.pl/>

¹⁴ <https://krkgw.arimr.gov.pl/#>

¹⁵ <https://spis.ngo.pl/?lat=51.03364999999999&lng=17.14733&localizationSearch=Siechnice%2C+Polska>

¹⁶ https://www.siechnice.gmina.pl/strona-1579-baza_organizacji_pozarzadowych.html

¹⁷ ...

¹⁸ ...

Tabela 19 Zestawienie organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Siechnice

lp	Nazwa	Siedziba	profil działania	rok założenia	forma prawna	status OPP	rejestr przedsiębiorców	Aktywność (oferty) [patronat]
1	"FUNDACJA CARPE DIEM"	Siechnice	działania na rzecz osób z niepełnosprawnością	2018	fundacja	-	-	
2	"FUNDACJA CHRZEŚCIJAŃSKA RECOVERY"	Biestryków	pomocowa	2020	fundacja	-	tak	
3	"FUNDACJA COR DEI"	Smardzów	pomocowa	2019	fundacja	-	tak	
4	"MIEJSKI KLUB SPORTOWY MKS SIECHNICE"	Siechnice	sport	2018	stowarzyszenie	-	tak	
5	AKCJA POLSKA	Radwanice	Działalność społeczna i polityczna	2015	stowarzyszenie	-	-	
6	EDUFOREST	Święta Katarzyna	Leśna edukacja	2024	fundacja	-	-	
7	EKS KOLEKTYW	Radwanice	sport	2012	Inna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego	tak	-	
8	FUNDACJA "BETANIA"	Siechnice	pomocowa	2024	fundacja	-	-	
9	FUNDACJA "MARZENIA SENIORA" IM. 9 PUŁKU UŁANÓW MAŁOPOLSKICH Z TREMBOWLI	Groblice	Pomocowa i historyczna	2018	fundacja	-	tak	
10	FUNDACJA "MORE"	Sulimów	edukacja	2017	fundacja	-	-	
11	FUNDACJA "OJCZYŻNA, RODZINA, WŁASNOŚĆ"	Święta Katarzyna	Pomocowa, patriotyczna	2015	fundacja	-	-	
12	FUNDACJA "SĄSIEDZKA"	Siechnice	Dobre sąsiedztwo	2021	fundacja	-	-	
13	FUNDACJA "SKRZYDŁA"	Bogusławice	Życie społeczne	2010	fundacja	-	-	

14	FUNDACJA "WROCLOVE DLA RODZINY"	Święta Katarzyna	Wychowanie i edukacja	2019	fundacja	-	tak	
15	FUNDACJA DAJEMY WSPARCIE	Siechnice	działania na rzecz osób z niepełnosprawnością, dzieci i młodzieży	2022	fundacja	-	-	
16	FUNDACJA EKOLOGICZNA PRO NATURA	Kotowice	ekologia	2012	fundacja	-	-	
17	FUNDACJA FORMAT	Siechnice	Sport, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, promocja przedsiębiorczości	2016	fundacja	-	tak	
18	FUNDACJA GAUDIUM VITAE	Żerniki Wrocławskie	oświata	2023	fundacja	-	tak	
19	FUNDACJA INNOWACYJNYCH TECHNOLOGII EDUKACYJNYCH	Siechnice	edukacja	2013	fundacja	-	-	
20	FUNDACJA LABIRYNT	Siechnice	Edukacja i rozwój	2023	fundacja	-	-	
21	FUNDACJA L'AMITIE	Święta Katarzyna	Muzyka klasyczna	2024	fundacja	-	tak	
22	FUNDACJA LIBERANDUM	Radwanice	zdrowie	2019	fundacja	-	tak	
23	FUNDACJA ROZWOJU EDUKACJI I REHABILITACJI NIEPRZECIĘTNI	Siechnice	Pomocowa, działania na rzecz osób z niepełnosprawnością	2025	fundacja	-	-	
24	FUNDACJA SANDERS CARE	Żerniki Wrocławskie	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna, w szczególności dla osób starszych	2020	fundacja	-	tak	
25	FUNDACJA SŁONECZNA PRZYSTAŃ	Żerniki Wrocławskie	Działania dla seniorów, wsparcie rodziny	2014	fundacja	-	tak	
26	FUNDACJA TWOJA FERAJNA	Siechnice	Sport, aktywność fizyczna dzieci i młodzieży	2018	fundacja	-	-	
27	FUNDACJA WSPARCIA I ROZWOJU "WIR"	Iwiny	Pomoc społeczna, wsparcie	2023	fundacja	-	-	

			specjalistyczne dzieci i młodzieży					
28	FUNDACJA WSPIERAJMY RAZEM	Święta Katarzyna	Pomoc społeczna, integracja społeczna	2014	fundacja	-	-	
29	FUNDACJA WSPIERAMY MŁODYCH SPORTOWCÓW	Groblice	Kultura fizyczna i sport wśród dzieci i młodzieży	2025	fundacja	-	-	
30	FUNDACJA ŹRÓDŁO - SIECHNICE	Święta Katarzyna	Działania na rzecz gminy, działania pomocowe	2016	fundacja	-	-	
31	GRUPA REKONSTRUKCJI HISTORYCZNEJ PUŁK 2 PIECHOTY KSIĘSTWA WARSZAWSKIEGO	Święta Katarzyna	Historia, edukacja, kultura	2024	stowarzyszenie	-	-	
32	INTERNOWANI I WIĘŹNIOWIE POLITYCZNI W PRL	Iwiny	Patriotyzm	2014	fundacja	-	-	
33	ŁUDOWY KLUB SPORTOWY OLIMPIA ŻERNIKI WROCŁAWSKIE	Żerniki Wrocławskie	Kultura zdrowotna i fizyczna, szczególnie na wsi	2003	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
34	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SIECHNICACH	Siechnice	OSP	2001	stowarzyszenie	-	-	
35	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SULIMOWIE	Sulimów	OSP	2001	stowarzyszenie	-	-	
36	STOWARZYSZENIE "AVANTI ARTE"	Radwanice	Sztuka i design	2025	stowarzyszenie	-	tak	
37	STOWARZYSZENIE "DLA GMINY SIECHNICE"	Siechnice	Działania na rzecz gminy, działania edukacyjne, kulturalne, społeczne	2013	stowarzyszenie	-	-	
38	STOWARZYSZENIE "MAM GŁOS"	Święta Katarzyna	Działania pomocowe	2019	stowarzyszenie	-	-	
39	STOWARZYSZENIE "PRZYJAZNE IWINY"	Iwiny	Działania na rzecz wsi	2010	stowarzyszenie	-	-	
40	STOWARZYSZENIE CHCEMY SIĘ UCZYĆ! ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO	Kotowice	Nauka, edukacja, oświata i wychowanie dzieci i młodzieży	2012	stowarzyszenie	-	-	

41	STOWARZYSZENIE EMERYTÓW, RENCISTÓW I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W SIECHNICACH	Siechnice	działania na rzecz osób z niepełnosprawnością	2001	stowarzyszenie	Tak	-	
42	STOWARZYSZENIE HORNETS SIECHNICE	Siechnice	Kultura fizyczna i sport	2025	stowarzyszenie	-	tak	
43	STOWARZYSZENIE INSTYTUT EDUKACYJNO - BADAWCZY	Smardzów	Działalność edukacyjno-badawcza na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży	2012	stowarzyszenie	-	-	
44	STOWARZYSZENIE KOLIBER	Siechnice	Sport i kultura fizyczna	2016	stowarzyszenie	-	-	
45	STOWARZYSZENIE MAXLIGA	Grodziszów	Sport - boks	2022	stowarzyszenie	-	tak	
46	STOWARZYSZENIE MXL MAXLIGA PROMOTIONS	Grodziszów	Sport - boks	2023	stowarzyszenie	-	tak	
47	STOWARZYSZENIE OLYMPIC SIECHNICE PIŁKARSKA AKADEMIA MISTRZÓW DARIUSZ SZTYLKA & KRZYSZTOF WOŁCZEK	Siechnice	Sport – pozalekcyjne życie sportowe dzieci	2017	Stowarzyszenie	-	-	
48	STOWARZYSZENIE POZYTYW NA RZECZ ROZWOJU GMINY SIECHNICE	Grodziszów	Działania na rzecz gminy, działania edukacyjne, kulturalne, społeczne	2010	stowarzyszenie	-	-	
49	STOWARZYSZENIE SPORTOWY KLUB TANECZNY 3 DANCE	Radwanice	Sport - taniec	2020	stowarzyszenie	-	tak	
50	STOWARZYSZENIE SPORTU I REKREACJI ARAWASHI	Siechnice	Sport	2012	stowarzyszenie	-	-	
51	STOWARZYSZENIE TERAZ GMINA	Zębice	Działania na rzecz gminy	2010	stowarzyszenie	-	-	
52	STOWARZYSZENIE TWOJA GMINA SIECHNICE	Siechnice	Działania na rzecz gminy	2014	stowarzyszenie	-	-	

53	STOWARZYSZENIE U-RODZINY 3+	Święta Katarzyna	Rodzina, rodziny wielodzietne	2015	stowarzyszenie	-	-	
54	STOWARZYSZENIE WŁAŚCICIELI DOMKÓW LETNISKOWYCH TECH-MED	Święta Katarzyna	Ekologia, wypoczynek	2003	stowarzyszenie	-	-	
55	VARIO CLUB	Żerniki Wrocławskie	Sport, rekreacja ruchowa	2015	stowarzyszenie	-	-	
56	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W ŚWIĘTEJ KATARZYNIE	Święta Katarzyna	Świadczenia zdrowotne, oświata zdrowotna	2001	Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	-	-	
57	POZYTYWNE SIECHNICE	Siechnice	Działania kulturowe	2022	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
58	STOWARZYSZENIE AKTYWNI SIECHNICE	Siechnice	sport	2023	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
59	AKTYWNI SENIORZY GMINY SIECHNICE	Siechnice	Seniorzy, edukacja	2020	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
60	KS FUTSAL SIECHNICE	Święta Katarzyna	sport	2010	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
61	STOWARZYSZENIE ROZWOJU MIASTA SIECHNICE	Siechnice	Działania na rzecz miasta	2009	stowarzyszenie	-	-	
62	UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY „GIMART” SIECHNICE	Siechnice	sport	2019	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
63	RAZEM DLA MOTORSPORTU	Radomierzyce	sport	2024	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
64	Ślęzańskie Stowarzyszenie Kolekcjonerów Broni Palnej i Strzelectwa Sportowego	Radwanice	sport	2023	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
65	Stowarzyszenie Grappling Wrocław	Siechnice	sport	2023	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
66	Uczniowski Klub Sportowy Yokozuna Żerniki Wrocławskie	Żerniki Wrocławskie	sport	2023	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
67	Stowarzyszenie Na Rzecz Ulicy Lipowej w Żernikach Wrocławskich	Żerniki Wrocławskie	Działania na rzecz mieszkańców	2023	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	

68	Stowarzyszenie Moja i Twoja Piłka	Święta Katarzyna	sport	2022	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
69	Stowarzyszenie "For-Win z Nami Do Mistrzostwa"	Radomierzyce	sport	2021	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
70	Uczniowski Klub Sportowy 4step	Żerniki Wrocławskie	sport	2021	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
71	Klub Sportowy "Ski Racing Club Biestrzyków"	Biestrzyków	sport	2020	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
72	Stowarzyszenie Mokry Dwór	Mokry Dwór	Działania na rzecz wsi	2019	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
73	Stowarzyszenie Gmina Fair Play	Siechnice	Działania na rzecz gminy	2019	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
74	Stowarzyszenie Różana	Radomierzyce	Działania na rzecz mieszkańców	2018	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
75	Uczniowski Klub Sportowy 71 Hokej	Siechnice	sport	2017	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
76	Klub Sportowy Reaktywacja Żerniki Wrocławskie	Żerniki Wrocławskie	sport	2017	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
77	Stowarzyszenie Nasze Drogi	Radwanice	Działania na rzecz wsi	2015	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
78	Stowarzyszenie Maratończyków Polskich	Łukaszowice	sport	2014	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
79	Stowarzyszenie Psów i Kotów Rasowych "Obok Nas"	Radwanice	zwierzęta	2014	Stowarzyszenie zwykłe	-	-	
80	Uczniowski Klub Piłkarski "Olimpiakos Żerniki Wrocławskie"	Żerniki Wrocławskie	sport	2013	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
81	Klub Travel-Bike	Święta Katarzyna	sport	2013	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
82	"FUNDACJA BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ"	Siechnice	bezpieczeństwo	2005	fundacja	-	-	
83	Spółdzielnia Socjalna "Nowa Szansa"	Radwanice		2012	Spółdzielnia socjalna	-	-	
84	STOWARZYSZENIE "SILESIACI-PRZYSZŁOŚĆ Z PRZESZŁOŚCI-WSPÓLNE DZIEDZICTWO"	Siechnice	Historia, tradycja, kultura	2005	stowarzyszenie	-	-	

85	Ludowy Klub Sportowy "Szaluna - 1970" Zębice	Zębice	sport	2002	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
86	Międzyszkolny Uczniowski Klub Tańca Sportowego "Stardance"	Siechnice	sport	2013	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
87	Ochotnicza Straż Pożarna w Świętej Katarzynie	Święta Katarzyna	OSP	2001	stowarzyszenie	-	-	
88	Koszykarski Klub Sportowy	Siechnice	sport	2011	Stowarzyszenie kultury fizycznej	-	-	
89	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W SMARDZOWIE	Smardzów	KGW	2018	Koło gospodyń wiejskich	-	-	
90	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W RADWANICACH "NIEZAPOMINAJKI"	Radwanice	KGW	2019	Koło gospodyń wiejskich	-	-	
91	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W KOTOWICACH "KOTOWICE NAD ROZLEWISKIEM"	Kotowice	KGW	2021	Koło gospodyń wiejskich	-	-	
92	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W BOGUSŁAWICACH - MOCNO ZAKRĘCENI	Bogusławice	KGW	2023	Koło gospodyń wiejskich	-	-	
93	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH "SŁONECZNE GROBLICE"	Groblice	KGW	2023	Koło gospodyń wiejskich	-	-	
94	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W ŻERNIKACH WROCŁAWSKICH	Żerniki Wrocławskie	KGW	2023	Koło gospodyń wiejskich	-	-	
95	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W BIESTRZYKOWIE	Biestrzyków	KGW	2023	Koło gospodyń wiejskich	-	-	
96	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W IWINACH "IWINIANKI"	Iwiny	KGW	2024	Koło gospodyń wiejskich	-	-	
97	KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W	Grodziszów	KGW	2024	Koło gospodyń wiejskich	-	-	

	GRODZISZOWIE-ZIELONY ZAKĄTEK							
98	RADWANICKI KLUB SENIORA „OPTYMIŚCI”	Radwanice	Klub seniora	2015	stowarzyszenie	-	-	
99	STOWARZYSZENIE EUROPEJSKI WOŁONTARIAT EKOLOGICZNY ODRA XXI WIEKU	Radwanice	ekologia	2003	stowarzyszenie	-	-	
100	NARODOWE STOWARZYSZENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	Wrocław	Spółceństwo obywatelskie	2005	stowarzyszenie	tak	-	
101	FUNDACJA „BUSOLA INICJATYW POZARZĄDOWYCH”	Wrocław	Spółceństwo obywatelskie	2014	fundacja	-	-	
102	STOWARZYSZENIE - NA RZECZ ROZWOJU ŻERNIK WROCŁAWSKICH	Żerniki Wrocławskie	Działania na rzecz wsi	2008	stowarzyszenie	-	-	
103	FUNDACJA SERCE DLA TAŃCA	Wrocław	Sport, taniec	2017	Fundacja	-	tak	
104	STOWARZYSZENIE SOŁTYSÓW ZIEMI WROCŁAWSKIEJ	Wrocław	Działania na rzecz członków	2009	stowarzyszenie	-	-	
105	FUNDACJA DZIEDZICTWA ARCHEOLOGICZNEGO	Wrocław	historia	2014	fundacja	-	tak	
106	Polski Związek Wędkarski Okręg we Wrocławiu Miejskie Koło Zacisze w Siechnicach	Siechnice	Działania na rzecz członków	2001	stowarzyszenie	-	tak	
107	Polski Związek Wędkarski Okręg we Wrocławiu Koło „Czarna Łacha”	Wrocław	Działania na rzecz członków	2001	stowarzyszenie	-	tak	
108	Polski Związek Działkowców Stowarzyszenie ogrodowe w Warszawie ROD „Tulipan” w Siechnicach	Warszawa	Działania na rzecz członków	bd	Stowarzyszenie ogrodowe	-	-	
109	KS ENERGETYK SIECHNICE	Siechnice	sport	bd	Klub sportowy	-	-	
110	Ludowy Klub Sportowy „Sokół”	Święta Katarzyna	sport	bd	Klub sportowy			

111	Klub Sportowy „Orzeł” Święta Katarzyna	Święta Katarzyna	sport	bd	Klub sportowy	-	-	
112	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Odra” Kotowice	Kotowice	sport	bd	Klub sportowy	-	-	
113	Katolicki Uczniowski Klub Sportowy „Samson”	Kotowice	sport	bd	Klub sportowy	-	-	
114	Towarzystwo Sportowe MPWiK	Mokry Dwór	Sport	bd	Klub sportowy	-	-	
115	Siechnicki Klub Kyokushin Karate	Mokry Dwór	Sport	bd	Klub sportowy	-	-	
116	Klub Sportowy „ULTRA TENIS”	Radomierzyce	Sport	bd	Klub sportowy	-	-	
117	Klub Biegowy Foton Siechnice	Siechnice	sport	bd	Klub sportowy	-	-	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z <https://wyszukiwarka-krs.ms.gov.pl/>, <https://krkgw.arimr.gov.pl/#>, <https://spis.ngo.pl/?lat=51.03364999999999&lng=17.14733&localizationSearch=Siechnice%2C+Polska>, https://www.siechnice.gmina.pl/strona-1579-baza_organizacji_pozarzadowych.html [dostęp z dn. 20.05.2025r.]

Pod względem formy prawnej, na terenie gminy są zarejestrowane następujące organizacje pozarządowe:

- ✓ 35 stowarzyszeń
- ✓ 32 fundacje
- ✓ 15 stowarzyszeń zwykłych
- ✓ 13 stowarzyszeń kultury fizycznej
- ✓ 9 klubów sportowych
- ✓ 9 kół gospodyń wiejskich
- ✓ 1 Spółdzielnia socjalna
- ✓ 1 stowarzyszenie ogrodowe
- ✓ 1 Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
- ✓ 1 inna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego

Przygotowane zestawienie organizacji pozarządowych wykorzystano do zmierzenia kondycji poszczególnych usług społecznych w mieście i sołectwach. Wiele usług o takim charakterze jest realizowanych dzięki działaniom statutowym trzeciego sektora.

W gminie klaruje się to następująco:

Tabela 20 Zarejestrowane podmioty organizacji pozarządowych (NGO) z siedzibą na terenie Gminy Siechnice

lp	miejsowość	Liczba zarejestrowanych podmiotów NGO
1	Siechnice	33
2	Święta Katarzyna	17
3	Żerniki Wrocławskie	12
4	Radwanice	12
5	Kotowice	5
6	Radomierzyce	4
7	Iwiny	4
8	Grodziszów	4
9	Smardzów	3
10	Mokry Dwór	3
11	Groblice	3
12	Biestrzyków	3
13	Zębice	2
14	Sulimów	2
15	Bogusławice	2
16	Łukaszowice	1

Źródło: Opracowanie własne.

W 15 z 20 sołectw (bez miasta) istnieją organizacje pozarządowe, co wskazuje na bardzo duże chęci organizowania się społeczności lokalnej i możliwości organizacji życia obywatelskiego oraz bardzo dobre warunki dynamizowania kapitału społecznego.

Główny **profil działania** istniejących organizacji to:

- ✓ Sport/ kultura fizyczna – 43 organizacje,
- ✓ Działania na rzecz sołectwa/KGW/OSP – 27 organizacji,
- ✓ Działania na rzecz członków (samopomocowe, wspierające) – 9 organizacji,
- ✓ Historia, tożsamość – 4
- ✓ Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością – 3 organizacje
- ✓ Edukacja - 3
- ✓ Ekologia – 3

osoby fizyczne i prawne, wykonujące usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o CUS

- Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Prezentacja wyników badań w Gminie Siechnice

Ankietyzacja

Przeprowadzona w Gminie Siechnice ankietyzacja była kierowana do 3 grup społecznych:

- dzieci,
- młodzież,
- dorośli.

Badanie ankietowe przeprowadzono od 28.03 do 5.05.2025 r., na pytania wielokrotnego wyboru zebrano łącznie 1691 ważnych odpowiedzi. Ankietowanie wskazywało

w poszczególnych grupach informacje na temat oceny jakości życia mieszkańców, prowadzonych aktywności przez respondentów w wolnym czasie, otoczenia spędzania czasu wolnego, korzystania z usług na terenie gminy, barier w dostępie do usług, korzystania usług poza gminą, chęci na udział w usługach w najbliższym czasie, angażowania się w działania społeczne, drogę pozyskiwania informacji o wydarzeniach i usługach w gminie (dorośli), spędzania czasu wolnego, miejsca przebywania w wolnym czasie, uczestnictwa w zajęciach dodatkowych, chęci uczestnictwa w zajęciach i wydarzeniach, chęci skorzystania z pomocy (młodzież i dzieci).

Responsywność ankiety odnotowano na poziomie **5,60%** populacji mieszkańców Gminy Siechnice, z czego:

- mieszkańców zamieszkałych **w mieście** – **5,86%** (644 odpowiedzi),
- mieszkańców zamieszkałych **na wsi** – **5,45 %** (1047 odpowiedzi).

Wyodrębnione grupy scharakteryzowano poniżej.

Badania focusowe

W trakcie prowadzenia badań odbyły się spotkania focusowe, spotkania celowane, na które zaproszono 5 grup społecznych mieszkańców Gminy Siechnice. Byli to:

- seniorzy,
- osoby z niepełnosprawnością wraz z ich opiekunami,
- młodzież,
- rodzice z dziećmi,
- Radni Rady Miejskiej w Siechnicach.

Badania te były badaniami jakościowymi prowadzonymi według przygotowanego scenariusza pytań pogłębiających, celem poznania punktu widzenia jakości życia w/w grup społecznych w gminie oraz weryfikującymi ogólne założenia badawcze.

Tabela 21 Zestawienie zorganizowanych badań focusowych podczas diagnozy

lp	data	grupa	liczba uczestników
1	14.03	Radni Rady Miejskiej w Siechnicach – spotkanie online	10
2	18.03	Seniorzy	30
3	4.04	Osoby z niepełnosprawnością oraz ich opiekunowie	10
4	22.03 oraz 25.04	Młodzież (klasy 8 SP oraz szkoły średnie)	11
5	2.04	Rodzice z dziećmi	7
RAZEM:			68 osób

Źródło: opracowanie własne.

Spotkania w środowisku

Spotkania z mieszkańcami podczas badania były dedykowane poszczególnym obszarom gminy i odbywały się w 5 różnych miejscowościach:

- Siechnice,
- Święta Katarzyna,
- Żerniki Wrocławskie,
- Radwanice,
- Trestno.

Tabela 22 Zestawienie zorganizowanych spotkań w terenie podczas diagnozy

lp	data	miejscowość	liczba uczestników
1	25.03	Siechnice, Groblice, Kotowice-Durok	12
2	1.04	Święta Katarzyna, Zacharzyce, Łukaszowice, Sulimów, Zębice, Grodziszów, Sulęcín, Szostakowice, Bogusławice, Ozorzyce	16
3	8.04	Trestno, Blizanowice, Mokry Dwór	9
4	9.04	Żerniki Wrocławskie, Iwiny, Radomierzyce, Biestrzyków, Smardzów	4
5	16.04	Radwanice	6
RAZEM:			47 osób

Źródło: Opracowanie własne.

Warsztat wydobywczy

Ostatnim spotkaniem w procesie badawczym było spotkanie ze służbami działającymi na terenie gminy Siechnice.

Podczas spotkania z przedstawicielami służb – pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, jednostek oświatowych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urzędu Miejskiego w Siechnicach, Straży Miejskiej, Policji oraz Zakładu Opieki Zdrowotnej zidentyfikowano główne wyzwania pojawiające się w codziennej pracy wśród gminnej społeczności zidentyfikowane również we wcześniejszych spotkaniach z mieszkańcami w środowisku oraz podczas spotkań focusowych z wybranymi grupami społecznymi oraz poszukano potencjału odpowiadającego na obecną sytuację.

Warsztat pozwolił odpowiedzieć na kluczowe zagadnienia diagnozy. Uczestnicy spotkania dzielili się swoimi potrzebami, pomysłami i doświadczeniem. Tak dobrana technika pozwoliła na ugruntowanie procesu badawczego i jego praktyczne podsumowanie.

Poniżej zaprezentowano wyniki badań w podziale na poszczególne grupy społeczne:

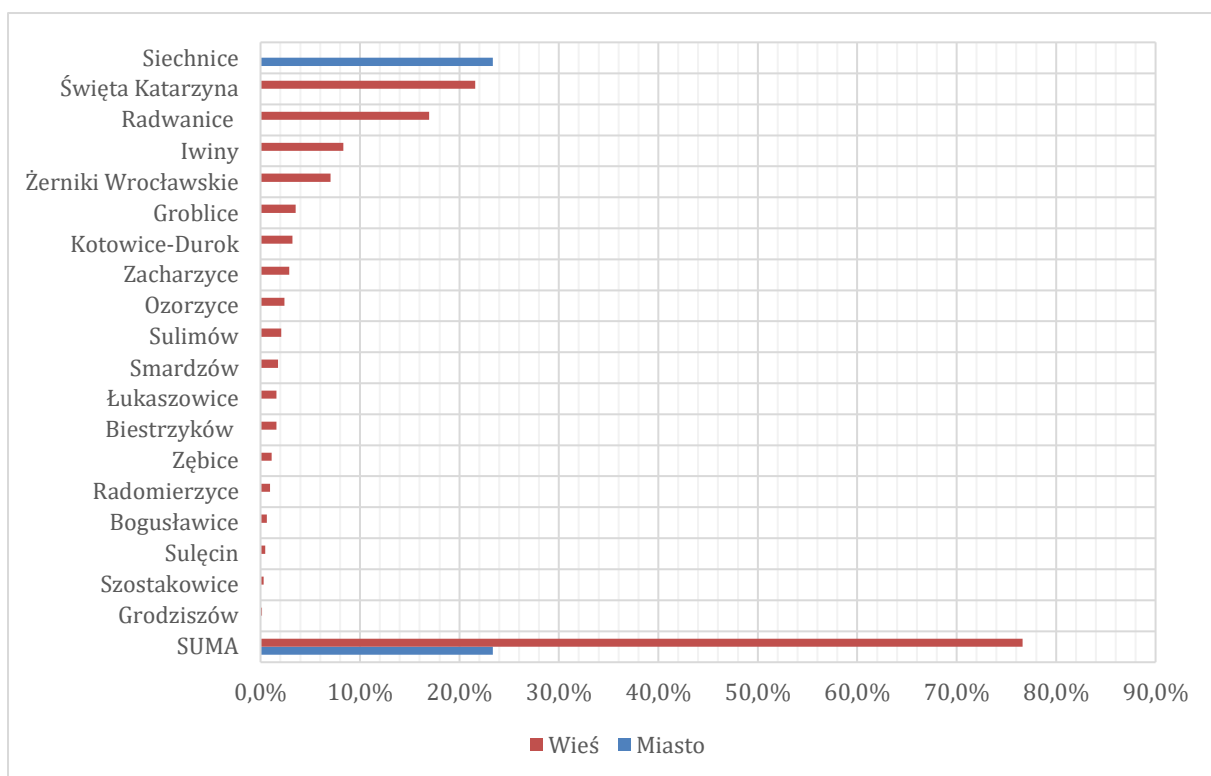
Dzieci

Charakterystyka grupy bazuje na zebranych odpowiedziach z prowadzonej ankietyzacji celowanej kierowanej do grupy mieszkańców w wieku 9-14 lat poprzez personalizowany formularz ankietowy dystrybuowany do szkół podstawowych gminy, a także w oparciu o spotkanie konsultacyjne dedykowane rodzicom z dziećmi i spotkania konsultacyjne prowadzone dla społeczności lokalnych w 5 lokalizacjach gminy.

ANKIETYZACJA

W badaniu ankietowym udział wzięło 625 dzieci stanowiących 36,96% ankietowanych. 23,36% osób stanowiło mieszkańców miasta, a 76,64% to mieszkańcy wsi.

Ankietowani pochodzą z różnych miejscowości Gminy Siechnice:

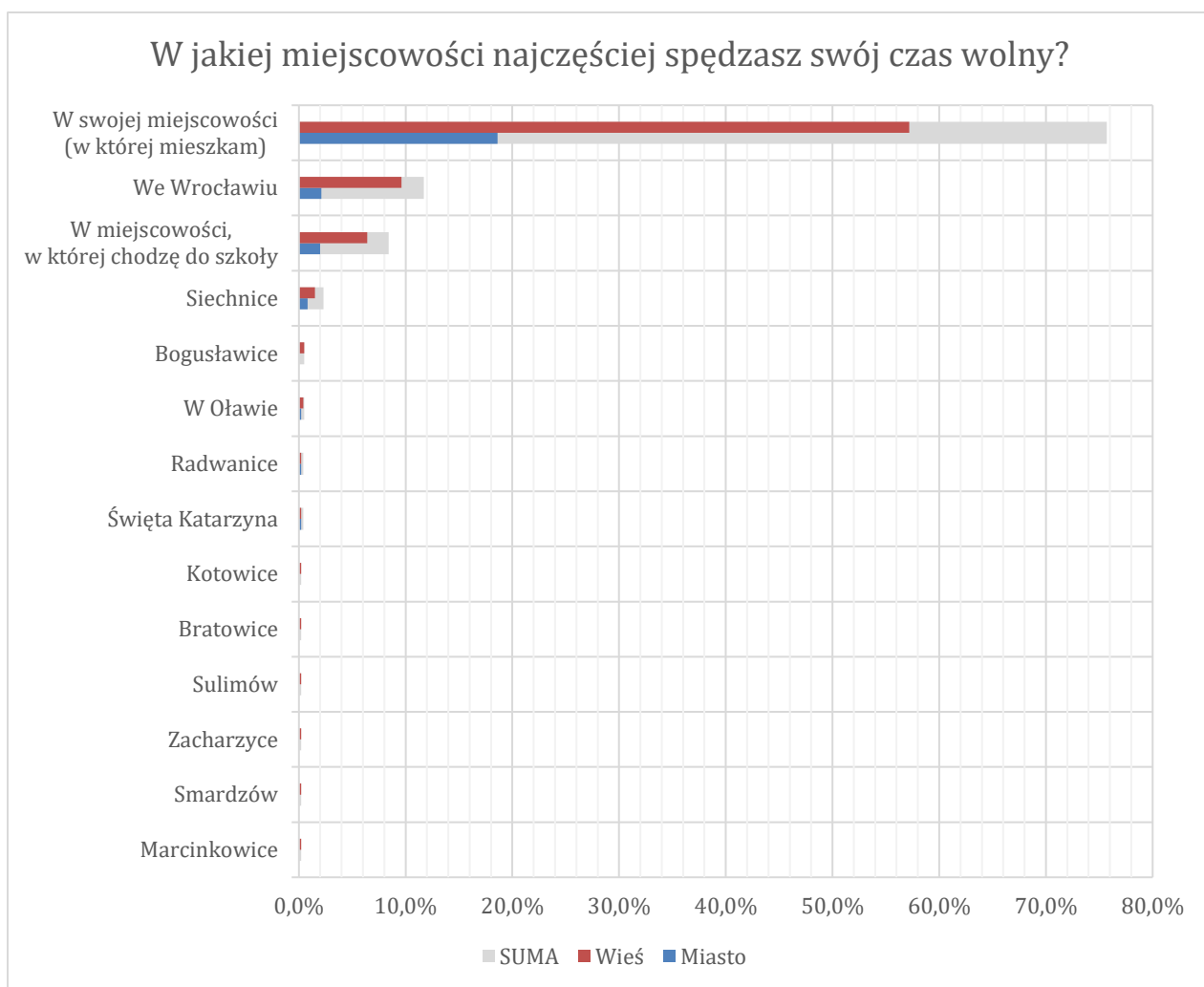
Rysunek 9 Miejsce zamieszkania – grupa: dzieci
 Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 10 Jak najczęściej spędzasz swój czas wolny? – grupa: dzieci

Źródło: Opracowanie własne.

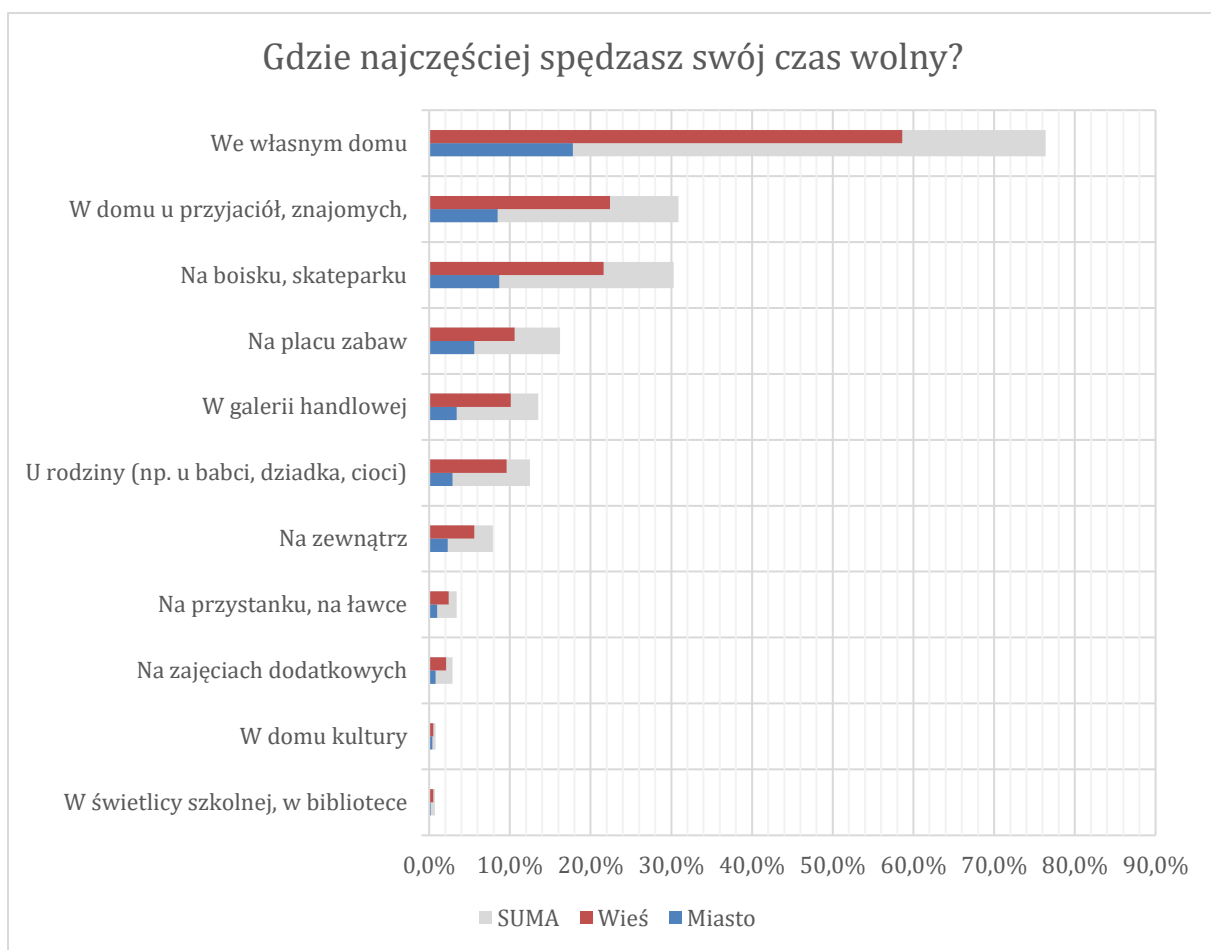
Na pytanie *Jak najczęściej spędzasz swój wolny czas?* dzieci odpowiedziały, że są to spotkania z przyjaciółmi, znajomymi (54%), uprawianie sportu (49,6%), słuchanie muzyki (46,4%), oglądanie telewizji, filmów, seriali (42,4%) oraz granie w gry komputerowe (39,4%). Zauważalna jest różnica pomiędzy dziećmi spędzającymi czas w mieście i na wsi. Dzieci w mieście deklarują w większym stopniu korzystanie z platform społecznościowych, realizację hobby, a dzieci na wsi granie w gry komputerowe i spędzanie czasu z rodzicami, rodzeństwem. Najmniej wskazywano na odpowiedź udziału w wydarzeniach kulturalnych (2,4%).

Rysunek 11 W jakiej miejscowości najczęściej spędzasz swój czas wolny? – grupa: dzieci

Źródło: Opracowanie własne.

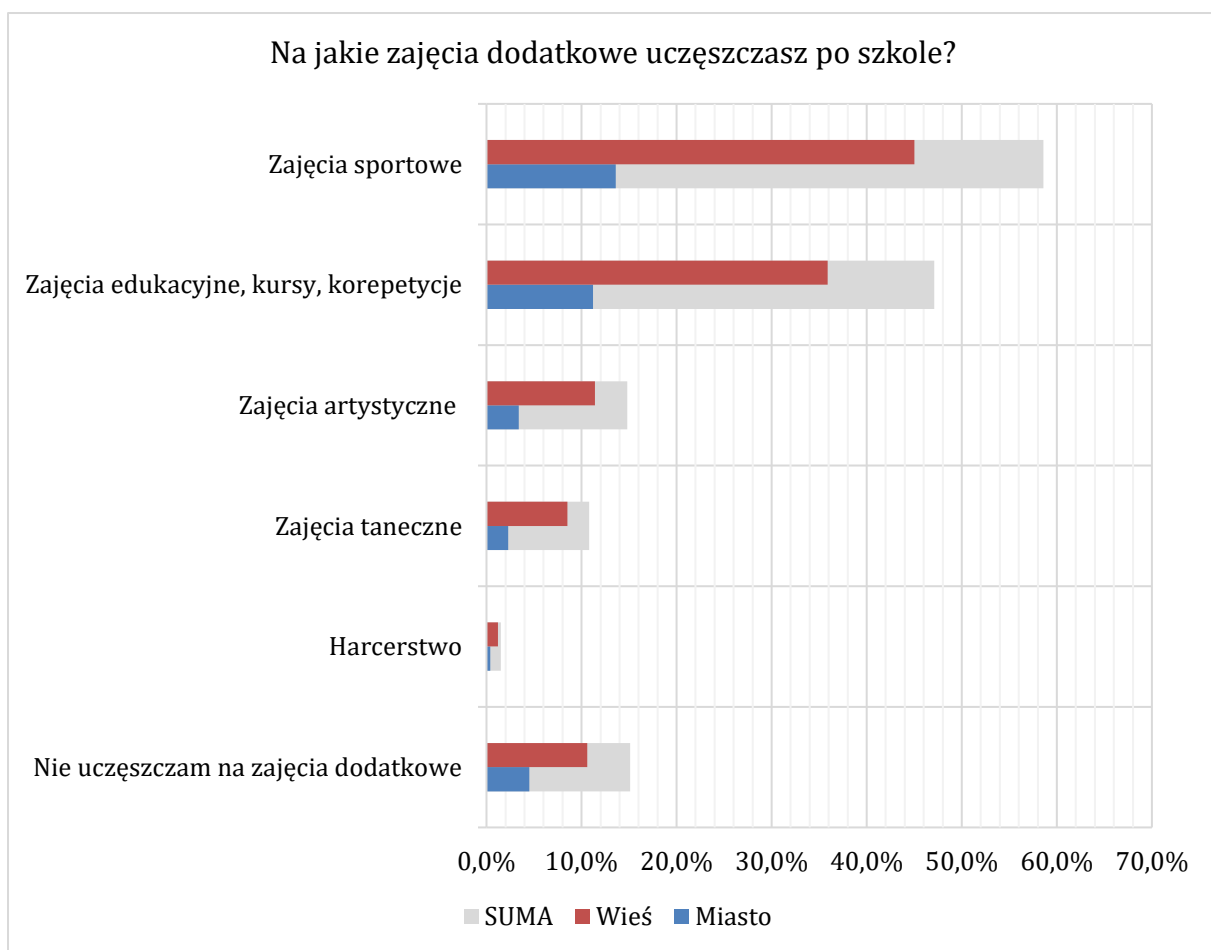
Dzieci Gminy Siechnice spędzają swój czas wolny w miejscowości w której mieszkają (75,7%). W skali badania populacji miasto/ wieś, dzieci ze wsi w większym stopniu wyjeżdżają do Wrocławia (12,5%), niż dzieci z miasta (8,7%).

Rysunek 12 Gdzie najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: dzieci

Źródło: Opracowanie własne.

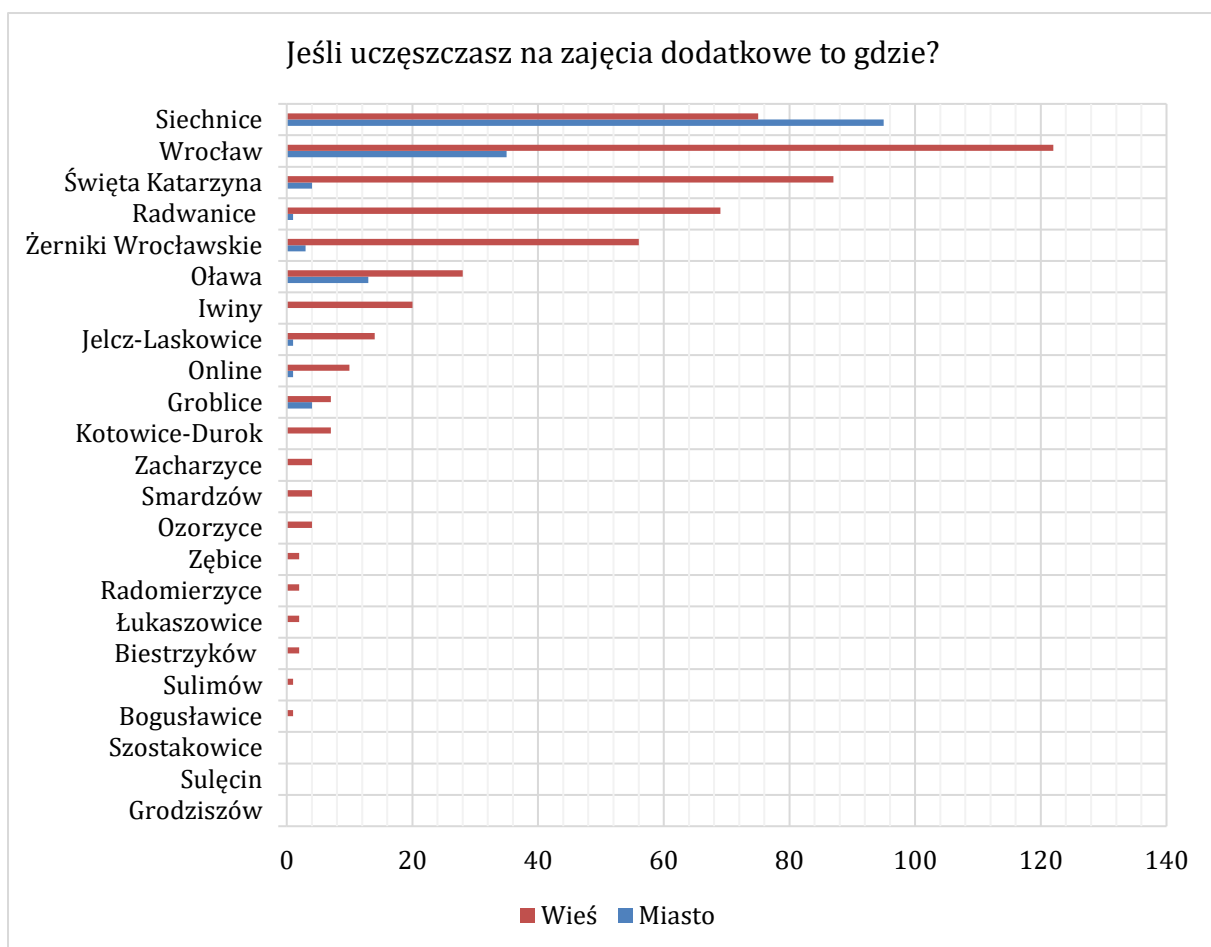
Dzieci deklarują, że najczęściej swój wolny czas spędzają we własnym domu (76,4%), w domu u przyjaciół, znajomych (30,9%), na boisku, skateparku (30,3%). Proporcje odpowiedzi między miastem w wsią są takie same.

Rysunek 13 Na jakie zajęcia dodatkowe uczęszczasz po szkole? - grupa: dzieci

Źródło: Opracowanie własne.

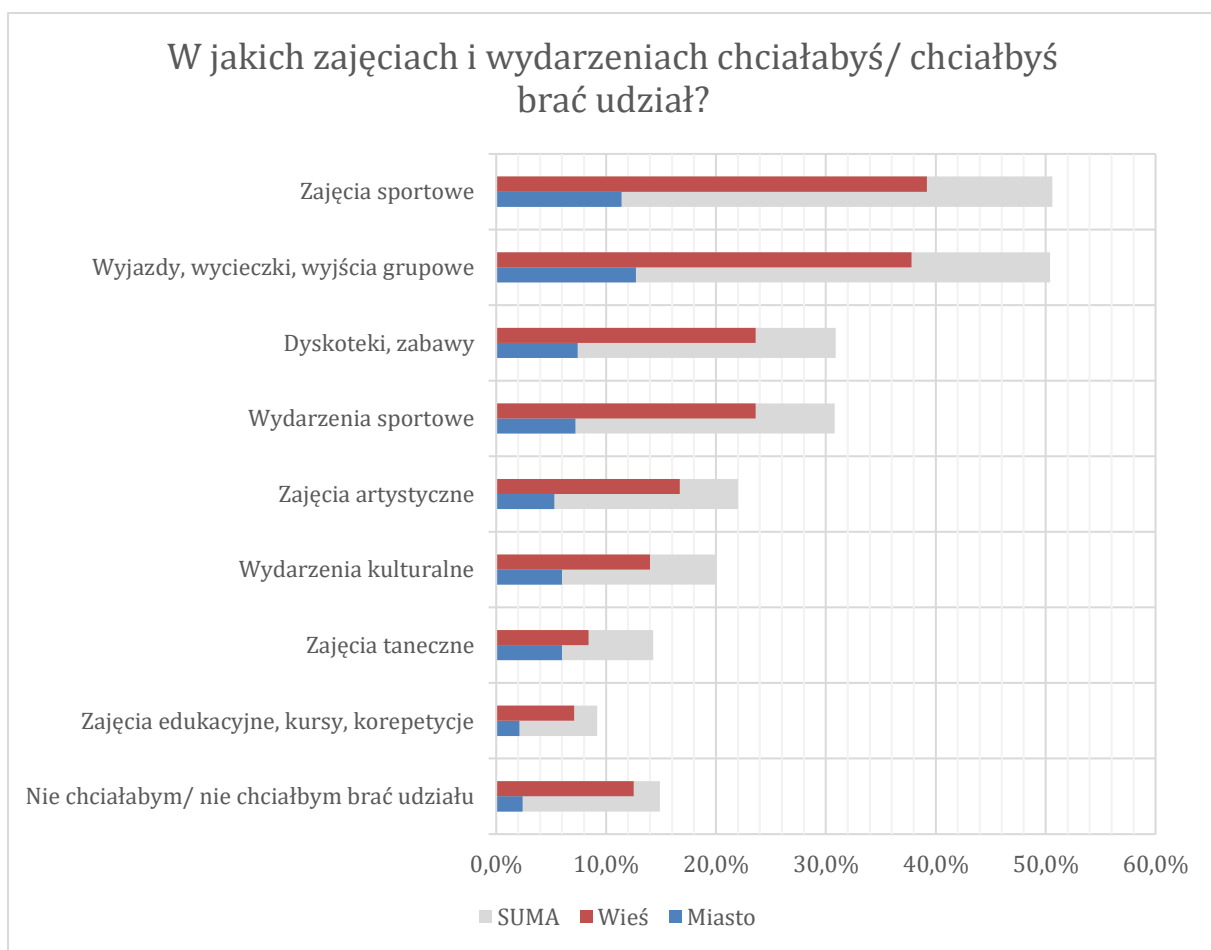
Wśród zajęć dodatkowych najczęstszą odpowiedzią są zajęcia sportowe (58,6%) – ponad połowa ankietowanych na nie uczęszcza. Następnie są to zajęcia edukacyjne, kursy, korepetycje (47,1%). Wśród samodzielnie wymienianych zajęć dodatkowych, wielokrotnie pojawiło się harcerstwo na które dzieci ze wsi przyjeżdżają do miasta pomimo nie uczęszczania do szkoły w której odbywają się zbiórki. Brak udziału w zajęcia dodatkowych deklaruje 15,1% ankietowanych dzieci.

Rysunek 14 Jeśli uczęszczasz na zajęcia dodatkowe to gdzie?- grupa: dzieci

Źródło: Opracowanie własne.

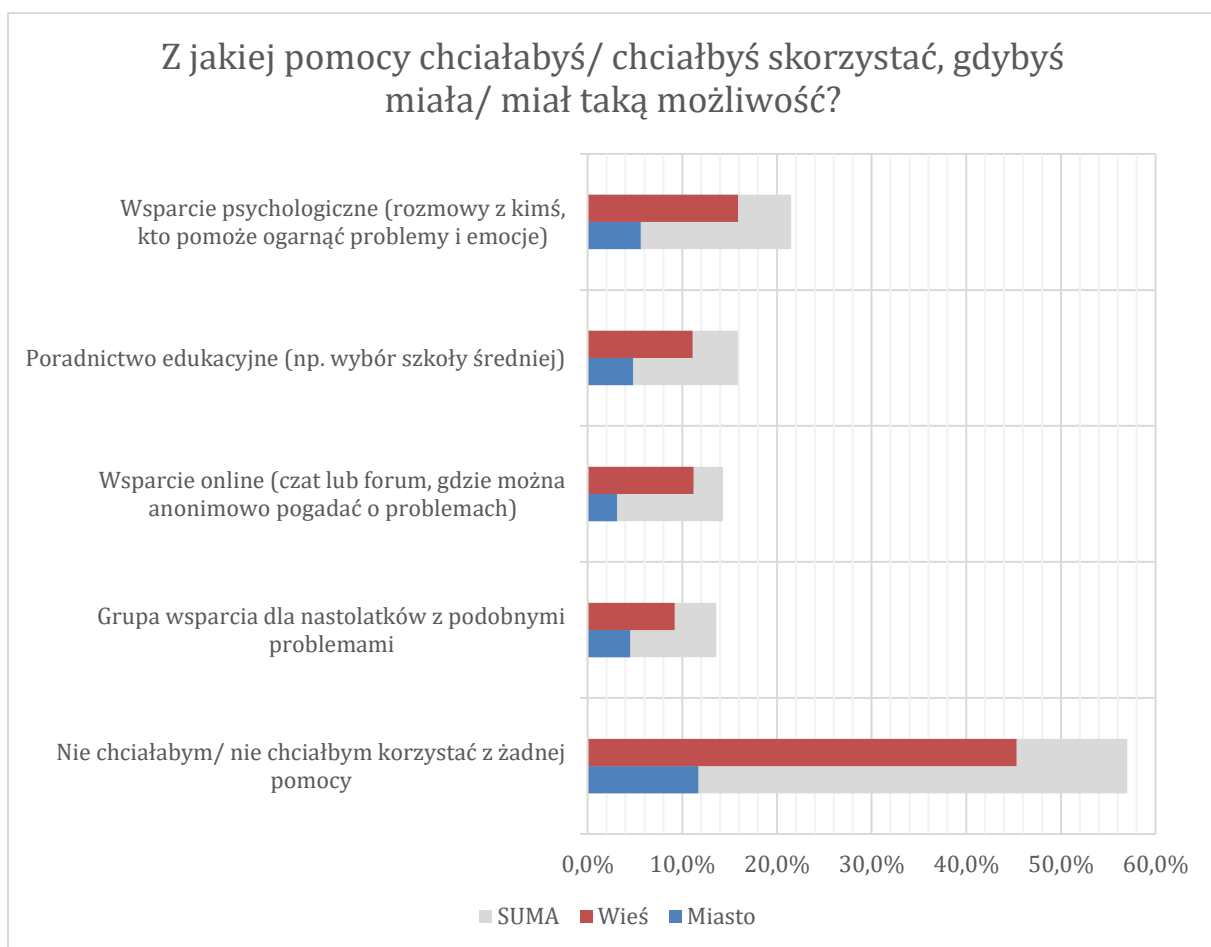
Dzieci deklarujące udział w zajęciach dodatkowych wskazują, że uczęszczają na nie do Wrocławia (157 dzieci), Siechnic (170 dzieci), Świętej Katarzyny (91 dzieci), Radwanic (69 dzieci). Dzieci z miasta kierują się do Oławy (41 osób), Żernik Wrocławskich (59 osób), Groblic (11 osób). Przepływy te świadczą o atrakcyjności tych miejsc a także kapitale społecznym umożliwiającym prowadzenie aktywności. W Siechnicach z zajęć korzystają głównie mieszkańcy Siechnic. Wyniki wskazują na to, że jeśli dzieci wyjeżdżają już poza teren swojego miejsca zamieszkania to udają się do Wrocławia, nie na teren swojej gminy.

Rysunek 15 W jakich zajęciach i wydarzeniach chciałabyś/ chciałbyś brać udział? - grupa: dzieci

Źródło: Opracowanie własne.

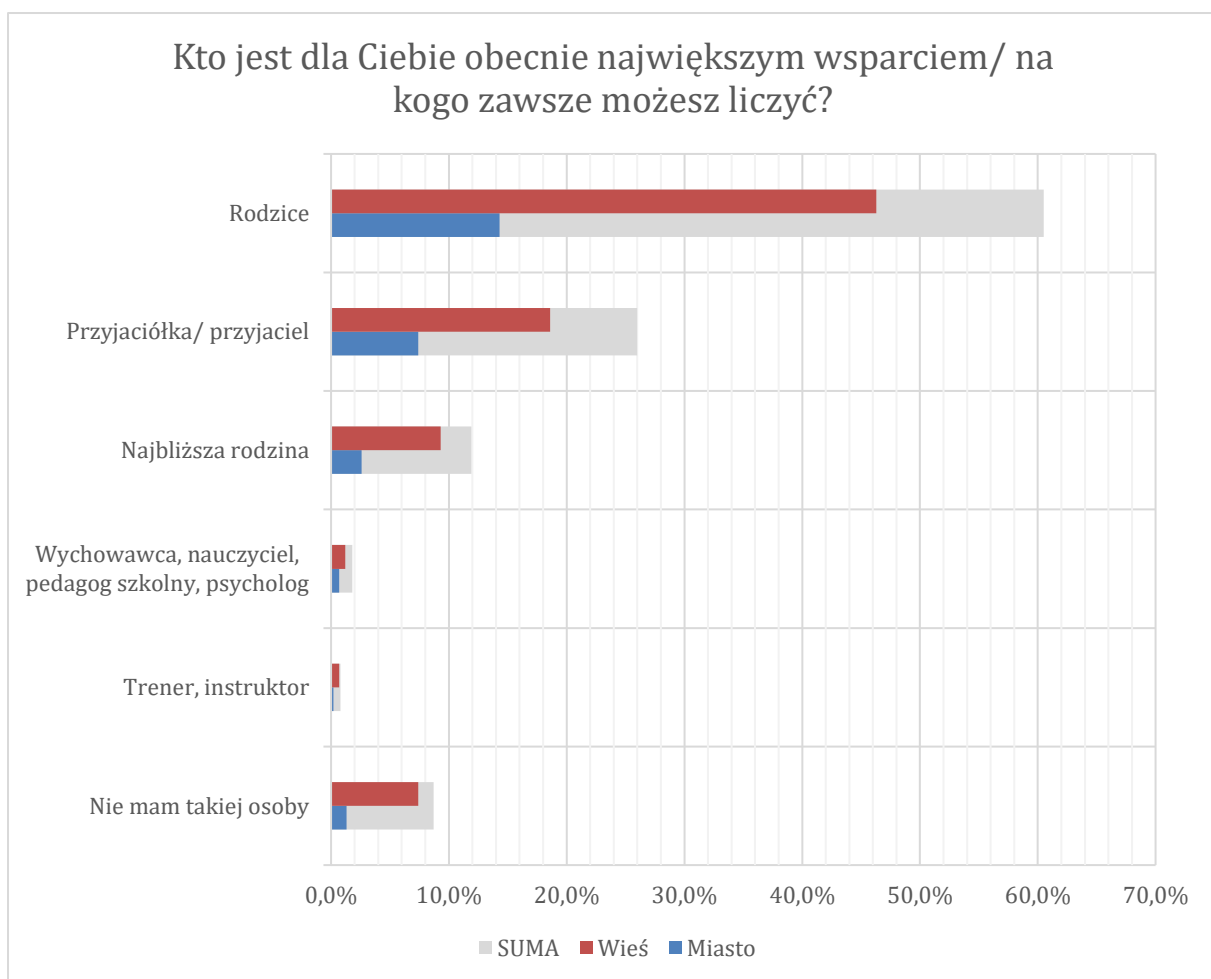
Chęć udziału w zajęciach sportowych deklaruje ponad połowa ankietowanych (50,6%), podobnie chęć udziału w wyjazdach, wycieczkach, wyjściach grupowych (50,4%). Niespełna 31% ankietowanych chciałoby wziąć udział w dyskotekach, zabawach (30,9%) i wydarzeniach sportowych (30,8%). Blisko 15% ankietowanych osób nie chciałoby brać udziału w żadnych zajęciach dodatkowych. Najmniejszym powodzeniem cieszą się zajęcia edukacyjne, kursy, korepetycje, jednak pojawiają się w wyborach najmłodszych.

Rysunek 16 Z jakiej pomocy chciałabyś/ chciałbyś skorzystać, gdybyś miała/ miał taką możliwość? - grupa: dzieci

Źródło: Opracowanie własne.

Chęć przyjęcia pomocy dzieci deklarują w obszarze wsparcia psychologicznego (21,5%), poradnictwa edukacyjnego (15,9%), wsparcia w formie zdalnej (14,3%). Na grupę wsparcia dla nastolatków z podobnymi problemami zdecydowałoby się 13,6% ankietowanych. Brak chęci przyjęcia pomocy deklaruje 57% dzieci. Ze wsparcia w wersji online dzieci z miasta deklarują mniejsze zainteresowanie niż dzieci ze wsi.

Rysunek 17 Kto jest dla Ciebie obecnie największym wsparciem/ na kogo zawsze możesz liczyć? - grupa: dzieci

Źródło: Opracowanie własne.

Dzieci jako swoje największe wsparcie wskazują rodziców (60,5%), następnie przyjaciółkę/ przyjaciela (26%). Brak takiej osoby deklaruje aż blisko 9% ankietowanych. Dzieci w bardzo małym stopniu (1,8%) jako wsparcie postrzegają wychowawcę, nauczyciela, pedagoga szkolnego, psychologa – wskazuje to na brak korzystania z zasobu wsparcia młodego człowieka w strukturach szkoły.

BADANIE FOCUSOWE

Podczas spotkania celowanego dla rodzin z dziećmi zdiagnozowano, że rodzice w swoim wolnym czasie chcieliby poszerzyć swoje umiejętności (zawodowe, językowe, związane z hobby), skorzystać z aktywności fizycznych (pilates, nordic walking) i „zadbać o siebie”. Nie robią tego aktualnie, ponieważ brakuje im opieki nad dziećmi, nie mają czasu i uważają, że cena za wymienione wcześniej usługi jest za wysoka, brakuje informacji, brak jest motywacji. Wprost

wybrzmiewa zdanie, że nie korzystają z preferowanych aktywności, bo „brak [jest] możliwości jednoczesnych zajęć dla rodziców i dzieci lub różnych grup wiekowych dzieci” co wskazuje na problem organizacyjny i/lub logistyczny oraz rozproszenie usług na terenie gminy.

Dorośli mieszkańcy korzystają z usług wspierających rodziców: psychologa, pedagoga – jednak w znacznej większości wskazują na kontakt online lub korzystają z tych usług we Wrocławiu.

Rodzice także wskazują, że korzystają z usług wspierających dziecko: zajęcia muzyczne, teatryki, koncerty, logopedia, integracja sensoryczna (terapia SI), osteopatia, fizjoterapia, pedagog, biofeedback.

Rozpoznano także katalog usług, z których rodzice chętnie by korzystali, jednak nie są one dostępne w gminie lub o możliwości z ich skorzystania nie wiedzą:

- wsparcie psychologa na temat zachowań dzieci (profilaktyka o emocjach, zajęcia dla nieśmiałych dzieci i nastolatków, praca z emocjami, radzenie sobie ze złością, uzależnienie od urządzeń (telefon, komputer,)) – dla dzieci i rodziców;
- zajęcia ruchowe/ taneczne, według modelu matka + dziecko/ nastolatek (np. zumba, pilates, aerobik, nordic walking, zajęcia podwórkowe);
- zajęcia nauki jazdy na rolkach/ hulajnogach (dzieci/ nastolatki/ dorośli);
- nauka gry na instrumentach muzycznych (dzieci/ dorośli);
- zajęcia fizjoterapeutyczne dla dzieci – gimnastyka korekcyjna;
- miejsce spotkań dla dzieci przy szkole, szczególnie dla grupy 10-14 lat;
- krąg wsparcia kobiet/ rodzin;
- półkolonie dla dzieci;
- zajęcia popołudniowe.

Mieszkańcy często wyjeżdżają wraz z dziećmi poza granice gminy, najczęściej do Wrocławia lub Oławy (zajęcia rolkowe, basen, kino, akrobatyka, rehabilitacja, festyny, jarmarki) oraz innych miejscowości ościennych poza gminę (usługi zdrowotne, wystawy, pilates, zajęcia na zdrowy kręgosłup, siłownia, imprezy tematyczne, zajęcia w szkole muzycznej).

WARSZTAT - SŁUŻBY

Służby Gminy Siechnice w szczególny sposób podchodzą do konieczności zaspokojenia potrzeb dzieci, ale przede wszystkim podkreślają wymóg skierowania oferty do rodziców. **Wyposażenie ich w kompetencje wychowawcze i podniesienie ich świadomości, jaki wpływ mają na zachowania swoich dzieci – specjaliści uznają są za priorytet.** Podczas warsztatu w sposób szczególny wskazano taki obszar do pracy jak

psychoedukacja – budowanie relacji, emocje, jak sobie z nimi radzić. Skupienie się na wzmocnieniu zaangażowania w życie dzieci, ale nie opartego na nadmiernej kontroli. Zdaniem przedstawicieli służb kluczowe w kontekście pracy z dziećmi i rodzicami jest budowanie aktywności społecznej i odporności społeczeństwa na kryzysy poprzez współpracę ze specjalistami (psycholog dziecięcy, dla dorosłych, psychiatra dziecięcy, mediator, prawnik). Często widać potrzebę terapii dla całych rodzin. Ponadto powinny zostać poruszane takie tematy jak cyberprzemoc, docieranie z narkotykami przez Internet, dezinformacja, dojrzałość emocjonalna, zaburzenia odżywiania, uzależnienia. Dobrana forma pracy z rodzicami i dziećmi musi być **atrakcyjna**.

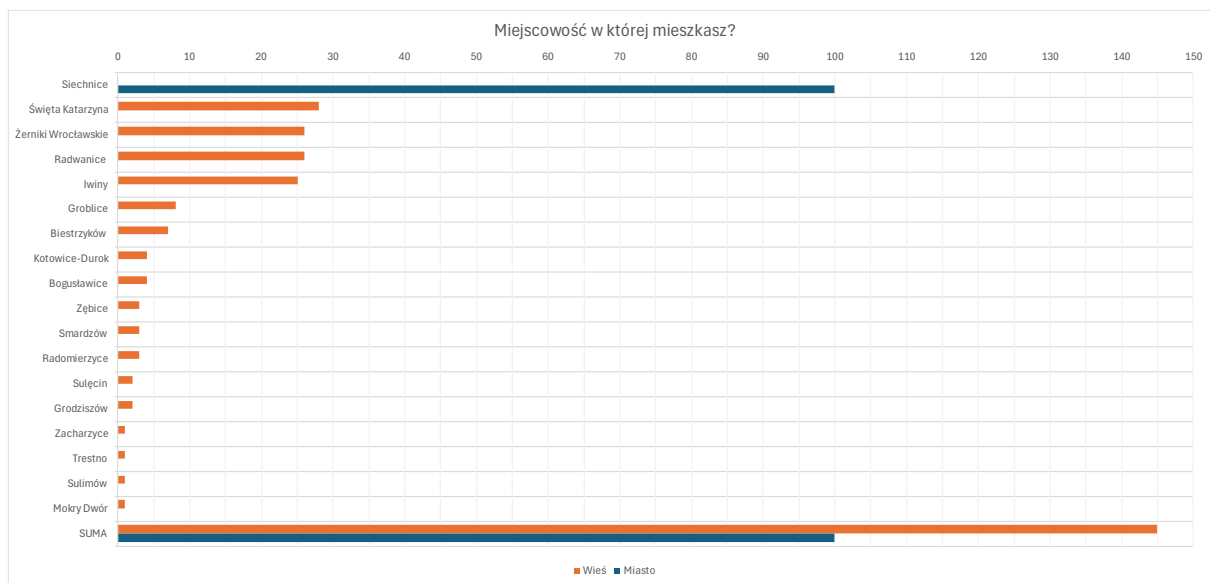
Młodzież

Charakterystyka grupy bazuje na zebranych odpowiedziach z prowadzonej ankietyzacji celowanej kierowanej do grupy mieszkańców w wieku **13-19 lat** poprzez personalizowany formularz ankietowy dystrybuowany do **uczniów szkół podstawowych klas 8 gminy oraz mieszkańców – uczniów szkół ponadpodstawowych**, a także w oparciu o spotkanie konsultacyjne dedykowane młodzieży oraz spotkaniu z Młodzieżową Radą Gminy w Siechnicach i spotkania konsultacyjne prowadzone dla społeczności lokalnych w 5 lokalizacjach gminy.

ANKIETYZACJA

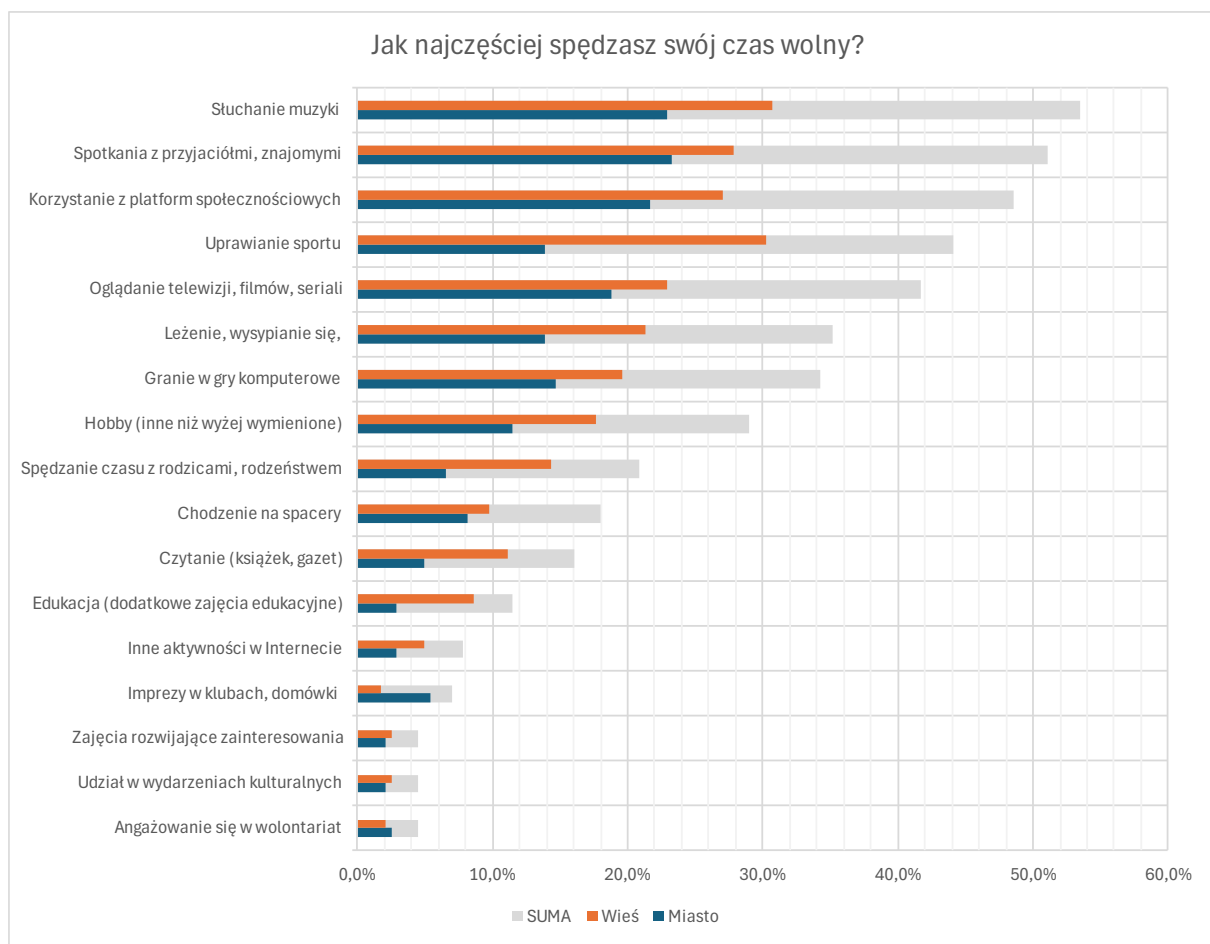
W badaniu ankietowym udział wzięło 245 młodzieży stanowiących 14,49% ankietowanych. 40,82% osób stanowiło mieszkańców miasta, a 59,18% to mieszkańcy wsi.

Ankietowani pochodzą z różnych miejscowości Gminy Siechnice:

Rysunek 18 Miejsce zamieszkania - grupa: młodzież

Źródło: Opracowanie własne.

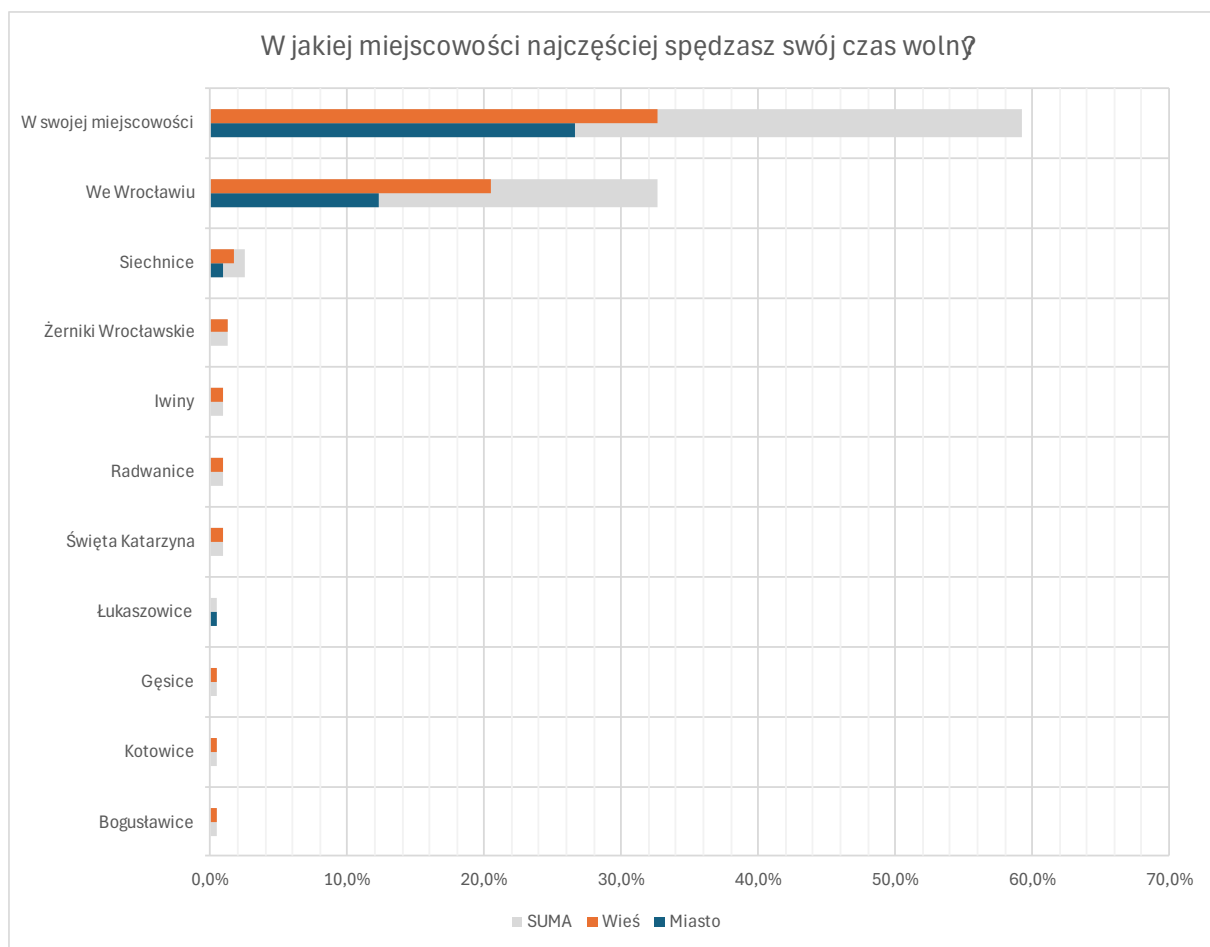

Rysunek 19 Jak najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: młodzież

Źródło: Opracowanie własne.

Młodzież najwięcej czasu spędza na słuchaniu muzyki (53,5%), spotkaniach z przyjaciółmi, znajomymi (51,1%), korzystaniu z platform społecznościowych (48,6%), uprawia sport (44,1%), ogląda telewizję, filmy, seriale (41,7%), leży, wysypia się (35,2%). Spędzanie czasu z rodzicami, rodzeństwem znajduje się dopiero na 9 miejscu w zestawieniu i deklarował je co 5 ankietowany. Dla porównania granie w gry komputerowe dotyczy prawie co 3 nastolatka. Najmniej osób deklarowało angażowanie się w wolontariat (4,5%), udział w wydarzeniach kulturalnych (4,5%) a także zajęcia rozwijające zainteresowania (4,5%).

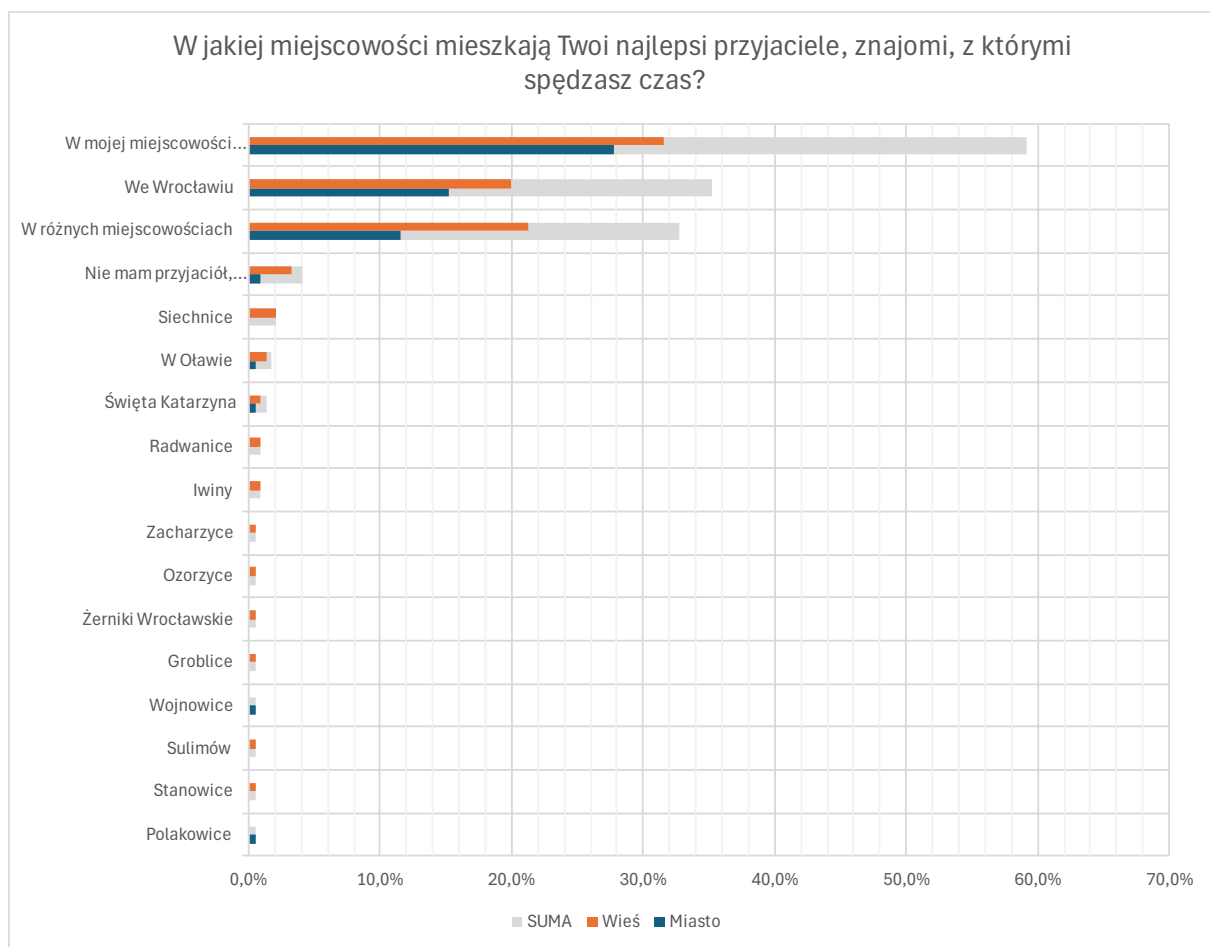
Młodzież mieszkająca w mieście w większym udziale niż młodzież wiejska bierze udział w oglądaniu telewizji, filmów i seriali, gra w gry komputerowe, chodzi na spacer i chodzi na imprezy w klubach, domówki.

Rysunek 20 W jakiej miejscowości najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: młodzież

Źródło: Opracowanie własne.

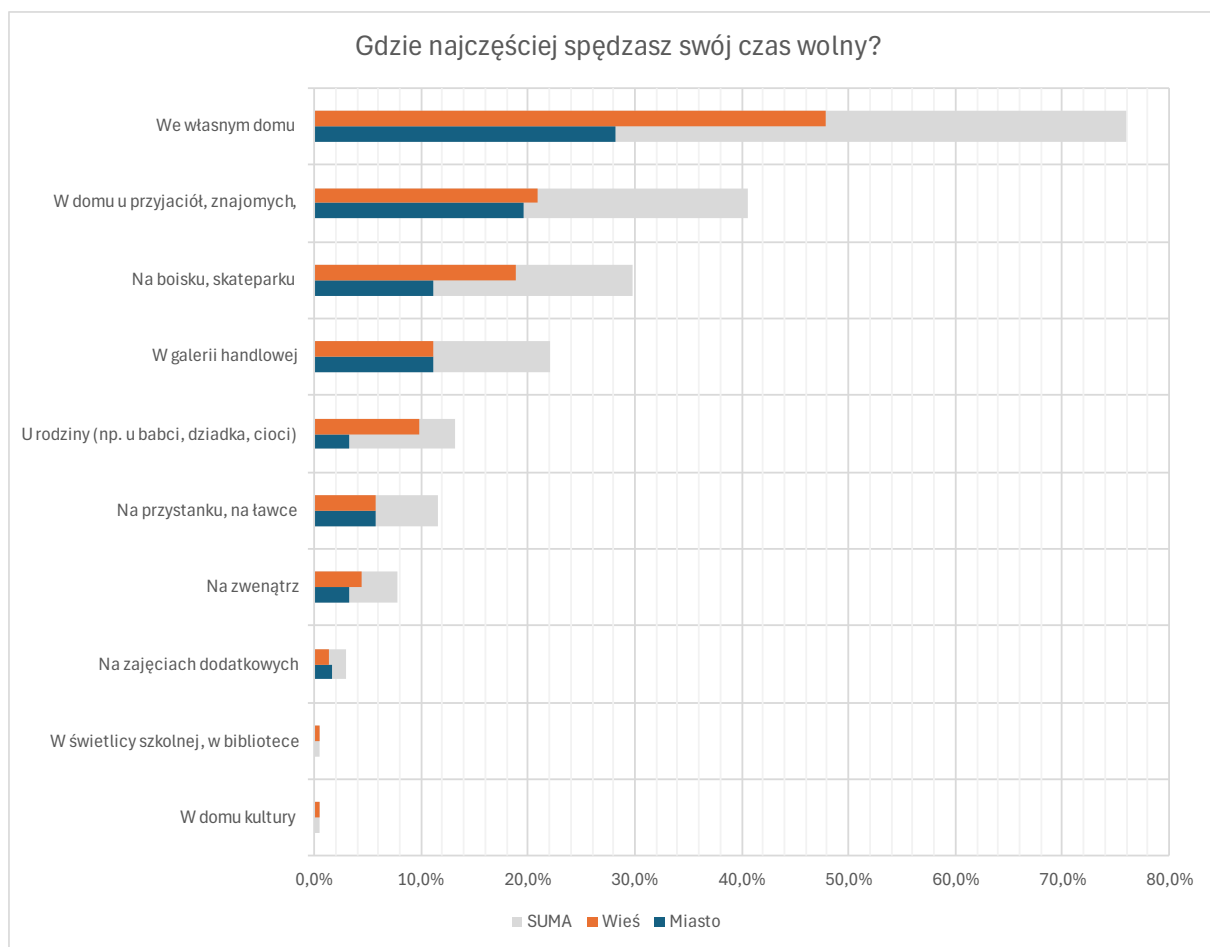
Czas wolny młodzież spędza przede wszystkim w miejscowości w której mieszka (59,2%) i we Wrocławiu (32,7%). 2,5% ankietowanych deklaruje, że swój wolny czas spędza w Siechnicach.

Rysunek 21 W jakiej miejscowości mieszkają Twoi najlepsi przyjaciele, znajomi, z którymi spędzasz czas? - grupa: młodzież

Źródło: Opracowanie własne.

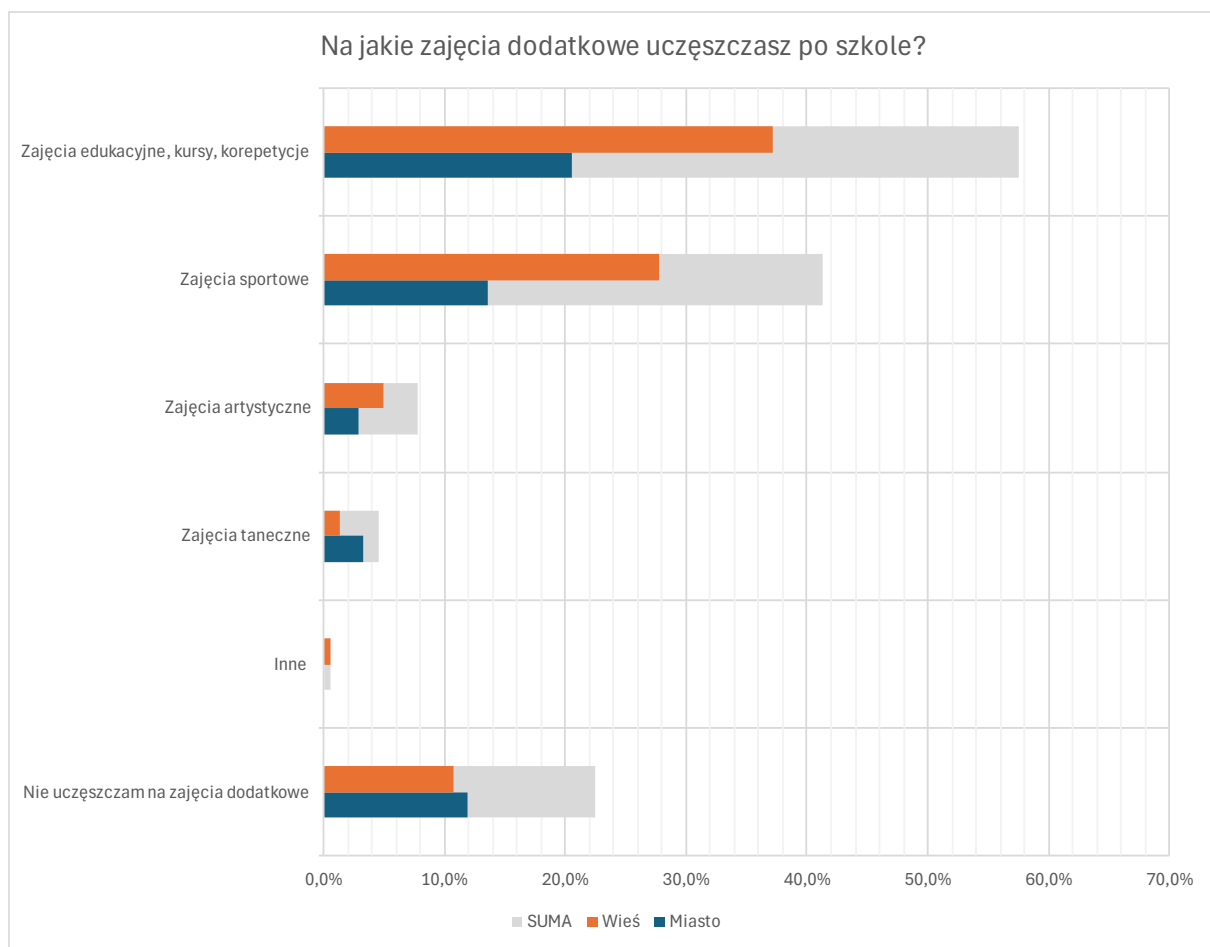
Najwięcej przyjaciół i znajomych z którymi młodzież spędza czas mieszka w miejscowości ich zamieszkania (59,2%). Młodzież w ponad 35% deklaruje, że ich przyjaciele mieszkają we Wrocławiu. Aż 4,1% ankietowanych twierdzi, że nie ma przyjaciół, znajomych z którymi spędza czas.

Rysunek 22 Gdzie najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: młodzież

Źródło: Opracowanie własne.

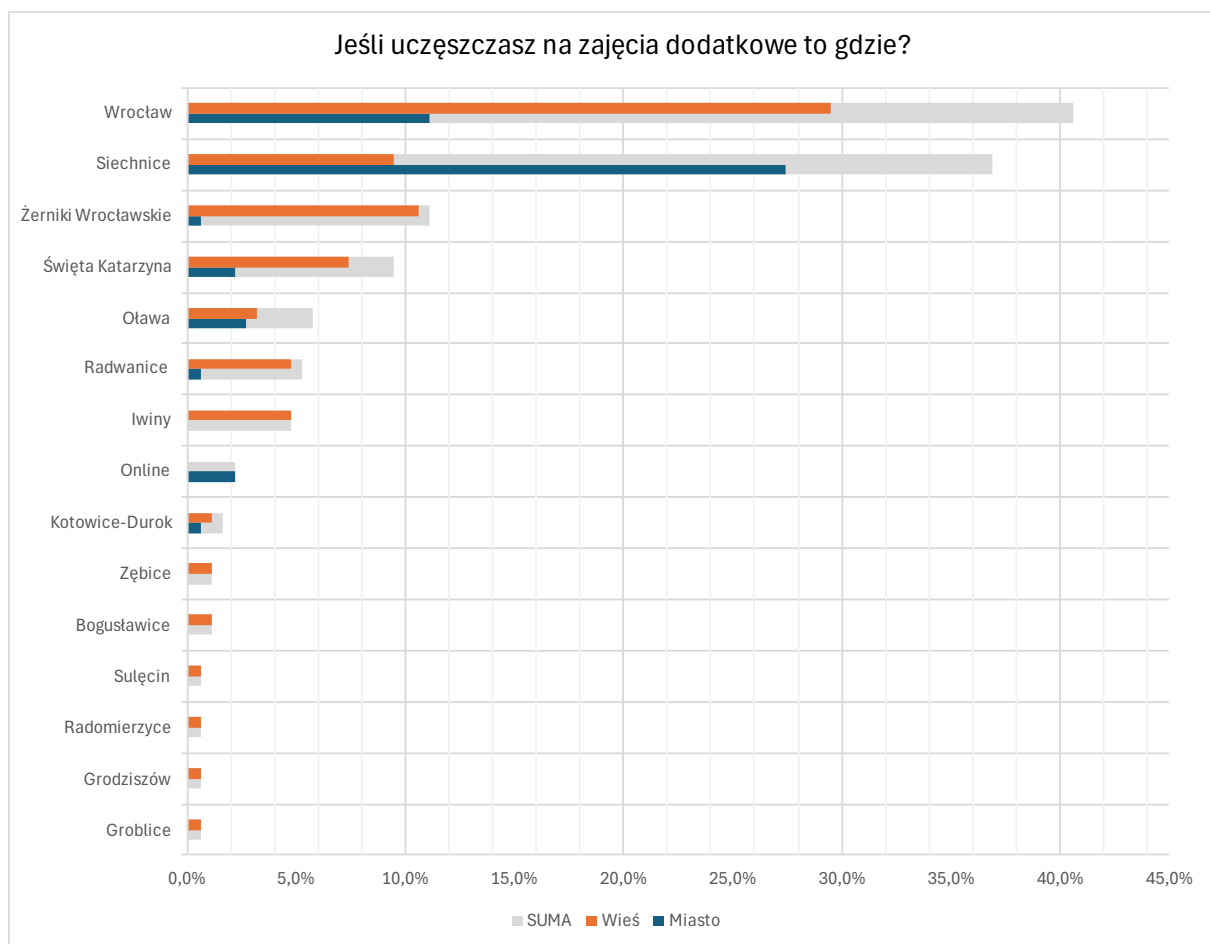
Młodzież przede wszystkim swój czas wolny spędza we własnym domu (76%), następnie w domu u przyjaciół i znajomych (40,5%). Prawie co 3 nastolatek deklaruje spędzanie czasu wolnego na boisku, skateparku. Dopiero prawie co 8 ankietowany spędza swój czas wolny u rodziny (u babci, dziadka, cioci). Spędzanie czasu wolnego w domu kultury i w świetlicy szkolnej, w bibliotece zadeklarowało po 1 osobie.

Rysunek 23 Na jakie zajęcia dodatkowe uczęszczasz po szkole? - grupa: młodzież

Źródło: Opracowanie własne.

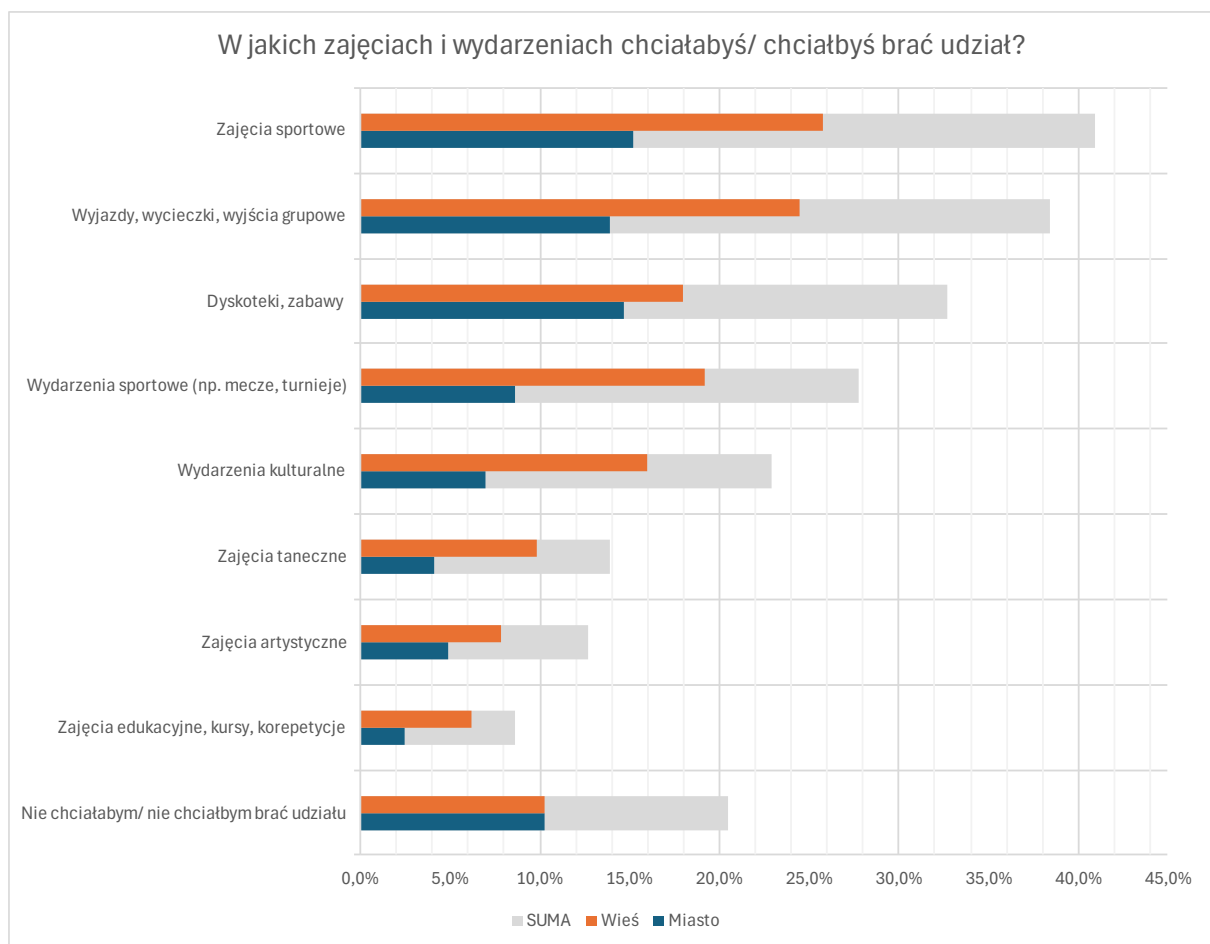
Młodzież korzysta przede wszystkim z zajęć edukacyjnych, kursów, korepetycji (57,6%), zajęć sportowych (41,3%), a jedna na 13 osób korzysta z zajęć artystycznych. 22,5% ankietowanych deklaruje, że nie uczęszcza na zajęcia dodatkowe.

Rysunek 24 Jeśli uczęszczasz na zajęcia dodatkowe to gdzie? - grupa: młodzież

Źródło: Opracowanie własne.

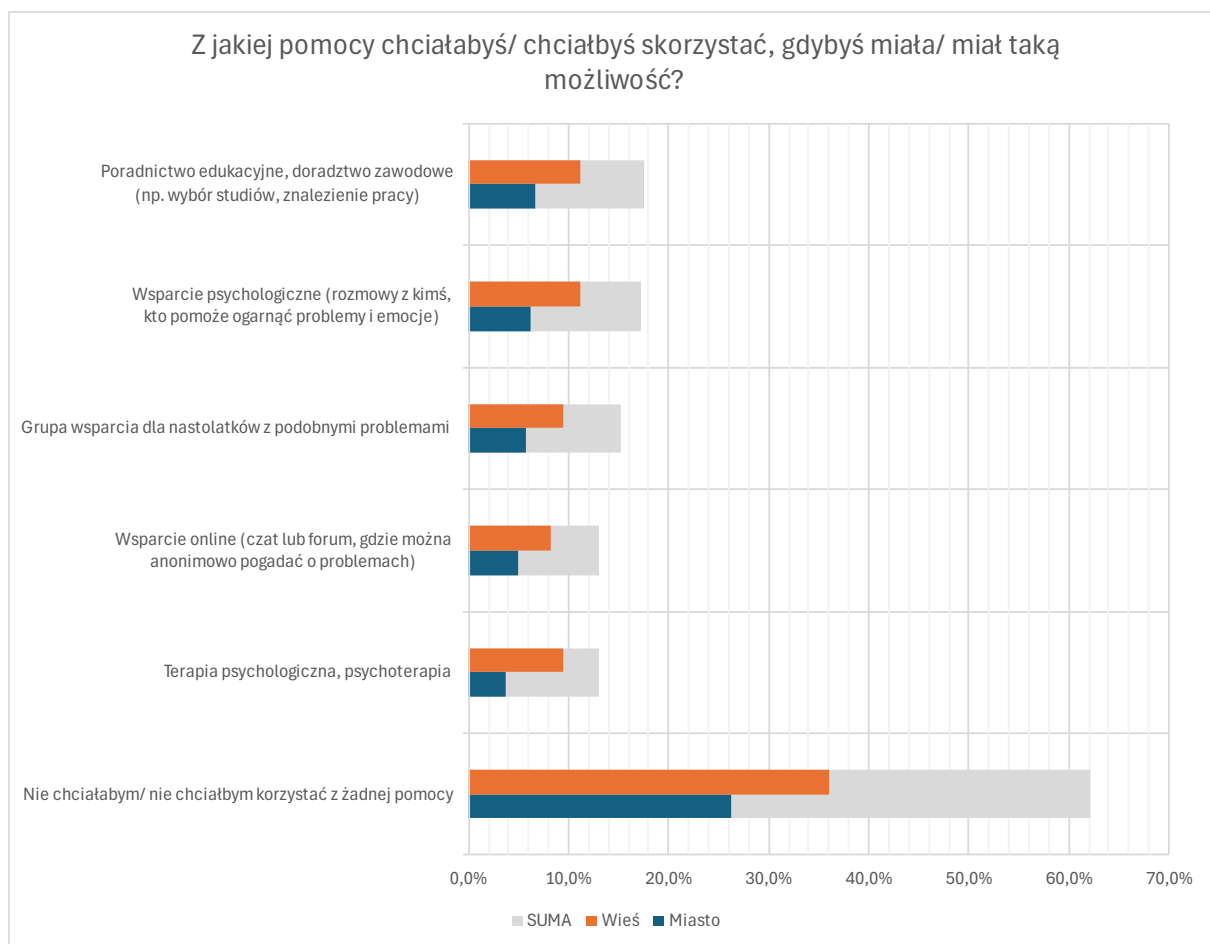
Młodzież z zajęć dodatkowych korzysta przede wszystkim we Wrocławiu (40,6%). W Siechnicach z zajęć korzystają głównie mieszkańcy Siechnic. Wyniki wskazują na to, że jeśli młodzież wyjeżdża już poza teren swojego miejsca zamieszkania to udaje się do Wrocławia, nie na teren swojej gminy.

Rysunek 25 W jakich zajęciach i wydarzeniach chciałabyś/ chciałbyś brać udział? - grupa: młodzież

Źródło: Opracowanie własne.

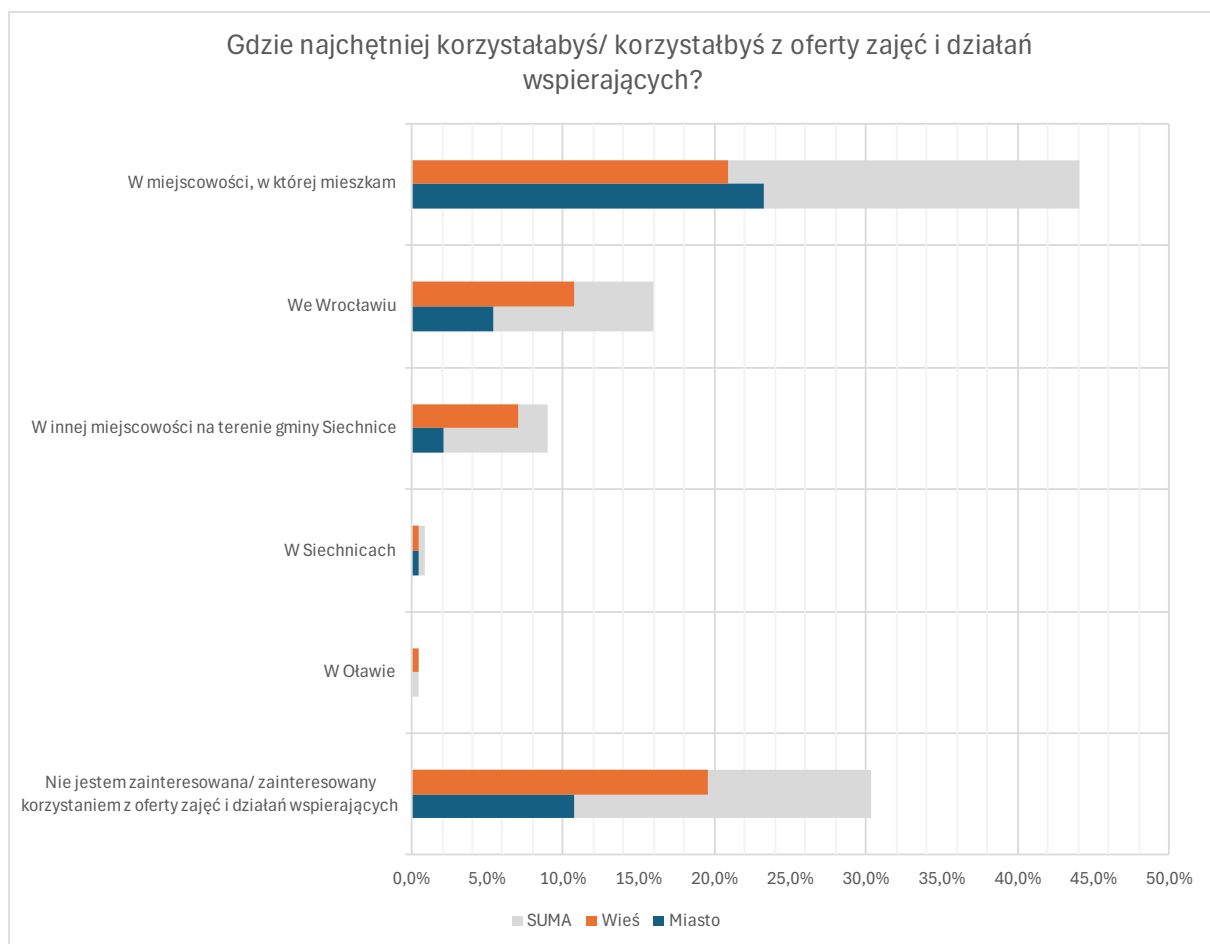
Młodzi deklarują chęć udziału w zajęciach sportowych (40,9%), wyjazdach, wycieczkach, wyjściach grupowych (38,4%), dyskotekach, zabawach (32,7%). Brak chęci udziału w dodatkowych zajęciach zadeklarowało ponad 20%, czyli co 5 młody mieszkaniac gminy nie ma ochoty na dodatkowe aktywności.

Rysunek 26 Z jakiej pomocy chciałabyś/ chciałbyś skorzystać, gdybyś miała/ miał taką możliwość? - grupa: młodzież

Źródło: Opracowanie własne.

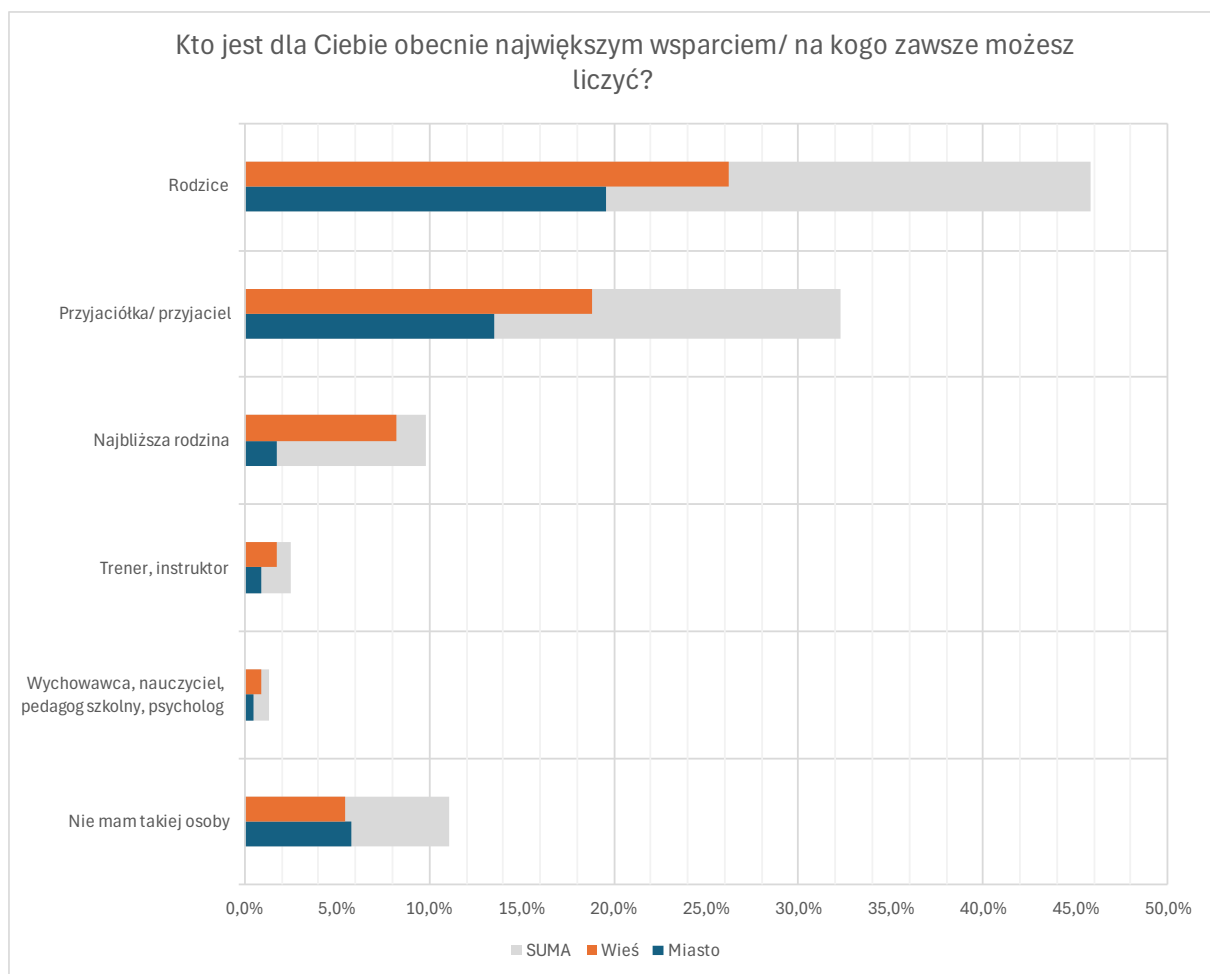
W przypadku możliwości skorzystania młodzież wybrałaby poradnictwo edukacyjne, doradztwo zawodowe (17,6%), wsparcie psychologiczne (17,2%), grupę wsparcia dla nastolatków z podobnymi problemami (15,2%). Aż ponad 62% młodych nie chciałaby korzystać z żadnej pomocy.

Rysunek 27 Gdzie najchętniej korzystałabyś/ korzystałbyś z oferty zajęć i działań wspierających? - grupa: młodzież

Źródło: Opracowanie własne.

Z oferty zajęć i działań wspierających młodzież najchętniej korzystałaby w miejscu swojego zamieszkania (44,1%). Brak zainteresowania skorzystania z oferty zgłasza 30%, choć w poprzednim pytaniu było to ponad 62%, w przypadku, gdy miała wybrać sposób wsparcia. Może być to sygnał do tego, że młodzi nie wiedzą jakiego wsparcia powinni oczekiwać i jakich jego form potrzebują.

Rysunek 28 Kto jest dla Ciebie obecnie największym wsparciem/ na kogo zawsze możesz liczyć? - grupa: młodzież

Źródło: Opracowanie własne.

Młodzi pytani o to kto jest dla nich największym wsparciem, prawie połowa ankieterowanych za autorytet uważa swoich rodziców, na których może liczyć (45,8%), na przyjaciółkę/ przyjaciela wskazuje 32,3%, a najbliższą rodzinę niespełna 10%. Co 9 osoba wskazuje, że nie ma takiej osoby.

BADANIE FOCUSOWE

Młodzież Gminy Siechnice w wolnym czasie zajmuje się rozwijaniem swojego hobby (projektowanie, szycie ubrań, uprawianie sportu, gotowanie), prowadzi zorganizowaną pracę wolontarystyczną (m.in. działania Młodzieżowej Rady Gminy), spotyka się ze znajomymi.

Młodzi mieszkańcy chcieliby podróżować, uprawiać więcej sportu. Nie robią tego, dlatego, że nie mają wystarczających funduszy a także tyle wolnego czasu, by pogodzić wszystkie obowiązki i marzenia.

Młodzież deklaruje, że lubi mieszkać w Gminie Siechnice, ponieważ jest tutaj dużo natury, gmina posiada dobrą ofertę rekreacyjną. Dzięki istnieniu Młodzieżowej Rady Gminy młodzi mieszkańcy mają możliwość realizowania swoich pomysłów, mają poczucie wpływu na rzeczywistość. Są także zadowoleni z bliskości Wrocławia, gdzie uczęszczają do szkoły i mają swoich znajomych.

Do Wrocławia nastolatki wyjeżdżają w celu spotykania się ze znajomymi w restauracjach, parkach, na bilardzie, w domach znajomych, nad Odrą, w galeriach handlowych. Do sąsiednich Kobierzyc i Czernicy wyjeżdżają do znajomych i korzystają wówczas z pociągu, wybierają się tam na grilla i na przejażdżki rowerowe.

Skąd młodzi mieszkańcy wiedzą co dzieje się w ich gminie? Dostają informacje bezpośrednio od instytucji organizujących przedsięwzięcia, informacje docierają do nich przez portal społecznościowy Facebook, fanpage gminy. Nie korzystają z forum gminy ani stron internetowych gminy, deklarują, że nie jest dla nich przejrzyste. Korzystają za to z Instagrama, grupy na Messenger'ze oraz WhatsApp. Młodzi komunikują o swoich działaniach za pośrednictwem udostępniania postu na Facebooku a także przez grupy na Messengerze.

Młodzież chciałaby, by w Siechnicach funkcjonował wspólny karnet/ bilet w ośrodkach sportowych z tańszą ofertą dla młodzieży; by odbywały się zawody gminne organizowane przez radę młodzieżową i kluby sportowe; postulują o wędrujące kino plenerowe; deklarują chęć udziału w targach mody zero waste; miejscu gdzie mogliby zaprezentować swoje pasje, współczesne rękodzieło.

Młodzi poszukują miejsca dla siebie, w którym mogliby kreować swoje pomysły i testować rozwiązania (m.in. założenie grupy krawieckiej, czy wspólne gotowanie)

WARSZTAT - SŁUŻBY

Służby Gminy Siechnice, podobnie jak w przypadku dzieci, w szczególności sposób podchodzą do konieczności zaspokojenia potrzeb młodzieży, ale przede wszystkim podkreślają wymóg skierowania oferty do rodziców. **Wyposażenie ich w kompetencje wychowawcze i podniesienie ich świadomości, jaki wpływ mają na zachowania swoich dzieci – specjaliści uznają za priorytet.**

Podczas warsztatu w sposób szczególny wskazano taki obszar do pracy jak **psychoedukacja** – budowanie relacji, emocje, jak sobie z nimi radzić. Skupienie się na wzmocnieniu zaangażowania w życie swoich dzieci, ale nie opartego na nadmiernej kontroli. Zdaniem przedstawicieli służb kluczowe w

kontekście pracy z nastolatkami i rodzicami jest budowanie aktywności społecznej i odporności społeczeństwa na kryzysy poprzez współpracę ze specjalistami (psycholog dziecięcy, dla dorosłych, psychiatra dziecięcy, mediator, prawnik). Często widać potrzebę terapii dla całych rodzin. Ponadto powinny zostać poruszane takie tematy jak cyberprzemoc, docieranie z narkotykami przez Internet, dezinformacja, dojrzałość emocjonalna, zaburzenia odżywiania, uzależnienia. Młodzież i rodzice powinni mieć świadomość na temat konsekwencji czynów w szkołach. Część młodzieży to młodzi dorośli, którzy w sposób prawny są gotowi ponosić odpowiedzialność za swoje zachowania.

Podczas warsztatu wymieniano także potrzebę wprowadzenia usług o charakterze międzypokoleniowym. Dobrana forma pracy z rodzicami i młodzieżą musi być **atrakcyjna**. Dużą niezaspokojoną potrzebą młodzieży na terenie Gminy Siechnice jest także brak miejsca spotkań dopasowanego do oczekiwań młodzieży.

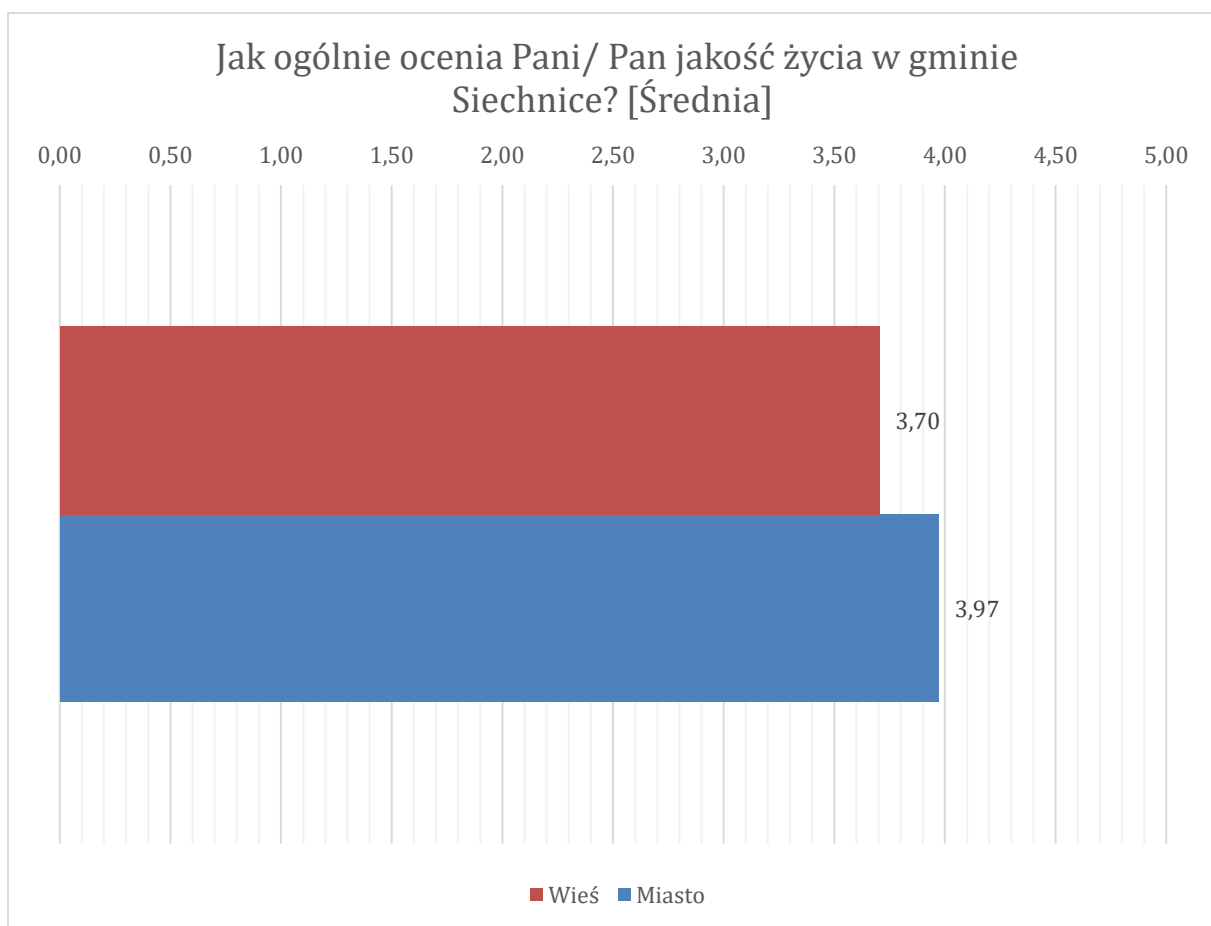
Dorośli

ANKIETYZACJA

W badaniu ankietowym udział wzięło 821 osób – dorosłych w wieku 18+ (wraz z seniorami) stanowiących 48,55% ankietowanych. 48,48% osób stanowiło mieszkańców miasta, a 51,52% to mieszkańcy wsi.

Ankietowani pochodzą ze wszystkich miejscowości Gminy Siechnice.

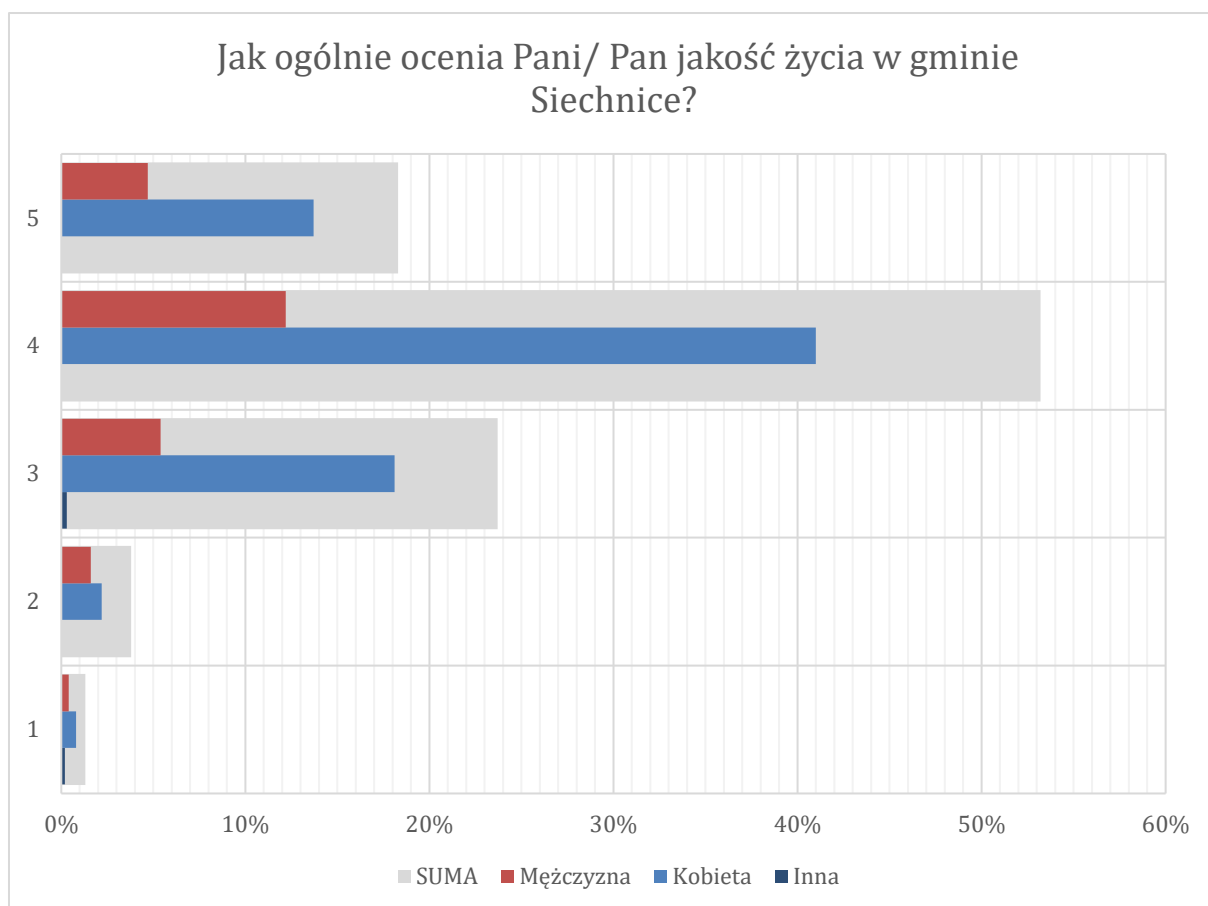
Ocena jakości życia w Gminie Siechnice została przeanalizowana pod kilkoma aspektami.

Rysunek 29 Jak ogólnie ocenia Pani/ Pan jakość życia w gminie Siechnice? [Średnia] - grupa: dorośli

Źródło: Opracowanie własne.

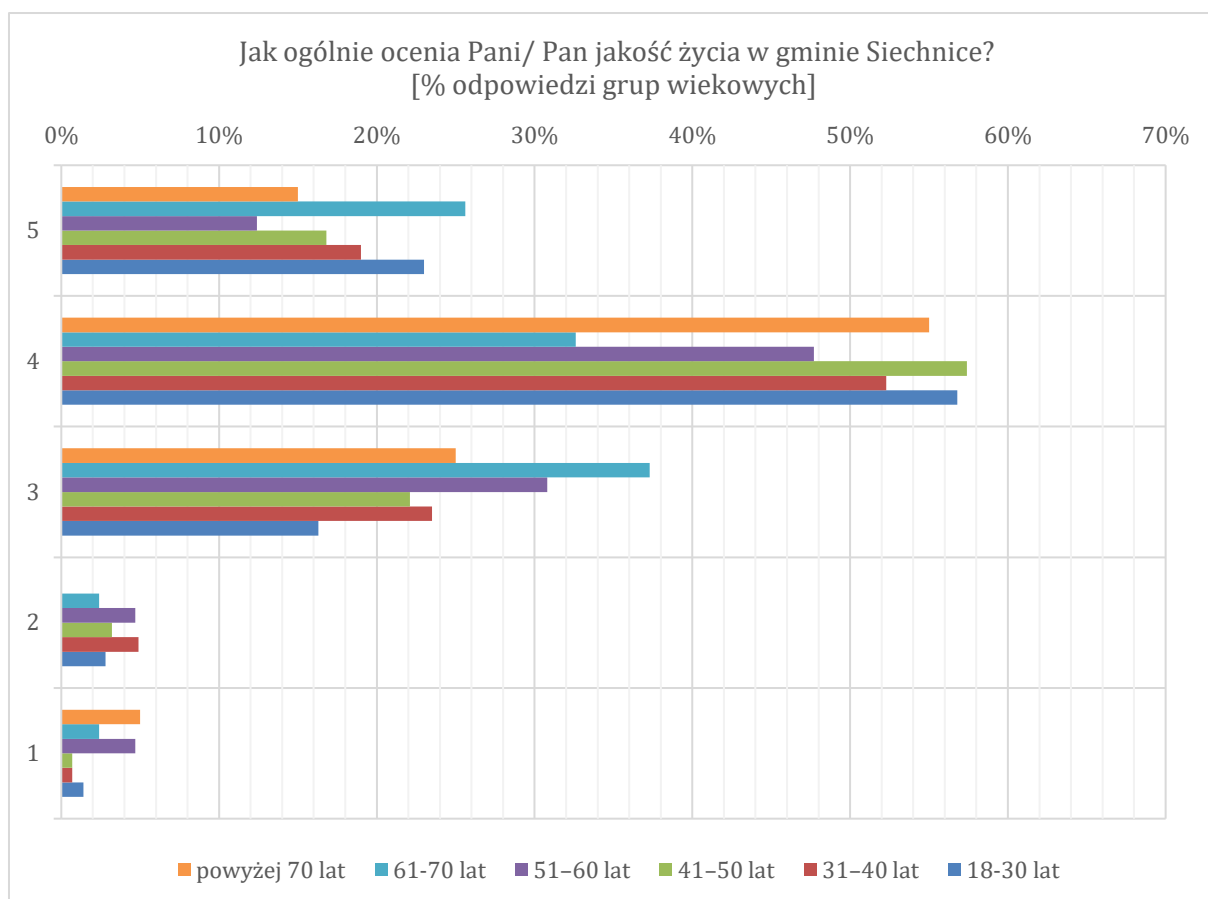
Średnia ocena gminy mieszkańców wsi (3,7%) jest niższa o 0,27 pp. od mieszkańców miasta (3,97%), co oznacza, że nieco lepiej żyje się mieszkańcom na terenie miejskim Gminy Siechnice.

Rysunek 30 Jak ogólnie ocenia Pani/ Pan jakość życia w gminie Siechnice? - grupa: dorośli

Źródło: Opracowanie własne.

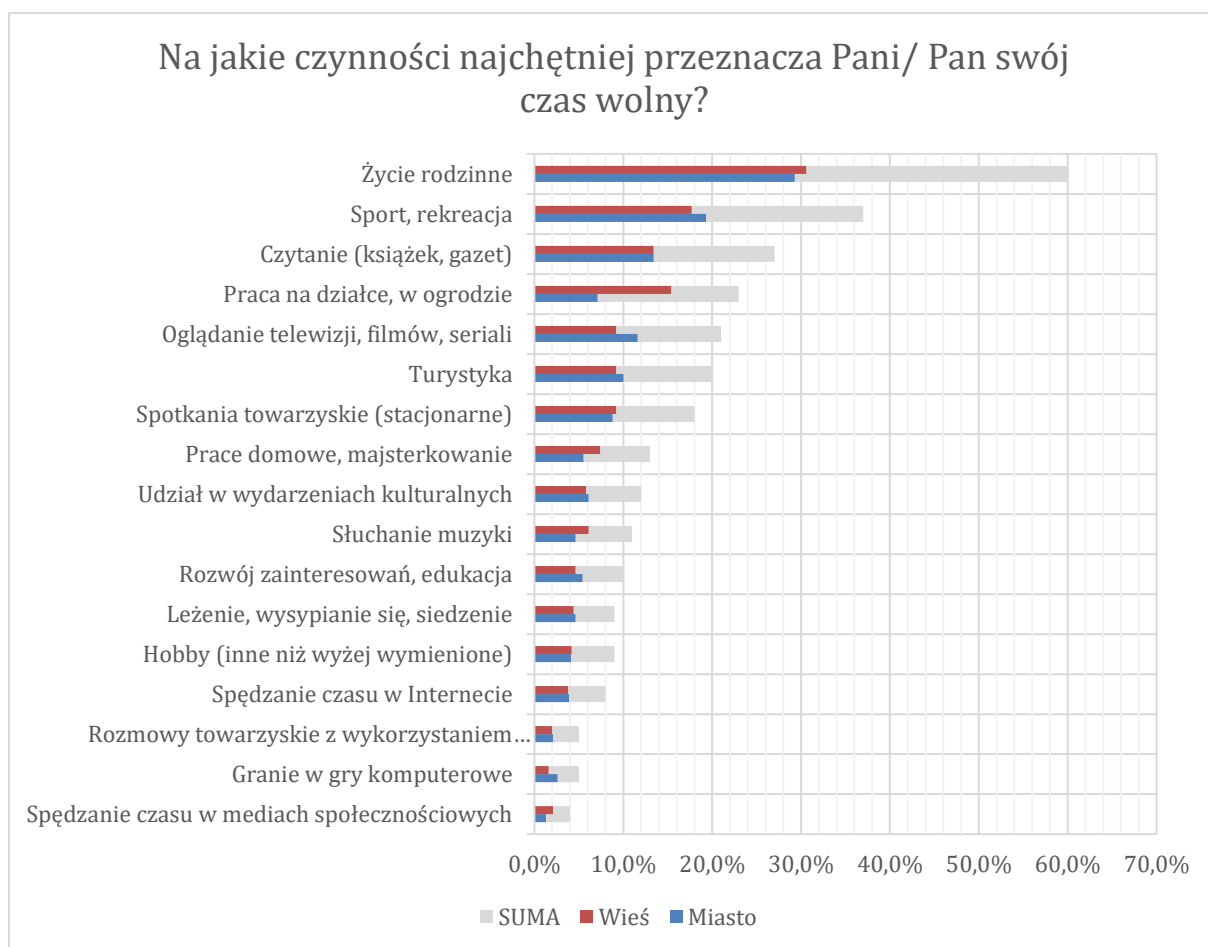
Najczęściej wybieraną oceną była wartość 4 dla mężczyzn, jak i dla kobiet. Ponad połowa dorosłych ankietowanych – 53,2% oceniła, że w Gminie Siechnice żyje im się dobrze.

Rysunek 31 Jak ogólnie ocenia Pani/ Pan jakość życia w gminie Siechnice? – grupa: dorośli

Źródło: Opracowanie własne.

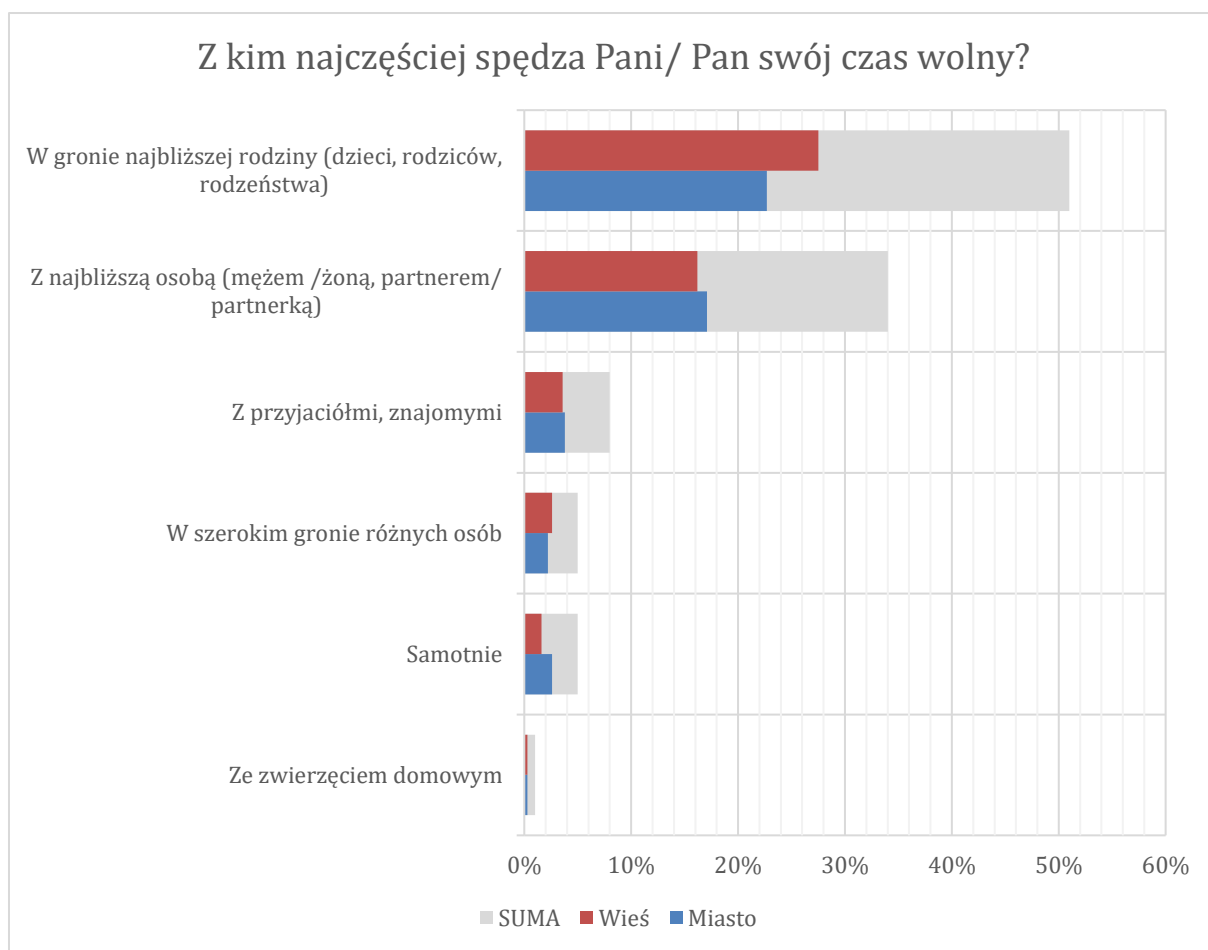
Najmłodsza grupa ankietowanych (18-30 lat), oceniła życie w gminie na ocenę 4 oraz 5, grupa 31-40 lat swoją ocenę określiła głównie na 4 i 3, grupa 41-50 lat oceniła na 4 i 3, grupa 51-60 lat na 4 i 5, grupa 61-70 lat na 3 i 4 a grupa powyżej 70 lat na 4, i 3. Można więc wysnuć wniosek, że im starsza grupa, tym bardziej skłonna do oceny dostatecznej niż dobrej w odniesieniu do jakości życia w Gminie Siechnice, wyjątek stanowi grupa w wieku 61-70 lat, która najlepiej ocenia swoją gminę.

Rysunek 32 Na jakie czynności najchętniej przeznaczają Pani/ Pan swój czas wolny? - grupa: dorośli

Źródło: Opracowanie własne.

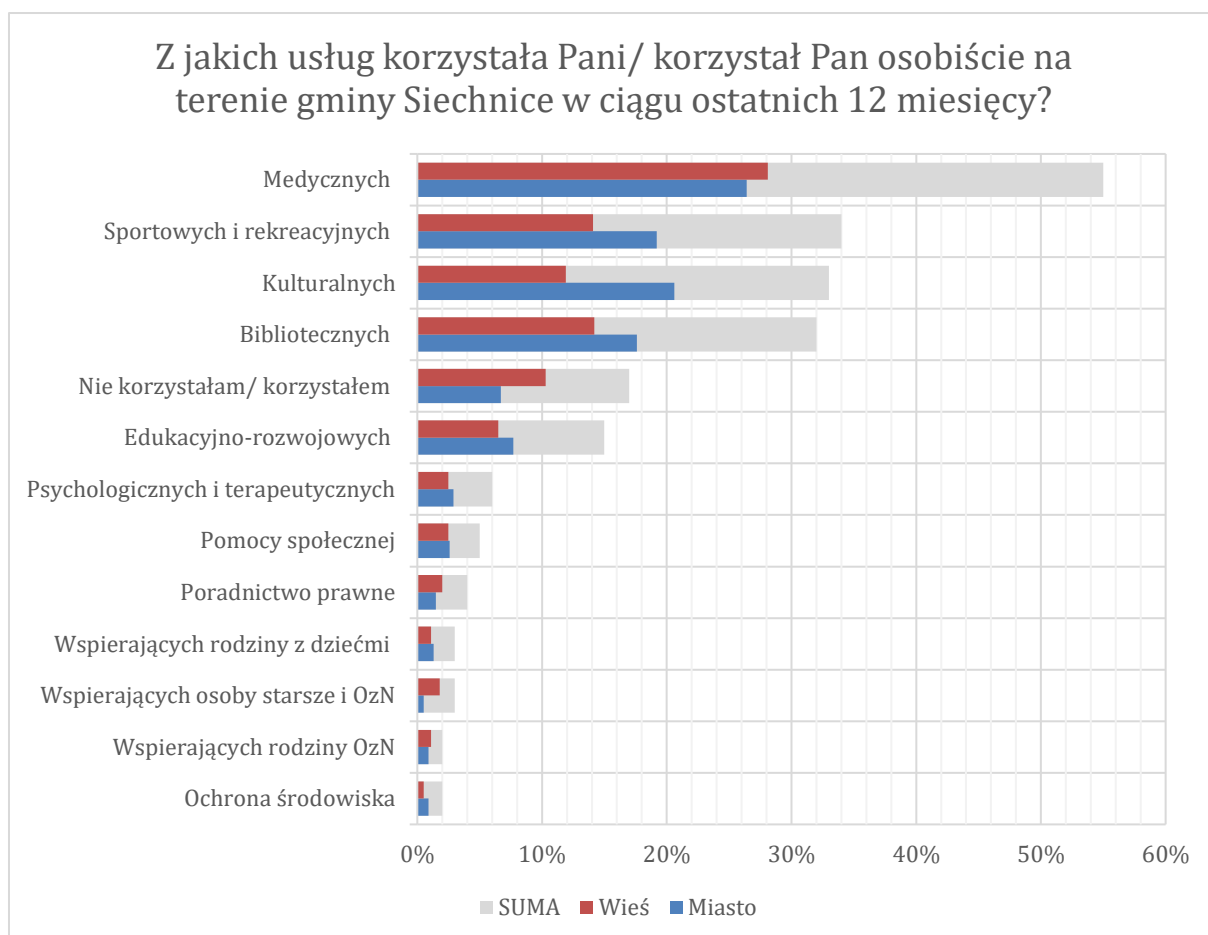
Ankietowani przeznaczają swój czas wolny przede wszystkim na życie rodzinne (60%), następnie na sport i rekreację (37%) i czytanie (27%). Tylko 4% ankietowanych deklaruje spędzanie czasu wolnego w mediach społecznościowych, 5% na graniu w gry komputerowe i 5% na rozmowy towarzyskie z wykorzystaniem komunikatorów. Więcej czasu na uprawianiu sportu i rekreacji spędzają mieszkańcy miasta niż wsi. Natomiast na wsi częściej mieszkańcy spędzają czas wolny na pracach na działce, w ogrodzie.

Rysunek 33 Z kim najczęściej spędza Pani/ Pan swój czas wolny? - grupa: dorośli

Źródło: Opracowanie własne.

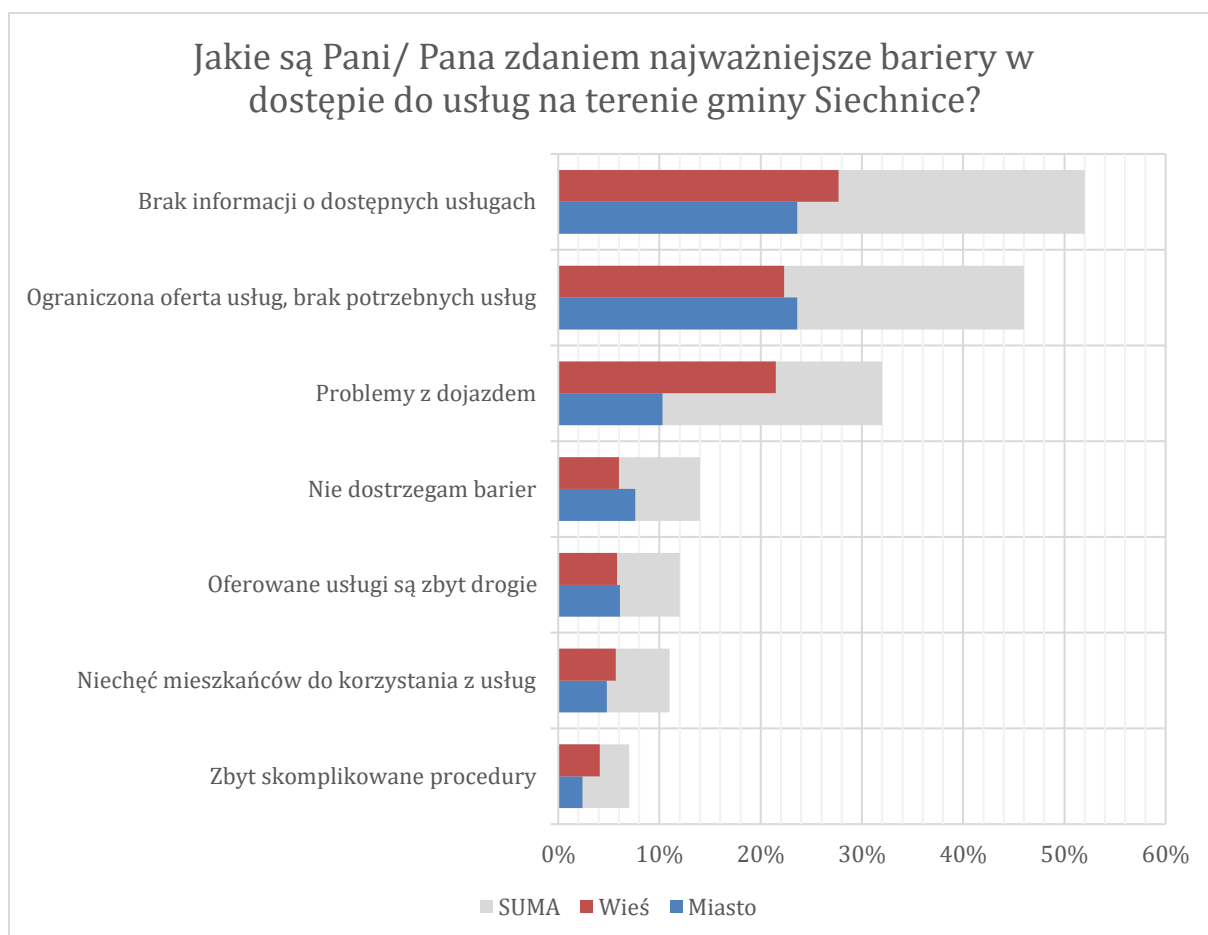
Dorośli mieszkańcy gminy w swoim wolnym czasie otaczają się przede wszystkim swoją najbliższą rodziną (51%), najbliższą osobą (34%). Samotnie swój wolny czas spędza co 20 dorosły mieszkaniec gminy. W otwartej części pytania 4 ankietowanych wypunktowało swoje zwierzę domowe jako towarzysza swojego czasu wolnego.

Rysunek 34 Z jakich usług korzystała Pani/ korzystał Pan osobiście na terenie gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy? - grupa: dorośli

Źródło: Opracowanie własne.

W ostatnich 12 miesiącach mieszkańcy korzystali przede wszystkim z usług medycznych (55%), sportowych i rekreacyjnych (34%), kulturalnych (33%), bibliotecznych (32%). W większości dominujących odpowiedzi widoczna jest przewaga odbiorców zamieszkujących miasto. Prawie co 6 mieszkańiec deklaruje nie korzystanie z usług na terenie gminy.

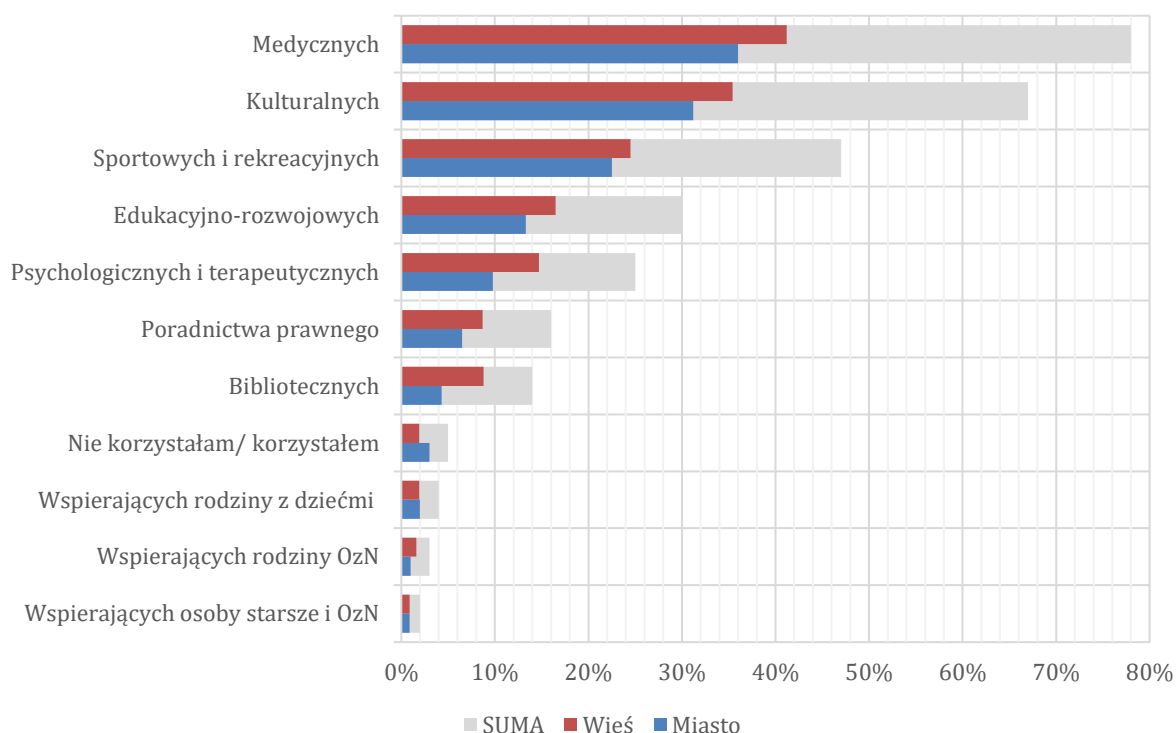

Rysunek 35 Jakie są Pani/ Pana zdaniem najważniejsze bariery w dostępie do usług na terenie gminy Siechnice? - grupa: dorośli

Źródło: Opracowanie własne.

Jako bariery w dostępie do usług mieszkańcy wskazują na brak informacji o dostępnych usługach (52%), ograniczoną ofertę usług, brak potrzebnych usług (46%) i problemy z dojazdem (32%). 7% ankietowanych ocenia procedury jako zbyt skomplikowane, a co 7 mieszkaniec nie dostrzega żadnych barier w dostępie do usług – choć odpowiedzi tej udzielili głównie mieszkańcy miasta.

Z jakich usług korzystała Pani/ korzystał Pan osobiście poza terenem gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

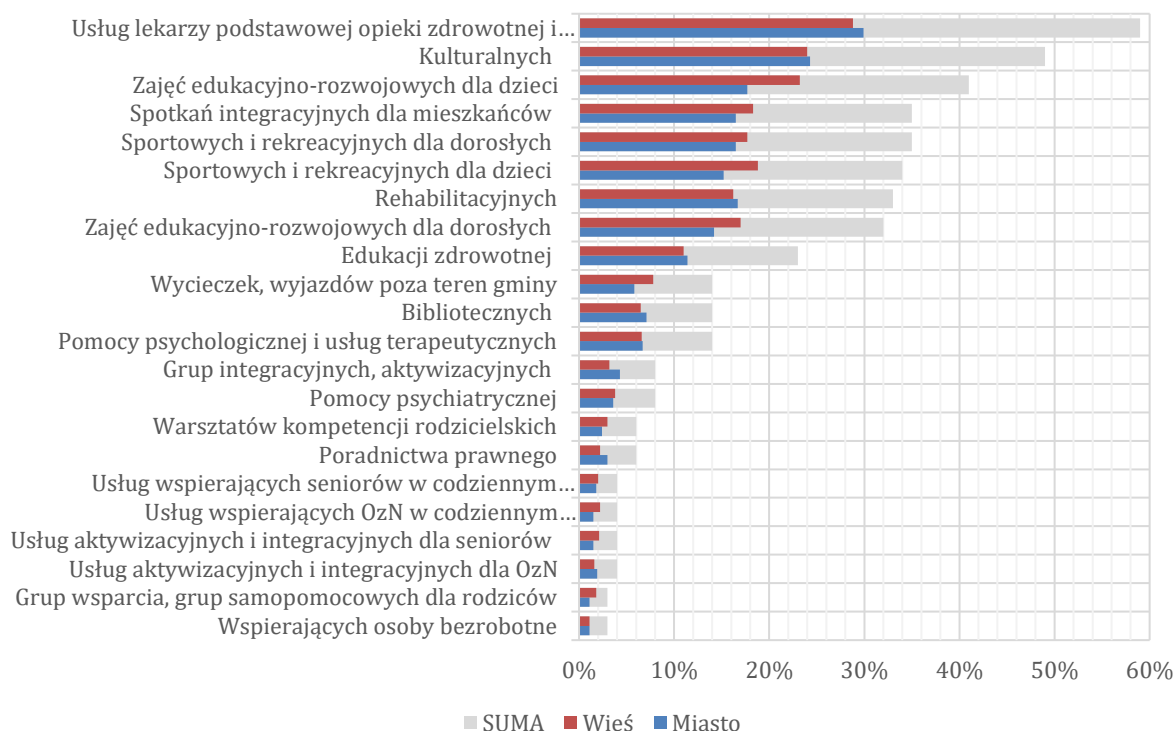

Rysunek 36 Z jakich usług korzystała Pani/ korzystał Pan osobiście poza terenem gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy? - grupa: dorośli

Źródło: Opracowanie własne.

W ciągu ostatniego roku mieszkańcy wyjeżdżali poza teren gminy po usługi medyczne (78%), kulturalne (67%), sportowe i rekreacyjne (47%). 2% ankietowanych wyjeżdżało celem wsparcia osób starszych i osób z niepełnosprawnością, a 3% - wsparcia rodziny osoby z niepełnosprawnością.

Z jakich usług świadczonych przez Gminę korzystałaby Pani/ korzystałby na terenie gminy Siechnice w najbliższych dwóch latach?

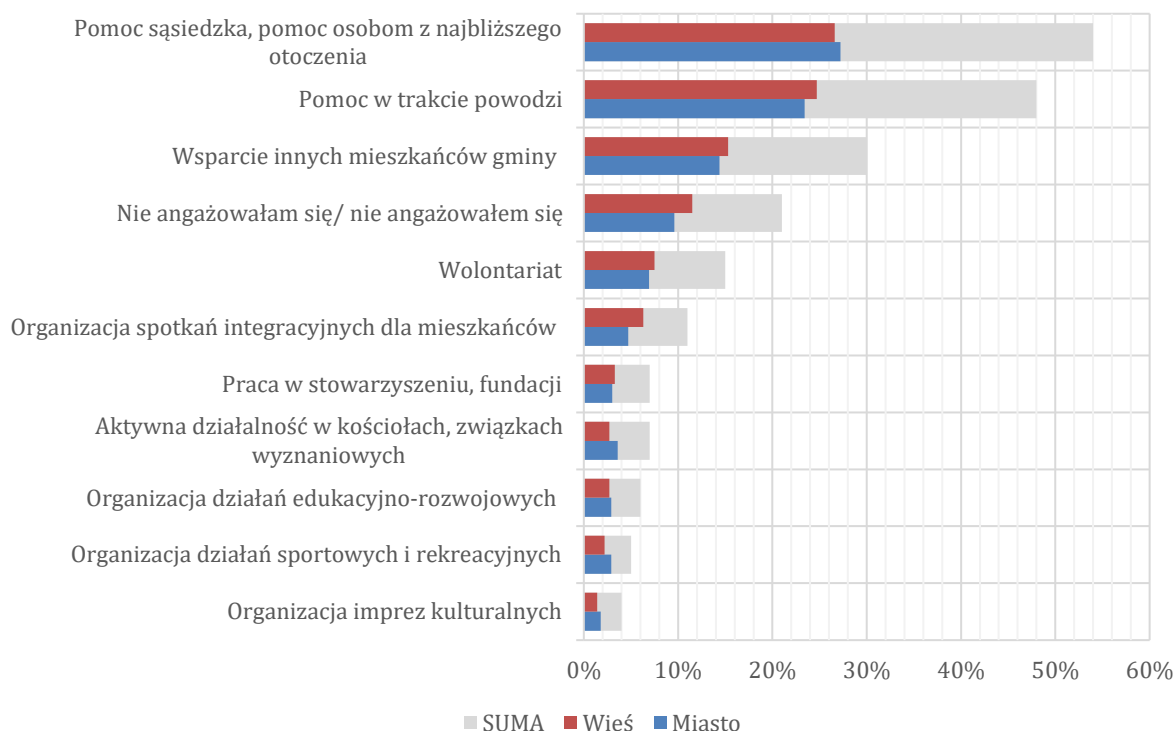

Rysunek 37 Z jakich usług świadczonych przez Gminę korzystałaby Pani/ korzystałby na terenie gminy Siechnice w najbliższych dwóch latach? - grupa: dorośli

Źródło: Opracowanie własne.

Najwięcej deklaracji o chęci korzystania z usług społecznych w przeciągu 2 najbliższych lat mieszkańcy złożyli w obszarze usług medycznych (59%), kulturalnych (49%), zajęć edukacyjno-rozwojowych (41%). Wysoko plasuje się także deklaracja o chęci wzięcia udziału w spotkaniach integracyjnych dla mieszkańców – 35%, usługach sportowych i rekreacyjnych dla dorosłych – 35% a także usługach sportowych i rekreacyjnych dla dzieci – 34%, Rehabilitacyjnych – 33%, zajęć edukacyjno-rozwojowych dla dorosłych – 32%. W bardziej wyspecjalizowanych usługach deklaracje w większym stopniu spływają od mieszkańców miasta.

**W jakie działania społeczne angażowała się Pani/
angażował się Pan na terenie gminy Siechnice w ciągu
ostatnich 12 miesięcy?**

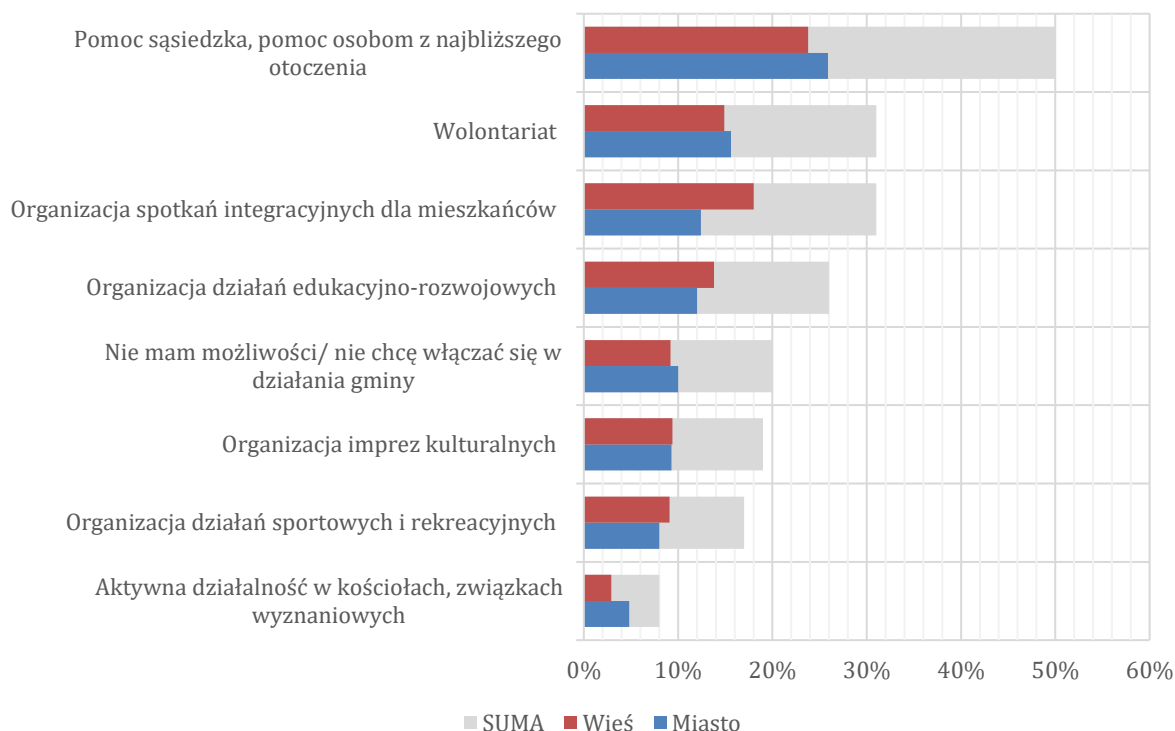

Rysunek 38 W jakie działania społeczne angażowała się Pani/ angażował się Pan na terenie gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy? - grupa: dorośli

Źródło: Opracowanie własne.

W kwestii zaangażowania się w działania społeczne dorośli deklarowali, że w ostatnim roku brali udział w pomocy sąsiedzkiej, pomocy osobom z najbliższego otoczenia (54%), pomocy w trakcie powodzi (48%), wsparcie innych mieszkańców gminy (30%). W stowarzyszeniu czy fundacji pracowało 7% ankietowanych, a przy organizacji imprez kulturalnych – 4%. Nie zaangażowało się w żadną z form 21% osób.

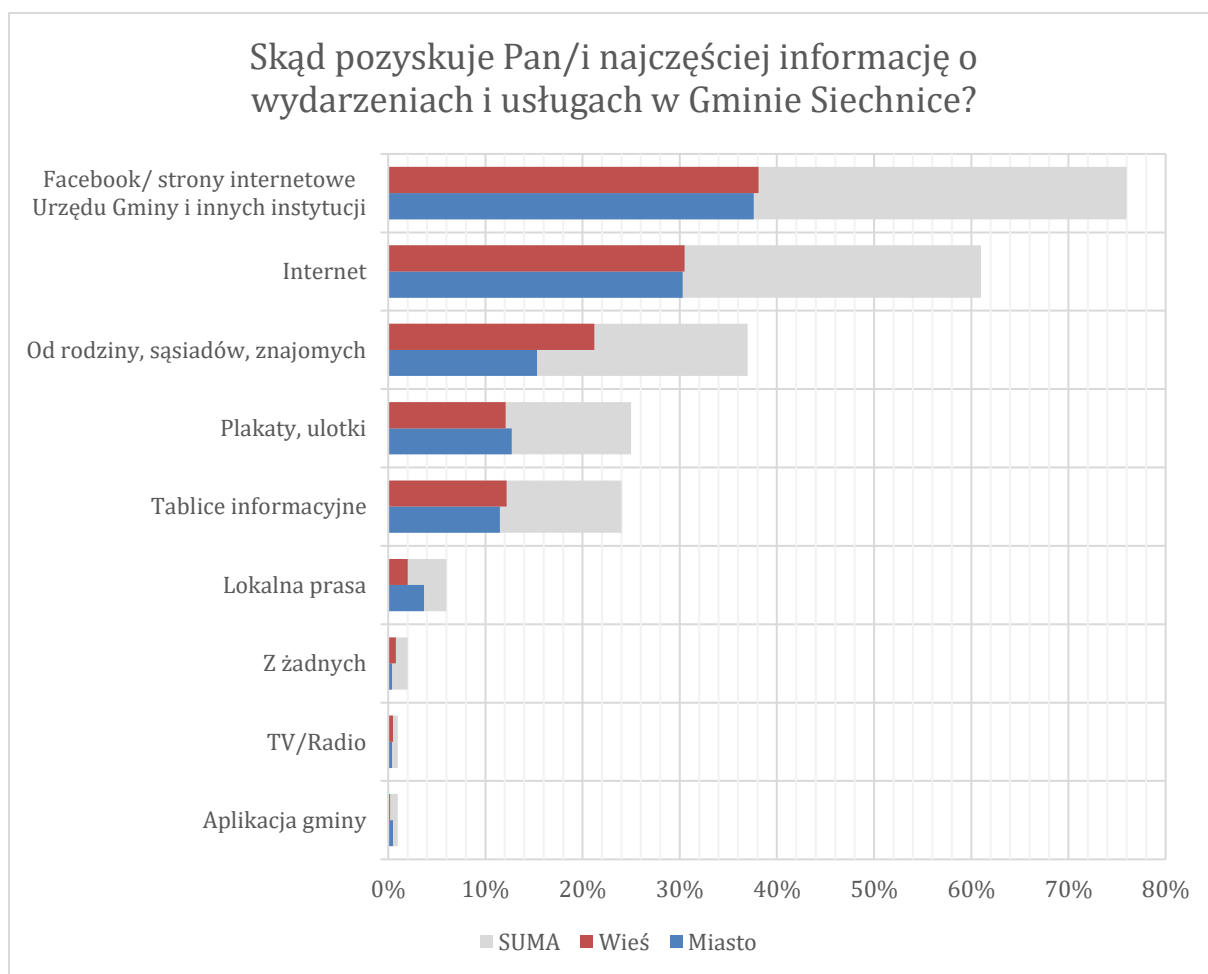
W jakie działania społeczne organizowane przez gminę Siechnice włączyłaby się Pani/ włączyłby się Pan w ciągu najbliższych dwóch lat?

Rysunek 39 W jakie działania społeczne organizowane przez gminę Siechnice włączyłaby się Pani/ włączyłby się Pan w ciągu najbliższych dwóch lat? - grupa: dorośli

Źródło: Opracowanie własne.

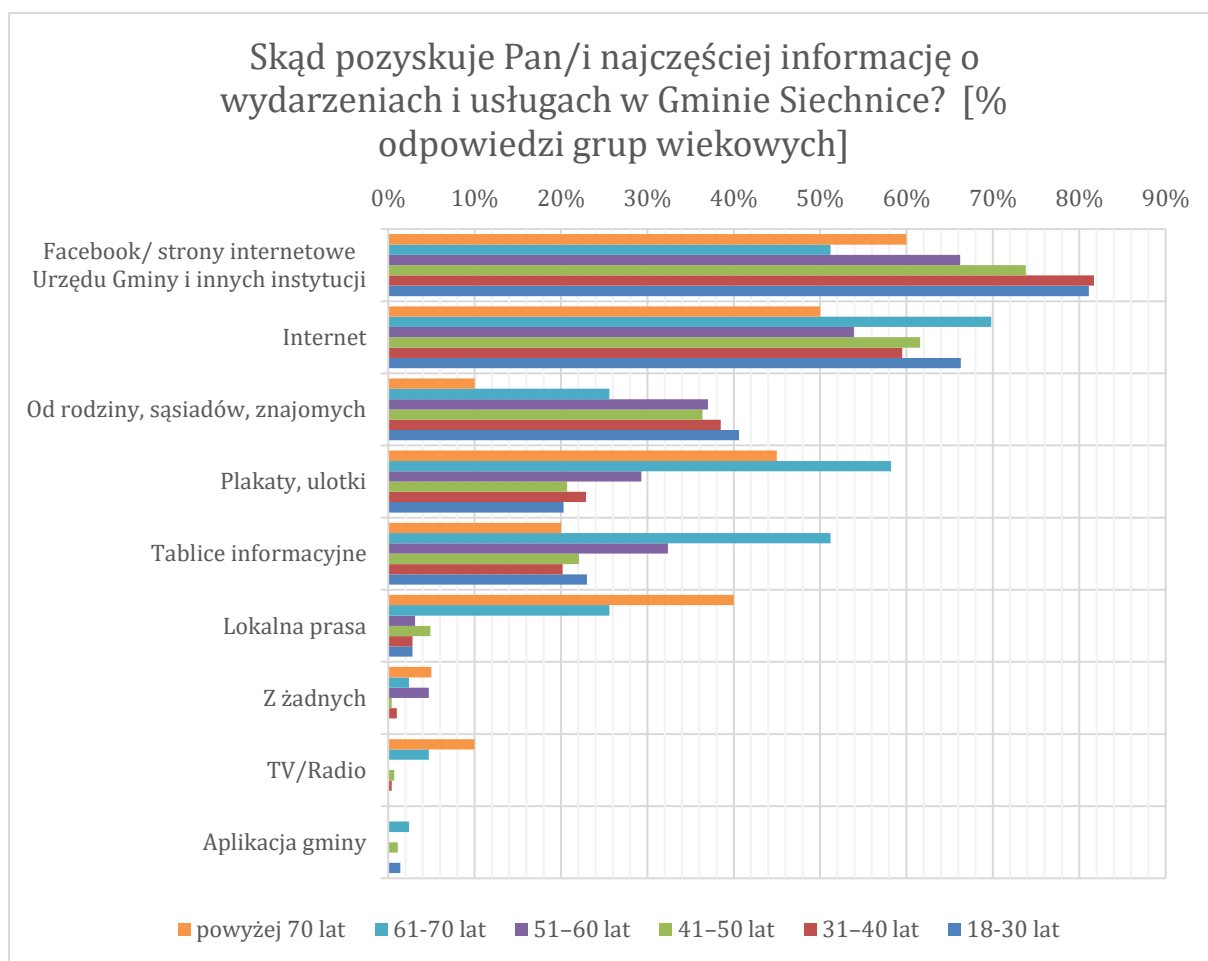
Osoby dorosłe zadeklarowały, że w przeciągu 2 najbliższych lat chcieliby się zaangażować w pomoc sąsiedzką, pomoc osobom z najbliższego otoczenia – 50%, w wolontariat – 31%, organizacje spotkań integracyjnych dla mieszkańców – 31%, a organizacje działań edukacyjno-rozwojowych – 26%. O braku możliwości lub chęci włączania się w działania gminy poinformował co 5 ankietowany.

Rysunek 40 Skąd pozyskuje Pan/i najczęściej informację o wydarzeniach i usługach w Gminie Siechnice? - grupa: dorośli

Źródło: Opracowanie własne.

Skąd dorośli mieszkańcy pozyskują informację na temat wydarzeń i usług w gminie? Ankietowani deklarują, że korzystają w tym celu z Facebooka lub strony internetowej gminy/ instytucji – 76%, z Internetu – 61%, Od rodziny, sąsiadów, znajomych – 37% i w tym przypadku działa to lepiej na terenie wiejskim. Z plakatów i ulotek oraz lokalnej prasy w większym stopniu korzystają mieszkańcy miasta.

Rysunek 41 Skąd pozyskuje Pan/i najczęściej informację o wydarzeniach i usługach w Gminie Siechnice? [% odpowiedzi grup wiekowych] - grupa: dorośli

Źródło: Opracowanie własne.

Osoby z grupy 18-30 lat korzystają przede wszystkim z Facebooka/ stron internetowych instytucji i Internetu, mieszkańcy w wieku 31-40 lat także z tych form, a bardziej trafiają do nich ulotki i plakaty niż ogłoszenia na tablicach informacyjnych. Dorośli w wieku 41-50 lat także korzystają najchętniej z dwóch pierwszych form. Grupa 51-60 lat korzysta najbardziej z tendencyjnych form i bardziej od ulotek i plakatów trafiają do nich informację z tablic ogłoszeniowych. Mieszkańcy w wieku 61-70 lat deklarują, że najwięcej dowiadują się z Internetu, choć upatruje się w tym przypadku zafałszowania tych danych, ponieważ osoby te wypełniły ankietę w wersji online, a brak jest informacji od osób, które wypełniły ankietę w tej grupie wiekowej w wersji papierowej - może być to więc błąd stroniczości próby. Grupa powyżej 70 lat w większym stopniu wskazuje na lokalną prasę, TV/ Radio.

WARSZTAT - SŁUŻBY

Przedstawiciele służb w Gminie Siechnice zwrócili uwagę na potrzeby wynikłe w kilku obszarach dotyczących codziennego funkcjonowania mieszkańców.

Projektowane usługi społeczne w zakresie **ochrony zdrowia** winny przede wszystkim zawierać w sobie możliwość pracy z psychiatrą, dietetykiem. Rehabilitacja powinna być kierowana w stronę przeciwdziałaniu wad postawy, być dostępna dla osób z niepełnosprawnością: dzieci, młodzieży i dorosłych, a także seniorów. W kwestii **bezpieczeństwa** zauważane są w dużym stopniu problemy z uzależnieniem – alkoholizm i narkomania. Przedstawiciele służb widzą także potrzebę zadbania o cyberbezpieczeństwo nie tylko dla seniorów, ale ogółu społeczności gminy.

Aspekt **organizacji pozarządowych** został podniesiony w oparciu o zauważane potrzeby wsparcia w rozpoczęciu działalności, pomocy w pisaniu wniosków o dofinansowanie działań, promocji organizacji pozarządowych w gminie a także współpracy NGO z sektorem prywatnym. W sprawie **pomocy społecznej** podniesiono temat mobilności usług, które mogą wędrować po sołectwach i dzielnicach bez konieczności transportu mieszkańców, realizacja warsztatów kompetencji rodzicielskich w bardzo szerokiej tematyce i tworzenie grup wsparcia dla rodzin. Uwidoczniona została potrzeba stworzenia miejsca, pomieszczenia na działania oddolne mieszkańców, Centrum Aktywności Lokalnej. Podniesiono także potrzebę szkolenia dla lokalnych liderów, którzy na co dzień zajmują się animowaniem społeczności w różnych obszarach.

Radni Rady Miejskiej w Siechnicach

BADANIE FOCUSOWE

Radni Rady Miejskiej w Siechnicach reprezentujący grupę dorosłych, przedstawiciele władzy lokalnej reprezentujący wspólnotę samorządową gminy w spotkaniu na temat usług społecznych w Gminie Siechnice pełnili rolę delegatów swoich mniejszych społeczności. Jako głos mieszkańców z różnych części gminy brali udział w spotkaniu focusowym na temat spędzania czasu i korzystania z usług społecznych w Siechnicach.

Badani swój wolny czas spędzają w sposób aktywny (spędzanie czasu na spacerach, w ogrodzie, w pobliskich lasach, spotkania z przyjaciółmi), odpoczywają (oglądają filmy, czytają książki), wraz z rodziną i przyjaciółmi.

Z pomocowych usług społecznych, takich jak konsultacja prawna czy psychologiczna korzystają w sytuacjach losowych. Z usług kulturalnych skierowanych do swoich dzieci na co dzień (zajęcia artystyczne lub sportowe).

Badana grupa mieszkańców zarekomendowała, by na terenie gminy pojawiły się w większej liczbie usługi organizacji czasu wolnego dla dzieci podczas ferii zimowych i wakacji – półkolonie w szkołach - częściowo odpłatne, darmowe zajęcia sportowe dla dzieci, organizowanie wspólnych akcji integracyjnych dla osób około 50. roku życia, senioralna taksówka dowożąca najstarszych do urzędu, na szczepienia oraz dom spokojnej starości i/lub dom dziennego pobytu dla osób z niepełnosprawnością.

Radni zauważali, że korzystanie z usług ośrodków pomocy społecznej jest czymś, czego mieszkańcy mogą się wstydzić. Widzą nowe możliwości płynące z przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Sciechnicach w Centrum Usług Społecznych jako nowych możliwości dla każdego mieszkańca.

Wśród potrzeb zauważają brak integracji międzypokoleniowej, brak integracji między sąsiadami od lat, a napływowymi, nowymi mieszkańcami.

Podkreślają, że ciężko zorientować się jakie usługi świadczą organizacje pozarządowe na terenie gminy. Organizując inicjatywy oddolne trudno dotrzeć do grup odbiorców – jest mała frekwencja.

Seniorzy

BADANIE FOCUSOWE

Seniorzy mieszkający na terenie gminy w swoim wolnym czasie uprawiają aktywności fizyczne (nordic walking, wycieczki, tańce, gimnastyka, joga, spacery po lesie, prace w ogrodzie), odpoczywają (czytanie książek, oglądanie filmu, rozwiązywanie krzyżówek i sudoku), wykonują czynności związane z pracą rąk własnych (gotowanie, pieczenia ciasta, zbieranie ziół, przygotowywanie specyfików do ziołolecznictwa), spędzają czas z rodziną, najchętniej z wnukami oraz udzielają się społecznie.

Korzystają z usług na terenie gminy – joga, taniec, gimnastyka, turnusy rehabilitacyjne, usługi prawne. Na terenie gminy funkcjonuje 6 klubów dla seniorów - to z ich ofert seniorzy przede wszystkim korzystają.

Seniorom nie podoba się transport, który nie jest dostosowany do ich potrzeb – mają trudność w poruszaniu się pomiędzy miejscowościami w gminie a także jadąc do Wrocławia.

Zgłaszane problemy dotyczyły usług rehabilitacji i usług stomatologicznych na które w gminie jest długi okres oczekiwania, usług stomatologicznych a także zgłaszają utrudniony dostęp do służb porządkowych – policja, staż miejska – np. awaria w domu, kradzież (długi czas oczekiwania na interwencje).

Chwalą swoje miejsce zamieszkania wskazując miejsca do odpoczynku w trakcie spacerów np. ławki w rynku, oferta centrum kultury w Świętej Katarzynie

O oferowanych usługach dowiadują się z ulotek, SMSów, ogłoszeń na tablicach informacyjnych, ze strony internetowej gminy i jej mediów społecznościowych. Najczęściej jednak poprzez „pocztę pantoflową”.

Seniorzy wyjeżdżają ze swojej gminy, by skorzystać z usług krawieckich, szewca, dorabiania kluczy, ostrzenia noży, usług fryzjerskich, zakupów odzieży, lekarzy

specjalistów (stomatolog). Wyjeżdżają także w celach rozrywkowych i kulturalnych do Wrocławia.

Najstarsi mieszkańcy gminy postulowali o różne formy ich wsparcia:

- rozbudowanie oferty o usługi sąsiedzkie (punkt informacji o potrzebach sąsiadów oraz informacja kto i w czym mógłby pomóc), usługi prawne – osobiste, mobilne lub w jakimś miejscu na terenie gminy, usługi krawieckie, szewc, dorabianie klucza, ostrzenie noży
- infrastrukturalne (zamknięta przestawnia dla psów, „psi” ogródek, siłownie zewnętrzne);
- zadbanie o bezpieczeństwo (utworzenie podstacji pogotowia ratunkowego – np. 1 karetka na terenie gminy, wsparcie w sytuacjach kryzysowych dla seniorów – np. telefon zaufania, klub spotkań dla osób które są wykluczone komunikacyjnie)

Wizja usług w gminie Siechnice to dla tej grupy docelowej chęć posiadania w swoim sąsiedztwie klubu dziennego pobytu, by nie czuli się samotnie. Chcieliby korzystać z basenu, kina, usług związanych z poczuciem bezpieczeństwa - kurs samoobrony, zajęć kulturalnych, artystycznych, zajęć dot. kompetencji cyfrowych, usług życia codziennego. Chcieliby korzystać z łatwej w dostępie platformy wymiany informacji – np. wspólne spędzania czasu wolnego, platforma usług wzajemnych np. sprzątnięcie, gotowanie.

Seniorzy zadeklarowali, że chętnie podzieliliby się swoją wiedzą na temat ziołolecznictwa z innymi mieszkańcami gminy podkreślając przy tym chęć wychodzenia z domu i spędzania czasu wśród innych ludzi.

WARSZTAT - SŁUŻBY

Służby podkreślają konieczność budowania oferty dla osób starszych, które na co dzień walczą z samotnością. Dobrą praktyką są działania w świetlicach wiejskich, które zapewniają alternatywną formę spędzania czasu wolnego wśród najbliższej, lokalnej społeczności i kluby seniorów zlokalizowane na terenie gminy. Konieczne do kontynuowania, a także poszerzenia oferty dla seniorów jest ich wsparcie psychologiczne oraz rehabilitacyjne. Sporym problemem w tej grupie okazuje się podatność na uzależnienia, gdy senior walczy z samotnością, dlatego priorytetem staje się oferta spędzania czasu wolnego. Ponadto służby pracujące na terenie gminy zauważają potrzebę zainicjowania mobilnych usług dla najstarszych szczególnie w obszarze pomocy społecznej.

Osoby z niepełnosprawnością oraz ich opiekunowie

Wśród osób dorosłych biorących udział w badaniach diagnozujących na różnych etapach klarowała się grupa ze szczególnymi potrzebami w sferze usług społecznych, jaką są osoby z niepełnosprawnością oraz ich opiekunowie.

W sposób szczególny ich oczekiwania i potrzeby zebrano podczas dedykowanego badania focusowego.

BADANIE FOCUSOWE

Osoby z niepełnosprawnością oraz ich opiekunowie lubią mieszkać w Gminie Siechnice ze względu na bliskość Wrocławia, który daje dużo możliwości zarobkowej, usług specjalistycznych, urzędów i szkół specjalnych.

Artykułowane potrzeby to zwrócenie uwagi na brak transportu dla dzieci z niepełnosprawnością oraz potrzeba wrażliwego kierowcy transportującego osoby z niepełnosprawnością (OzN) – zwrócono uwagę na właściwe zapisy już na etapie zapytania ofertowego tworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz późniejszą kontrolę. Ponadto zawnioskowano o opiekuna, który mógłby doprowadzać dzieci do Warsztatu Terapii Zajęciowej. Grupa ta zwraca uwagę na problem niedostosowanego transportu pomiędzy sołectwami (brak połączeń w odpowiednich godzinach), brak programu ulg dla OzN, niefunkcjonujące – wyłączone windy w placówkach oświatowych na terenie gminy, niesprzyjające środowisko, w tym nękanie, słaby dostęp do lekarzy specjalistów (rehabilitacja OzN, laryngolog). Zgłaszany jest także problem z przyjęciem do szkoły specjalnej w Oławie, argumentem jest fakt, że jest to inny powiat. Opiekunowie wraz z dziećmi z niepełnosprawnością zmuszeni są do nadmiernego ich zdaniem przemieszczania się za potrzebą zaspokojenia konieczności odpowiedniej edukacji w szkole specjalnej. Wybierane w tym celu kierunki to Wrocław, Kobierzyce, Czernica, Oława.

Duży potencjał opiekunowie widzą w Przedszkolu w Siechnicach do WWR/ SI. Zaznaczają także, że dużą potrzebą jest stworzenie przedszkola integracyjnego/ terapeutycznego na terenie gminy.

Rodzice zgłaszają niezaspokojoną potrzebę liczby badań przesiewowych – określają ją jako małą i zwracają uwagę na profilaktykę zdrowia. Zauważają zasób lokalny w postaci specjalisty o specjalizacji przetwarzania słuchowego i biofeedbacku.

Dla dorosłych osób z niepełnosprawnością barierą staje się szata informacyjna w przestrzeni publicznej – zwracają uwagę na PJM lub inne systemy w urzędach i innych placówkach o charakterze świadczenia usług mieszkańcom. Zgłaszany jest brak edukacji rodziców, rozwiązywania problemów w sferze codzienności z niepełnosprawnością.

Dla starszych dzieci zgłaszana jest potrzeba klasy integracyjnej w szkołach ze wskazaniem, że w Radwanicach budynek szkoły wydaje się być najlepiej dostosowany dla dzieci z niepełnosprawnością. Wyzwaniem na tą chwilę jest także pozyskanie danych ilościowych dotyczących dzieci w spektrum na terenie gminy. Według grupy taka wiedza znacznie ułatwiłaby proces planowania i wdrażania odpowiedniej polityki.

Ponadto zgłoszono potrzebę zainicjowania działań klubu sportowego dla OzN podając przykład „Start Wrocław” jako inspiracji.

WARSZTAT - SŁUŻBY

W sposób szczególny przedstawicie służb, na bazie swoich doświadczeń, podkreślają potrzebę budowania oferty usług społecznych dla grupy o szczególnych potrzebach. Przede wszystkim zgłaszano postulat o tym, by podnieść poczucie bezpieczeństwa i budowania wzajemnego zaufania przez wspólne, integracyjne działania prowadzone w środowisku. Mówiono o dyżurach specjalistów dedykowanych dla tej grupy mieszkańców, a także o równoczesnym prowadzeniu wsparcia dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością, w trakcie trwania aktywności dla ich dzieci.

Spotkania w terenie

Gmina Siechnice została podzielona na 5 obszarów w których zostały przeprowadzone spotkania ze społecznością w środowisku. Poniżej zaprezentowano wyniki tych spotkań.

Siechnice, Groblice, Kotowice-Durok

Mieszkańcy w swoim wolnym czasie korzystają na terenie gminy z oferty klubu seniora, kursów tańca, gimnastyki, jogi, z biblioteki, z oferty klubu sportowego (KS ENERGETYK SIECHNICE), centrum kultury,

Mieszkańcy zgłaszają, że chcą spotykać się większą grupą w jednym miejscu, tworzyć spotkania tematyczne, prowadzić prelekcje i brakuje im do tego przestrzeni na terenie gminy.

Taką samą potrzebę w ich ocenie ma młodzież, by uczestniczyć w klubach młodzieżowych, które z zasady nie mają narzuconych tematów spotkań, a młodzież oddolnie kreuje rozwiązania dla siebie. Aktualnie mieszkańcy nie widzą w gminie oferty dla młodzieży. Usługi kierowane są dla dzieci i dorosłych.

Najczęściej mieszkańcy wyjeżdżają poza teren gminy na basen, na siłownię i specjalistyczne zajęcia sportowe (samoobrona, squash), do kina, na koncerty, zajęcia kulturalne (korzystają z Biblioteki w Czernicy), do lekarza, do restauracji. Korzystają z miejsc pracy w ciszy.

Mieszkańcy chętnie skorzystaliby z profilaktycznych spotkań z psychologiem, poruszyli tematy uzależnień od telefonu w każdej grupie wiekowej. Porozmawiali o hejcie, relacjach i aspołeczności. Rodzice z chęcią wzięliby udział w dedykowanych spotkaniach na temat trudności wieku dojrzewania swoich dzieci, skorzystali z grupy wsparcia. Seniorzy mówią o problemie samotności w swojej grupie wiekowej. Zgłaszany jest brak zajęć dla dzieci z niepełnosprawnością. Młode mamy deklarują chęć korzystania z grupy wsparcia nawet w otwartej przestrzeni, gdzie mogą pojawić się ze swoim dzieckiem, wymienić doświadczeniem, rozwiązać obawy i wątpliwości trudnego czasu wczesnego macierzyństwa. Zgłoszono postulat o zajęcia dla młodzieży z doradztwa zawodowego i budowania ścieżki rozwoju, zajęcia z dietetykiem. Podniesiono także prośbę o darmowe porady prawne i propozycje miejsca spotkań dla grup nieformalnych, które chciałyby zaangażować się w życie społeczne.

Wśród problemów wymienianych przez mieszkańców pojawiał się problem z odbiorem i dotarciem z informacją o inicjatywach na terenie gminy. Zaproponowano jedną platformę informacyjną, która mogłaby zebrać wszystkie komunikaty i prezentować je

w postaci zestawienia, mapy, pojawić się w aplikacji mieszkańca, móc pobrać do kalendarza na smartfona, ale także w postaci analogowej dla seniorów.

Mieszkańcy czują, że tożsamość Siechnic się zmienia poprzez bardzo dynamiczny napływ nowych sąsiadów. Oceniają, że ciężko usłyszeć „dzień dobry” na klatce schodowej, ale są też takie miejsca, gdzie pojawiają się osoby chętne integracji sąsiedzkiej – brakuje jednak takiej przestrzeni, by móc zorganizować piknik, stworzono dużo betonowych miejsc w przestrzeni miasta, które to utrudniają.

Nieodkrytym potencjałem według mieszkańców są możliwości jakie niesie podjęcie współpracy z biznesem w Siechnicach. Wymagają one jednak sprawnego działania, są procesami długoterminowymi i zaplanowanymi, jednak dają kompetencje, wiedzę i fachowców w różnych dziedzinach.

Święta Katarzyna, Zacharzyce, Łukaszowice, Sulimów, Zębice, Grodziszów, Sulęcín, Szostakowice, Bogusławice, Ozorzyce

W wolnym czasie mieszkańcy korzystają z usług domu kultury, zajęć sportowych, spędzają czas w gronie najbliższej rodziny, pracują w ogrodzie. Chętnie korzystają z aktywności na łonie natury, w szczególności w Lasach Kotowickich. Mieszkańcy zgłaszają szum komunikacyjny w postaci przeciążenia liczbą informacji, który często hamuje ich aktywność w różnych przedsięwzięciach na terenie gminy, często dowiadują się „po fakcie”, co działo się w ich okolicy. Proponują większą liczbę tablic informacyjnych gminy, jednak tylko z informacjami dotyczącymi oferty społecznej, bez reklam i nieczytelnych procedur, czy obwieszczeń. Mieszkańcy pragną zorganizowania wspólnego kalendarza imprez, który pozwoli na uniknięcia dublowania się przedsięwzięć w tym samym czasie dla tych samych grup odbiorców. Chętnie korzystaliby z zorganizowanej platformy wymiany informacji.

Zgłaszana jest także potrzeba lidera w społeczności, który będzie animował ale także wspierał liderów lokalnych, dbał o wymianę ich doświadczeń, podnoszenie kompetencji.

Mieszkańcy zgłaszali chęć znalezienia rozwiązania na zatracanie funkcji wsi. Z sentymentem wspominają, że decydowali się na zamieszkanie tu i założenie rodziny właśnie ze względu na spokój, ciszę i bliskość natury. W dobie „boomu budowlanego” wyrażają chęć korzystania z produktów rolników-sąsiadów (zakupu produktów wiejskich na lokalnym rynku) wokół którego mogłaby także zbudować się przestrzeń z usługami dla dzieci.

Mieszkańcy podnosząc kwestie sportu i dbanie o ruch w swoich rodzinach punktuja, że wyjeżdżają do Wrocławia korzystać z basenu sportowego (Brochów i Oława stają się przepełnione), skateparków, objazdowych kin plenerowych (Krucza, Park Południowy we Wrocławiu). Wnioskują o bezpieczne trasy pieszo-rowerowe w oparciu o lokalne zasoby przyrodnicze, możliwość korzystania z różnorodnych treningów na terenie gminy: rugby, judo, szermierka (po to aktualnie wyjeżdżają do Wrocławia),

aktualnie w gminie dzieci mogą korzystać tylko z treningów piłki nożnej. Docenianą alternatywną formą były treningi jazdy na rolkach, jednak ze względu na brak przestrzeni zajęcia już się nie odbywają. Szkolne hale sportowe nie są dostępne dla mieszkańców, szkoły podstawowe nie mają gdzie prowadzić zajęć z wychowania fizycznego – są przeciążone liczbą dzieci.

W okresie ferii zimowych, wakacji i świąt zgłaszana jest potrzeba organizacji półkolonii, dziennych zajęć zorganizowanych dla dzieci.

Mieszkańcy zgłaszają potrzebę wsparcia dla rodziców w zakresie podnoszenia świadomości dotyczącej rozwoju swoich dzieci a także tworzenia form integracji rodzin. Wnoszą o zasób w postaci niekomercyjnie wykorzystywanej przestrzeni, która mogłaby stać się miejscem spotkań dla młodych, a także wnoszą wniosek o zwiększenie możliwości korzystania z lokalnych świetlic przez mieszkańców (aktualnie rada osiedla może wykorzystywać nieodpłatnie 2 razy do roku salę na potrzeby działań z mieszkańcami).

Ponadto podniesiono temat zajęć prewencyjnych o tematyce edukacyjnej z zachowania na drodze (miasteczko ruchu drogowego), pierwszej pomocy, czy inicjatywy edukacyjne na temat zaccadzeń, uświadamiania o smogu i ekologicznym podejściu do budowania wspólnej gminy – kierowane do każdej grupy wiekowej.

Zauważonymi głównymi grupami potrzebującymi wsparcia w gminie jest grupa dzieci i seniorów, którzy są wykluczeni komunikacyjnie i bywają samotni.

Podczas spotkania mieszkańcy wykreowali wizję „centrum zarządzania zasobami” dzięki któremu mogliby m.in. odnaleźć chętnego seniora do opieki nad swoimi dziećmi i sieciować swoje wzajemne potrzeby budując lokalną wspólnotę.

Trestno, Blizanowice, Mokry Dwór

W tej części gminy mieszkańcy swój wolny czas spędzają na życiu rodzinnym, czasami sąsiedzkiem podejmując wspólne inicjatywy, uprawianiu sportu.

Doceniają swoją samoorganizację, bliskość natury, bardzo dobre połączenia komunikacyjne, bliskość wody i potencjał związany z przystanią dla łodzi, sprawny dostęp do lekarzy pierwszego kontaktu, szczególnie pediatrów na terenie gminy. Często korzystają z okolicznej infrastruktury rowerowej i oceniają ją bardzo dobrze.

Komunikują się za pomocą komunikatora Messenger oraz telefonicznie i SMSowo.

Mieszkańcy wyjeżdżają poza granice gminy, by korzystać z parków przygód, po zakupy, do lekarzy specjalistów, a także na specjalistyczne zajęcia sportowe – treningi: karate, siłownia.

Ta najmniejsza społeczność na terenie gminy widzi po czasie pandemicznym swoje mniejsze zaangażowanie w integrację sąsiedzką i prowadzenie życia społecznego.

Zauważają aktualnie większą trudność w zebraniu społeczności do wspólnych inicjatyw, wyjątkiem była pomoc powodziowa, którą z perspektywy czasu oceniają jako „pozytywny impuls” działań sąsiedzkich, przypominająca im działania jakie prowadzili przed czasem izolacji społecznej wywołanej pandemią wirusa SARS-CoV-2.

Mieszkańcy widzą potrzebę wznowienia integracji prowadzonej dla dorosłych i dla dzieci. Podczas spotkania obecni entuzjastycznie zaplanowali wspólne budowanie sauny przy świetlicy systemem gospodarczym, zgłosili chęć zajęć ruchowych i zajęć z dietetykiem dla dzieci. Podnieśli chęć uczestnictwa jako dorośli w zajęciach terapeutycznych, ponieważ czują się samotni. Widzą ten problem bardzo szeroko wśród seniorów mieszkających w okolicy, którzy przestali wychodzić ze swoich domów. Zaproponowali, by zorganizować dla nich „kulturalny transport” do Siechnic.

Mieszkańcy zgłosili potrzebę pokierowania przez lokalnego lidera, który mógłby zmobilizować ich na nowo i wzbudzić chęć większego zaangażowania w życie społeczne.

Żerniki Wrocławskie, Iwiny, Radomierzyce, Biestrzyków, Smardzów

Wolny czas w tym obszarze mieszkańcy spędzają na spacerowaniu i jeździe na rolkach korzystając z infrastruktury tuż przy Autostradowej Obwodnicy Wrocławia. Doceniają posiadanie świetlicy oraz zorganizowanych zajęć na niej dla różnych grup wiekowych. Korzystają z istniejących gminnych terenów sportowo-rekreacyjnych. Widzą działania lokalnych kół gospodyń wiejskich oraz lokalnych stowarzyszeń i biorą udział w ich inicjatywach. Posiadają stację PKP, z której chcieliby korzystać, jednak nie mają do niej odpowiedniego dojazdu. W sposób zadawalający oceniają prowadzoną prewencję w szkole w obszarze problemów z narkotykami, czują się bezpiecznie w tym obszarze.

Poza gminę wyjeżdżają, by skorzystać z basenu, na zakupy, usług sportowych – ponieważ oceniają wejściówki na obiekty sportowe w Siechnicach jako drogie, do lekarza specjalisty. Mieszkańcy swoich seniorów lokują w Dziennym Domu Opieki na Brochowie (Wrocław).

Zgłaszany przez mieszkańców potrzebami jest organizacja miejsca do wspólnego spędzania czasu wolnego, w szczególności dla mam z dziećmi, by mogły wymieniać się swoimi doświadczeniami. Mieszkańcy podnoszą kwestie niewydolnej komunikacji transportowej z Iwin i Żernik Wrocławskich do Siechnic i do Wrocławia. Nie są zadowoleni z podstawowych usług medycznych (długi czas oczekiwania).

Bardzo dużym wyzwaniem jest dynamika powstawania zabudowy mieszkaniowej i to bez budowania infrastruktury usługowej. Nowa część wsi to osiedla deweloperskie, na których nie powstają miejsca usługowe ani rekreacyjne. Mieszkańcy spacerują głównie wzdłuż ulic, ponieważ nie mają alternatyw. Przez dynamiczny, ciągły napływ nowych mieszkańców miejscowi czują dużą anonimowość i samotność. Czują, że miejsce ich zamieszkania tworzy funkcję „sypialni” Wrocławia i ma negatywny wpływ na tworzenie i utrzymania tożsamości lokalnej. W szkołach pojawia się bardzo duży hejt

generowany przez dzieci będące w swojej ocenie posiadaczami lepszego statusu społecznego, na co kadra pedagogiczna nie jest aktualnie przygotowana.

Zdaniem mieszkańców dużą potrzebą jest stworzenie dla młodzieży miejsca spotkań, które będzie miało ograniczony nadzór, by mogli realizować swoje plany i propozycje działań. Ponadto w najbliższej przyszłości gmina powinna zadbać o monitoring smogu.

W strukturze społeczności pojawiają się seniorzy – rodzice osób, które kilka lat wcześniej przeprowadziły się do gminy zakładając tutaj rodziny. Z obserwacji mieszkańców wynika, że na terenie Siechnic, gdzie lokale są mniejsze rodziny wynajmują seniorom małe mieszkania, natomiast na terenach wsi gminy, gdzie mieszkania są większe – seniorzy zamieszkują wraz z rodzinami. Taki trend generuje bardzo ważny obraz tworzenia społeczności senioralnej.

Radwanice

W Radwanicach swój wolny czas mieszkańcy przeznaczają na wycieczki rowerowe w stronę Lasu Kotowickiego, spędzają czas na placach zabaw, zorganizowanych zajęciach, lokalnych festynach. Korzystają z zajęć pozalekcyjnych prowadzonych przez EKS Kolektyw. Doceniają integracje w postaci Dnia Dziecka i innych pikników czy festynów, które budują więzi między mieszkańcami. Doceniają możliwość korzystania z różnych form spędzania czasu wolnego w bibliotece i klubie. Zauważają działalność organizacji pozarządowych na rzecz społeczności w Radwanicach, w tym działającego Koła Gospodyń Wiejskich w Radwanicach i deklarują chęć integracji sąsiedzkiej, uczestnictwa w zajęciach dla dorosłych. Doceniają działania edukacyjne prowadzone w szkołach dotyczące pierwszej pomocy przedmedycznej i widzą tutaj potrzebę mówienia o tym w gronie dorosłych i seniorów.

Wśród zgłaszanych potrzeb w sferze usług publicznych pojawia się usługi dedykowane dla osób starszych: poszerzenie badań profilaktycznych, potrzeba działania animatora w Klubie Seniora. Potrzebą zaopiekowania jest także grupa nastolatków (dzieci 11+), którzy nie potrafią znaleźć dla siebie zajęć dodatkowych w najbliższym otoczeniu. Brakuje zajęć otwartych, bezpłatnych (np. harcerstwo)

Radwanice ucierpiały w czasie powodzi, a do dziś miejscem spotkań jest Centrum Kultury - Klub Słońce w postaci postawionego baraku, który miał być infrastrukturą przejściową i przestaje spełniać potrzeby ze względu na duże obciążenie.

W ocenie mieszkańców osoby z niepełnosprawnością w przestrzeni publicznej mają sporo barier architektonicznych, nie mają dedykowanego miejsca, które spełnia ich potrzeby, nie widza oferty dla takich osób w swojej okolicy. Podobnie oceniane są potrzeby mam z dziećmi – w przestrzeni publicznej wózek z dzieckiem spotyka wiele barier.

Infrastruktura świadcząca usługi społeczne nie spełnia norm dostępności dla osób z niepełnosprawnością (centrum kultury, biblioteka). Mieszkańcy zgłaszają chęć

spędzania czasu i budowania inicjatyw społecznych w miejscu, w którym na co dzień mogliby się spotykać i planować wspólne działania, np. w formie kawiarenki. Zgłaszają także brak przestrzeni na spotkania rodzinne, imprezy okolicznościowe – zmuszeni są wyjeżdżać w tym celu poza swoje miejsce zamieszkania, a chętnie odpłatnie korzystaliby z takich usług.

Problemem w przestrzeni publicznej jest nadmierne spożywanie alkoholu, zauważony jest także problem nie honorowania zasad przez mieszkańców przybyłych z Ukrainy. Widzą także niebezpieczne obszary na terenie swojej wsi, które raczej omijają, bo są zdominowane przez grupy zawłaszczające przestrzeń. Podnoszony jest także temat, że przestrzeń wspólna bywa często „brudna”, a w akcje sprzątania społecznego przestali włączać się dorośli.

Główną bolączką dotyczącą przestrzeni tej grupy mieszkańców jest poczucie, że nowi mieszkańcy nie chcą wspólnie „tworzyć” wsi, traktują Radwanice jak sypialnię, a życie toczą we Wrocławiu. Wieś rozbudowuje się bardzo dynamicznie, a podstawowa infrastruktura jest przeciążona, miejscowość jest podzielona przez drogę krajową nr „94” o znacznym natężeniu ruchu. Mieszkańcy zgłaszają pilną potrzebę prowadzenia lobbingu w temacie kwestii komunikacyjnych – włączenia stacji kolejowej i tramwaju z Księża (m. Wrocław) do możliwych alternatyw transportowych.

Wnioski

Metodologia badań

1. Dzięki zaangażowaniu członków Społecznej Rady ds. wdrażania Centrum Usług Społecznych, pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej opracowanie ankiety, a także jej późniejsza dystrybucja umożliwiła zebranie odpowiedzi od szerokiego grona odbiorców. Dane pochodzą z wielu różnorodnych grup, są jakościowe i reprezentatywne dla społeczności Gminy Siechnice.
2. Badania jakościowe wskazały uwarunkowania lokalnej społeczności, ich motywacje i przeszkody w codziennym funkcjonowaniu – jest to baza do dalszych prac nad projektowaniem usług społecznych w gminie.
3. Dobrana metodologia badań pozwoliła na stopniowanie szczegółowości poznawania zagadnień odpowiadająca specyfice tak dynamicznie rozwijającej się gminy jaką jest Gmina Siechnice. Wynikłe główne tematy w dobie ankietyzacji doprecyzowano na spotkaniach focusowych i spotkaniach w środowisku, a warsztat wydobywczy stał się miejscem konsultacji założeń i omówienia problemów w gronie lokalnych ekspertów.

Potencjał

1. Na terenie Gminy Siechnice istnieje bardzo dużo organizacji pozarządowych, które charakteryzują się podobnym profilem działania. Najczęściej są to organizacje sportowe i działające na rzecz sołectw (w tym KGW i OSP).
2. Swoją aktywność ukazują także organizację zewnętrzną w działaniach na rzecz społeczności lokalnej – najczęściej w obszarze działań na rzecz swoich członków.
3. Silnym potencjałem są organizacje pozarządowe o profilu działania sport/ kultura fizyczna – mogą one stać się usługodawcą wykazywanych w zgłaszanych potrzebach lokalnej społeczności chęci udziału w takiej formie zajęć dodatkowych/ usług.
4. Wśród rozmów z mieszkańcami w co raz większym stopniu pojawia się potrzeba korzystania z usług psychologa/ psychoterapeuty, co świadczy

o większej świadomości społecznej w tej dziedzinie. Na każdym z odbytych spotkań temat ten został poruszony.

5. Większość grup mieszkańców docenia swoje miejsce zamieszkania wskazując na bliskość natury i możliwość jej wykorzystania do różnych form relaksu i odpoczynku.
6. Na terenie Gminy Siechnice istnieją instytucje, które pomimo swoich zadań własnych angażują się w społeczne inicjatywy. Świadczy to o społecznym zaangażowaniu instytucji gminnych i rokuje na dobrą dalszą współpracę w obszarze budowania usług społecznych.
7. Na terenie gminy bardzo dużo osób zadeklarowało chęć udziału w zorganizowanym wolontariacie. Przyniesie on korzyści rozwoju osobistego wolontariuszy, budowania relacji, zdobywania doświadczeń a także jest aktywną alternatywa spędzania czasu wolnego. Przekłada się on na rozwiązywanie istniejących na terenie gminy problemów społecznych, a także integruje społeczność.
8. Konsultacje w terenie ukazały potencjał jaki drzemie w najmniejszych jednostkach tworzących społeczność gminy – mieszkańcy Trestna, Blizanowic i Mokrego Dworu wskazywali na swoją samowystarczalność w reagowaniu na swoje potrzeby i ich zaspokajanie. Tworzenie zintegrowanego społeczeństwa niweluje konieczność budowania struktur, które próbują naśladować naturalne procesy samoorganizacji.
9. Podczas rozmów z mieszkańcami na tematy dotyczące trudności w społecznym życiu na terenie gminy wskazywali na trudny czas powodzi i pandemii koronawirusa. W sposób znaczący wybrzmiewała lokalna samoorganizacja i chęć niesienia pomocy potrzebującym. Upatruje się tutaj bardzo duży potencjał mówiący o możliwościach społecznego zaangażowania w nadrzędny cel służący lokalnej społeczności jakim są także usługi społeczne.

Potrzeby

10. Analiza danych zastanych wskazuje jednoznacznie na silną tendencję rozwojową Gminy Siechnice pod względem zwiększającej się bardzo dynamicznie liczby mieszkańców. Ponadto społeczność gminy to najmłodsza społeczność Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego co skutkuje koniecznością stworzenia infrastruktury społecznej dla najmłodszych jej odbiorców.

11. Badania ankietowe wskazują, że wszystkie grupy badane chętnie spędzają swój wolny czas z najbliższymi. Z badań focusowych natomiast wynika, że w celu spędzenia czasu w atrakcyjnej formie rodziny często wyjeżdżają poza teren gminy. Nowi mieszkańcy gminy generują potrzebę stworzenia oferty wspierającej rodziny. Będą to nie tylko usługi dla dzieci, czy seniorów, ale przede wszystkim usługi kierowane do rodzin, które mogą wspólnie doświadczać atrakcyjnych dla siebie form aktywności wzmacniające więzi międzypokoleniowe.
12. Zgłaszana niezależnie od miejsca zamieszkania potrzeba wygospodarowania dla najmłodszej grupy społeczności lokalnej Gminy Siechnice darmowego miejsca spotkań dla młodych wpisuje się w organizację alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Miejsce, które będzie oferować różne możliwości spędzania czasu dla dzieci i młodzieży jednocześnie stanie się ich przestrzenią – zatem potrzebę tę można spełnić bez podejmowania nowych inwestycji, a zagospodarowania istniejących np. świetlic w sołectwach czy świetlic/ miejsc spotkań dla młodych w mieście.
13. Sfera problemów społecznych związanych z agresją rówieśniczą w szkołach podstawowych, choć diagnozowana wcześniej, nie była wyposażona w narzędzia do zapobiegania i rozwiązywania tej trudności. Aktualnie problem ten należy rozwiązać na kilku płaszczyznach – poprzez dorosłych: rodzinę i pedagogów – dotrzeć do dzieci i młodzieży.
14. Podczas konsultacji szczególną uwagę zwrócono na potrzebę sieciowania współpracy lokalnych liderów. Osoby, które mają wpływ na podejmowane działania i rozwój społeczności potrzebują wsparcia w rozpoznawaniu potrzeb, budowania wspólnej wizji działań, ich koordynacji a także wymiany doświadczeń w obrębie swojej gminy. Upatruje się tutaj także wzmocnienie roli liderów poprzez wyposażenie ich w możliwość dostępu do infrastruktury – sal i pomieszczeń do przeprowadzania spotkań.
15. W sposób szczególny na każdym spotkaniu a także podczas ankietyzacji mieszkańcy Siechnic w każdym wieku zwracają uwagę na potrzebę alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
16. Zdiagnozowaną potrzebą na terenie gminy jest poszerzenie dostępu do zajęć kulturalnych, aczkolwiek dostępnych w miejscu zamieszkania
17. Bezpieczeństwo o którym mowa podczas konsultacji z mieszkańcami ma odpowiadać na stworzenie społeczeństwa gotowego na kryzysy, w wyniku badań mieszkańcy identyfikują w tym obszarze potrzebę z budowaniem

społeczeństwa obywatelskiego, zorganizowanego i sprawnie reagującego na czynniki zewnętrzne.

Rekomendacje

1. Możliwości rozwoju usług społecznych upatruje się w skoordynowaniu działań bardzo licznych podmiotów, w tym organizacji pozarządowych na terenie Gminy Siechnice. W tak mnogich przedsięwzięciach organizacji pozarządowych warto sieciąć i skoordynować działania o charakterze usług społecznych, by zaprezentować jakościową ofertę mieszkańcom. Rekomenduje się partnerstwo w tych działaniach, by wśród tak licznych organizacji wypracować działania jakościowe, zrzeszające zasoby kilku organizacji przy realizowaniu przedsięwzięć.
2. Gwarantem usług społecznych na dobrym poziomie będzie współpraca, szczególnie międzysektorowa, rozwijana w oparciu o zasadę partnerstwa. Partnerstwo międzysektorowe rozumiane jest jako forma współdziałania na rzecz wspólnego celu, w której wszyscy uczestnicy działają na równych prawach, korzystają ze wspólnych zasobów oraz ponoszą odpowiedzialność. Rekomendowane jest partnerstwo jednostki samorządu terytorialnego i NGO, które powinno mieć charakter stały i być budowane na zasadzie wieloletniej współpracy. Współpraca na zasadach partnerstwa daje możliwość kompleksowego i innowacyjnego podejścia do problemu, a także angażuje do działania przedstawicieli kilku różnych grup. Powinna uwzględniać najważniejsze zasady: równorzędność partnerów wobec siebie, wspólne rozwiązywanie problemów, planowanie i podejmowanie decyzji.
3. Cykliczne budowanie i wzmacnianie relacji z lokalnymi liderami i podmiotami, stałe zaangażowanie pracowników w budowanie współzależności i lokalnej więzi.
4. Rekomenduje się zaprojektowanie usług w taki sposób, by zminimalizować pojawiający się problem samotności – upatruje się taką możliwość za pośrednictwem opracowania sposobu animacji i organizacji miejsca spotkań dla różnych grup społecznych (np. młodzieży z seniorami). Rekomenduje się zaplanowanie usług o potencjał współpracy międzypokoleniowej, który mógłby wzmocnić grupę najmłodszych i najstarszych mieszkańców gmin.
5. Rekomenduje się, by projektowane usługi dla rodziców i dzieci były zbieżne w czasie. Podczas trwania aktywności dla dzieci, rodzice mogą spędzić czas na pogłębianiu wiedzy z kwestii psychoedukacji lub świadomie budować grupę wsparcia z innymi rodzicami.

6. W kwestii budowania komunikacji bezpośredniej do mieszkańców na temat usług zaleca się zaprojektowanie dedykowanego kanału komunikacji, który będzie scalał i strukturyzował wiele informacji na temat usług i wydarzeń realizowanych na terenie gminy.
7. Rekomendowane jest budowanie usług społecznych podnoszących odporność społeczną.
8. Najwięcej przyjaciół i znajomych z którymi młodzież spędza czas mieszka w miejscowości ich zamieszkania dlatego rekomenduje się tworzenie usług dla młodzieży w miejscowościach gdzie mieszkają. Ponadto rekomenduje się tworzenie nieformalnych miejsc dla młodzieży, w których będą mogli podnosić swoje kompetencje w atrakcyjnej dla nich formie (animacja społeczna)
9. Rekomenduje się wykorzystanie zasobów organizacji pozarządowych i innych podmiotów z poza sfery finansów publicznych, które posiadają różne profile działania i są zlokalizowane na terenie całej gminy.
10. Umocnienie organizacji pozarządowych wzmacniających sołectwa/ dzielnice/ organizujących życie społeczne może przyczynić się do lepszej animacji działań, w szczególności na terenie wiejskim. Realizacja przez nich działań zleconych w tych obszarach odpowie na zgłaszane potrzeby podczas konsultacji społecznych.
11. Rekomenduje się, by usługi specjalistyczne, dedykowane najstarszym członkom społeczności miały charakter usług mobilnych docierających bezpośrednio do miejsca zamieszkania tych osób.
12. Rekomendowane jest stałe umacnianie struktur wolontariatu na terenie gminy, który w sposób naturalny pobudzi więzi społeczne i pomoże w identyfikowaniu a także rozwiązywaniu potrzeb lokalnych.

W oparciu o przeprowadzoną Diagnozę potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych w Gminie Siechnice rekomenduje się zaprojektowanie usług społecznych zgodnie z zidentyfikowanymi obszarami:

Tabela 23 Obszary projektowania usług społecznych dla poszczególnych grup społecznych

obszar projektowania usług społecznych		odbiorcy - grupa społeczna				
lp		dzieci	młodzież	dorośli	seniorzy	OzN
1	Zajęcia ruchowe	x	x	x	x	x
2	Usługi wytnieniowe	x		x (względem dzieci oraz seniorów i OzN)	x	x
3	Usługi wspierające -m.in. pedagog, psycholog, logopeda, integracja sensoryczna, usługi specjalistyczne dla OzN	x	x	x	x	x
4	Podnoszenie kompetencji, w tym psychoedukacja	x	x	x	x	x
5	Integracja społeczna	x	x	x	x	x
6	Zajęcia fizjoterapeutyczne	x (gimnastyka korekcyjna)	x	x (zdrowy kręgosłup)	x	x
7	Zajęcia kulturalne	x	x	x	x	x
8	Miejsce spotkań	x	x	x	x	x
9	Zajęcia profilaktyczne – ochrona zdrowia (m.in. diety, przeciwdziałanie uzależnieniom, badania specjalistyczne)	x	x	x	x	x
10	Bezpieczeństwo – odporność społeczna (budowanie struktury organizacji pozarządowych, wzmacnianie istniejących NGO, sieciowanie lokalnych liderów)			x	x	x
12	Platforma informacyjna	x	x	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne.

Spis rysunków

Rysunek 1 Etapy prac w czasie trwania badania nad diagnozą. Źródło: Opracowanie własne.	4
Rysunek 2 Położenie Gminy Siechnice na terenie powiatu wrocławskiego. Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k.....	8
Rysunek 3 Podział administracyjny Gminy Siechnice	9
Rysunek 4 Struktura i położenie Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego	21
Ryc. Rysunek 5. Zasięg terytorialny ZIT WrOF Źródło: Strategia ZIT... ..	23
Rysunek 6 Piramida wieku i płci mieszkańców Gminy Siechnice	24
Rysunek 7 Dynamika liczby ludności Gminy Siechnice na przestrzeni lat 2013-2023	25
Rysunek 8 Gęstość zaludnienia gmin WrOF, rok 2023 [os/km ²]	26
Rysunek 9 Miejsce zamieszkania – grupa: dzieci.....	52
Rysunek 10 Jak najczęściej spędzasz swój czas wolny? – grupa: dzieci.....	53
Rysunek 11 W jakiej miejscowości najczęściej spędzasz swój czas wolny? – grupa: dzieci	54
Rysunek 12 Gdzie najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: dzieci.....	55
Rysunek 13 Na jakie zajęcia dodatkowe uczęszczasz po szkole? - grupa: dzieci....	56
Rysunek 14 Jeśli uczęszczasz na zajęcia dodatkowe to gdzie? - grupa: dzieci.....	57
Rysunek 15 W jakich zajęciach i wydarzeniach chciałabyś/ chciałbyś brać udział? - grupa: dzieci	58
Rysunek 16 Z jakiej pomocy chciałabyś/ chciałbyś skorzystać, gdybyś miała/ miał taką możliwość? - grupa: dzieci.....	59
Rysunek 17 Kto jest dla Ciebie obecnie największym wsparciem/ na kogo zawsze możesz liczyć? - grupa: dzieci	60
Rysunek 18 Miejsce zamieszkania - grupa: młodzież	63
Rysunek 19 Jak najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: młodzież.....	64
Rysunek 20 W jakiej miejscowości najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: młodzież	65
Rysunek 21 W jakiej miejscowości mieszkają Twoi najlepsi przyjaciele, znajomi, z którymi spędzasz czas? - grupa: młodzież	66
Rysunek 22 Gdzie najczęściej spędzasz swój czas wolny? - grupa: młodzież.....	67
Rysunek 23 Na jakie zajęcia dodatkowe uczęszczasz po szkole? - grupa: młodzież.....	68
Rysunek 24 Jeśli uczęszczasz na zajęcia dodatkowe to gdzie? - grupa: młodzież	69
Rysunek 25 W jakich zajęciach i wydarzeniach chciałabyś/ chciałbyś brać udział? - grupa: młodzież	70
Rysunek 26 Z jakiej pomocy chciałabyś/ chciałbyś skorzystać, gdybyś miała/ miał taką możliwość? - grupa: młodzież.....	71
Rysunek 27 Gdzie najchętniej korzystałabyś/ korzystałbyś z oferty zajęć i działań wspierających? - grupa: młodzież.....	72

Rysunek 28 Kto jest dla Ciebie obecnie największym wsparciem/ na kogo zawsze możesz liczyć? - grupa: młodzież	73
Rysunek 29 Jak ogólnie ocenia Pani/ Pan jakość życia w gminie Siechnice? [Średnia] - grupa: dorośli.....	76
Rysunek 30 Jak ogólnie ocenia Pani/ Pan jakość życia w gminie Siechnice? - grupa: dorośli.....	77
Rysunek 31 Jak ogólnie ocenia Pani/ Pan jakość życia w gminie Siechnice? – grupa: dorośli	78
Rysunek 32 Na jakie czynności najchętniej przeznaczają Pani/ Pan swój czas wolny? - grupa: dorośli.....	79
Rysunek 33 Z kim najczęściej spędza Pani/ Pan swój czas wolny? - grupa: dorośli	80
Rysunek 34 Z jakich usług korzystała Pani/ korzystał Pan osobiście na terenie gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy? - grupa: dorośli	81
Rysunek 35 Jakie są Pani/ Pana zdaniem najważniejsze bariery w dostępie do usług na terenie gminy Siechnice? - grupa: dorośli.....	82
Rysunek 36 Z jakich usług korzystała Pani/ korzystał Pan osobiście poza terenem gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy? - grupa: dorośli	83
Rysunek 37 Z jakich usług świadczonych przez Gminę korzystałaby Pani/ korzystałby na terenie gminy Siechnice w najbliższych dwóch latach? - grupa: dorośli	84
Rysunek 38 W jakie działania społeczne angażowała się Pani/ angażował się Pan na terenie gminy Siechnice w ciągu ostatnich 12 miesięcy? - grupa: dorośli.....	85
Rysunek 39 W jakie działania społeczne organizowane przez gminę Siechnice włączyłaby się Pani/ włączyłby się Pan w ciągu najbliższych dwóch lat? - grupa: dorośli	86
Rysunek 40 Skąd pozyskuje Pan/i najczęściej informację o wydarzeniach i usługach w Gminie Siechnice? - grupa: dorośli	87
Rysunek 41 Skąd pozyskuje Pan/i najczęściej informację o wydarzeniach i usługach w Gminie Siechnice? [% odpowiedzi grup wiekowych] - grupa: dorośli.....	88

Spis tabel

Tabela 1 Ludność, powierzchnia i gęstość zaludnienia WrOF w 2013 i 2023 roku	25
Tabela 2 Liczba ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2013 i 2023	26
Tabela 3 Struktura ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku, lata 2013 i 2023	27
Tabela 4 Zgony mieszkańców na 1 tys. ludności w latach 2013-2023	28
Tabela 5 Przyrost naturalny na 1 tys. mieszkańców w latach 2013-2023	29
Tabela 6 Saldo migracji ogółem na 1 tys. mieszkańców na obszarze w latach 2016-2023	30
Tabela 7 Saldo migracji wewnętrznej na 1 tys. mieszkańców na obszarze w latach 2016-2023	30
Tabela 8 Liczba osób, które w latach 2019-2023 zameldowały się z Wrocławia do analizowanych gmin	31
Tabela 9 Liczba mieszkańców w wieku poniżej 3 lat, lata 2018 i 2023	31
Tabela 10 Żłobki i kluby dziecięce na terenie w 2018 i 2023 roku	32
Tabela 11 Dzieci uczęszczające do żłobków i klubów dziecięcych w 2018 i 2023 roku	32
Tabela 12. Liczba mieszkańców w wieku od 3 do 6 lat w gminach WrOF, lata 2018 i 2023	33
Tabela 13. Placówki wychowania przedszkolnego ogółem i liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na terenie WrOF w 2018 i 2023 roku	33
Tabela 14. Oddziały w placówkach wychowania przedszkolnego ogółem i liczba dzieci przypadających na jeden oddział na terenie WrOF w 2018 i 2023 roku	34
Tabela 15. Liczba mieszkańców w wieku od 7 do 14 lat w gminach WrOF, lata 2018 i 2023	34
Tabela 16. Szkoły podstawowe ogółem i liczba ich uczniów na terenie WrOF w 2018 i 2023 roku	35
Tabela 17. Wyniki egzaminu ósmoklasisty uzyskane w roku 2024 przez uczniów szkół z terenu WrOF	35
Tabela 18. Liczba mieszkańców w wieku od 15 do 19 lat w gminach WrOF, lata 2018 i 2023	36
Tabela 19 Zestawienie organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Siechnice	38
Tabela 20 Zarejestrowane podmioty organizacji pozarządowych (NGO) z siedzibą na terenie Gminy Siechnice	47
Tabela 21 Zestawienie zorganizowanych badań focusowych podczas diagnozy	50
Tabela 22 Zestawienie zorganizowanych spotkań w terenie podczas diagnozy	50
Tabela 23 Obszary projektowania usług społecznych dla poszczególnych grup społecznych	106